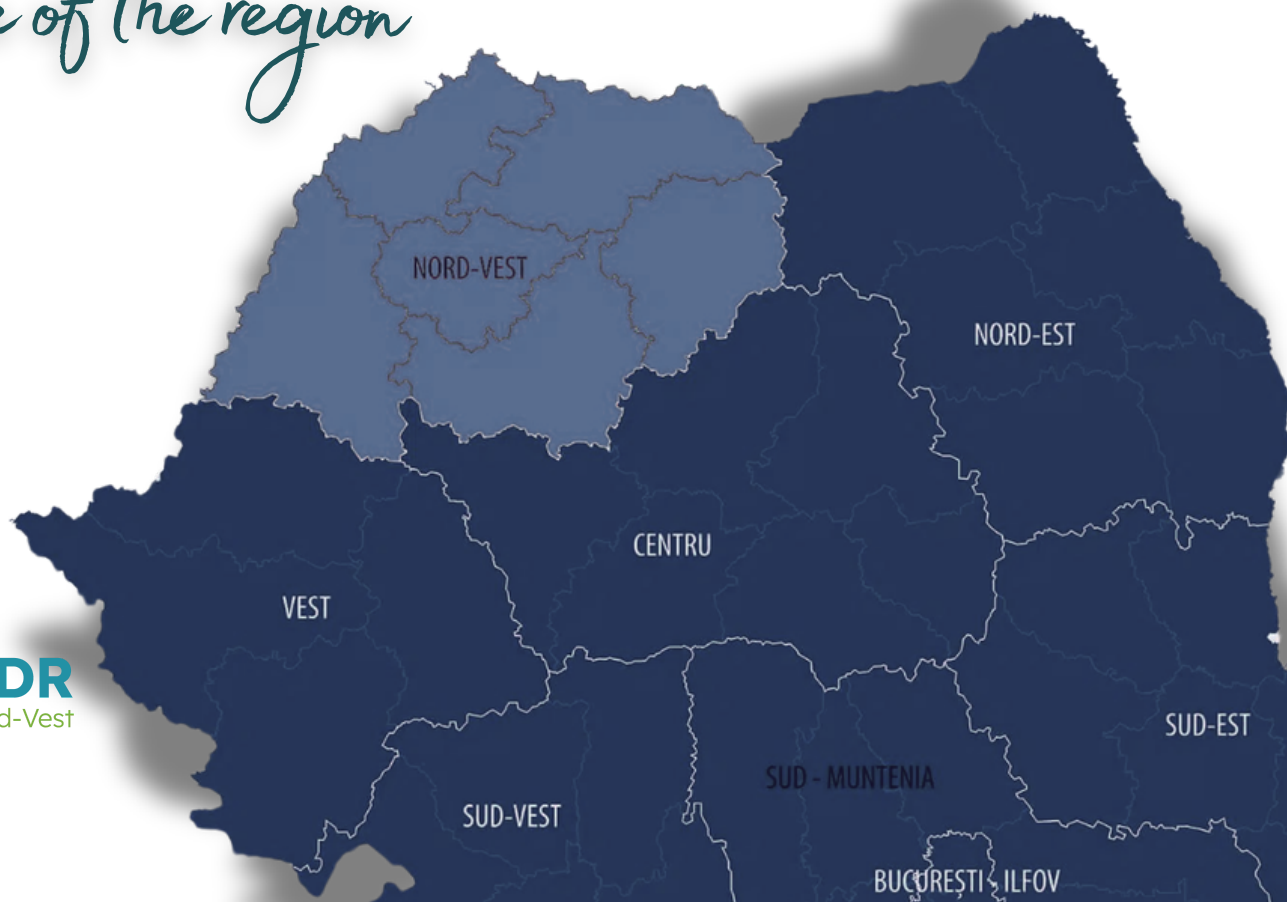

Economie socială, incluziunea și dinamică demografică

state of the region

Capitolul „**Economie socială, incluziune și dinamică demografică**” din cadrul analizei „State of the Region” a fost redactată de echipa Agenției de Dezvoltare Regională Nord-Vest ca parte integrantă a Planului de Dezvoltare Regională 2028-2034.

Document în lucru

Prezentul document de tip „Stadiul Regiunii”, publicat în contextul elaborării analizei diagnostic regionale, reprezintă un instrument de lucru preliminar cu caracter strict consultativ, asumat ca parte integrantă a unui demers de guvernare participativă. Publicarea și diseminarea acestui material se circumscriu unei etape de consultare publică structurate sub forma de call for evidence, având scopul de a asigura o fundamentare tehnică și obiectivă a viitoarelor direcții de planificare. În consecință, datele, concluziile preliminare și analizele incluse în capitolele acestui document nu constituie decizii finale, nu au caracter obligatoriu și nu angajează juridic autoritatea emitentă, acestea fiind supuse unui proces iterativ de revizuire, calibrare și completare.

Contact:

text și analiză: Departamentul de Dezvoltare Strategică și Valorificare Resurse (DDSVR)

hărți: Departamentul de Dezvoltare Urbană și DDSVR

Darius Ciocîrlan - darius.ciocirlan@nord-vest.ro

Ștefania Cazacu - stefania.cazacu@nord-vest.ro

Cătălin Hădădea - catalin.hadadea@nord-vest.ro

Disclaimer:

Opiniile exprimate aparțin exclusiv autorilor și nu ar trebui considerate ca reprezentând poziția oficială a Agenției de Dezvoltare Regională Nord-Vest.

Acest document nu reprezintă componente, priorități sau acțiuni dintr-un program aprobat sau agreat la nivel național sau regional. Acest studiu nu implică nicio obligație din partea ADR Nord-Vest privind integrarea sau deschiderea unor apeluri care să vizeze intervențiile recomandate în conținutul acestui studiu.

@Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest, Cluj-Napoca 2026

Cover: ©DDSVR

Reutilizarea este autorizată cu condiția ca sursa să fie menționată și ca sensul sau mesajul original al documentului să nu fie denaturat. ADR Nord-Vest nu va fi responsabilă pentru niciuna dintre consecințele rezultate din reutilizare.

Cuprins

CONTEXT GENERAL

7 Context European

9 Context Național

DINAMICĂ DEMOGRAFICĂ ȘI FENOMENE MIGRATORII

14 Evoluția demografică

17 Piramida populației

18 Structura și repartizarea geografică a populației

CALITATEA VIEȚII

23 Indicatori ai calității vieții

SĂRĂCIA, RISCUL DE EXCLUZIUNE ȘI PROFILUL GRUPURILOR VULNERABILE

26 Sărăcia și marginalizarea socială

27 Dimensiunile și intensitatea marginalizării

SISTEMUL DE SECURITATE ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ

32 Infrastructura sistemului de asistență socială

35 Distribuția teritorială a serviciilor sociale

36 Capacitatea serviciilor sociale

41 Caracterizarea beneficiarilor de servicii sociale

ECONOMIE SOCIALĂ

52 Soldul întreprinderilor sociale

52 Distribuția regională și situația atestatelor

57 Contextul ocupațional

58 Venituri și profit vs. pierderi

FONDUL LOCATIV

62 Evoluția fondului locativ

63 Anul construcției

65 Așezări informale

PROFILUL INVESTIȚIONAL

68 Politica de Coeziune

69 Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR)

CONSTATĂRI PRELIMINARE ȘI PROVOCĂRI

73 Constatări preliminare

76 Provocări

77 Măsuri potențiale pentru abordarea provocărilor

BIBLIOGRAFIE

Listă figuri

- Figura nr. 1: Distribuția populației rezidente în România pe regiuni de dezvoltare
- Figura nr. 2: Evoluția procentuală a populației rezidente (2012-2025) comparativ cu evoluția populației după domiciliu (2012-2026), raportate la baza fixă 2012, Regiunea Nord-Vest
- Figura nr. 3: Evoluția raportului copii - femei (număr copii raportat la 1.000 de femei) 1992-2026, Regiunea Nord-Vest
- Figura nr. 4: Proiecție Eurostat populație după reședință 2019-2100 la nivelul Regiunii Nord-Vest
- Figura nr. 5: Piramida populației după reședință 2025, Nord-Vest
- Figura nr. 6: Raportul total de dependență al populației după domiciliu 1992-2026, Nord-Vest
- Figura nr. 7: Dimensiunile și indicatorii Indicelui de Dezvoltare Umană
- Figura nr. 8: Indicele European al Progresului Social (EU-SPI) 2023, regiuni de dezvoltare raportate la media națională și media UE
- Figura nr. 9: Proporția populației care se confruntă cu deprivare materială și socială severă 2016-2025, Nord-Vest
- Figura nr. 10: Risc de sărăcie sau excluziune socială 2021-2025, Nord-Vest
- Figura nr. 11: Situația UAT-urilor în funcție de disponibilitatea serviciilor sociale, pe județe, la 10.07.2026, Regiunea Nord-Vest
- Figura nr. 12: Capacitatea serviciilor sociale destinate copiilor și familiei în anul 2026, Regiunea Nord-Vest
- Figura nr. 13: Ponderele populației cu vârste între 0-17 ani și peste 85 de ani pe fiecare județ în anul 2026, Regiunea Nord-Vest
- Figura nr. 14: Ponderele populației pe grupe de vârstă în anul 2026, la nivelul Regiunii Nord-Vest
- Figura nr. 15: Capacitatea serviciilor sociale licențiate dedicate persoanelor vârstnice în anul 2026, Regiunea Nord-Vest
- Figura nr. 16: Numărul persoanelor cu dizabilități asistate în centre DGASPC, pe medii, în 2025
- Figura nr. 17: Sumele plătite în anul 2025 pe categorii de beneficii sociale în Regiunea Nord-Vest
- Figura nr. 18: Totalul întreprinderilor sociale pe județe vs. atestate valabile în iunie 2026, Regiunea Nord-Vest
- Figura nr. 19: Totalul angajaților întreprinderilor sociale pe județe vs. angajați din grupuri vulnerabile în 2026, Regiunea Nord-Vest
- Figura nr. 20: Numărul metrilor pătrați pe cap de locuitor (populație după domiciliu) 1995-2024, Nord-Vest
- Figura nr. 21: Distribuția procentuală a locuințelor pe anul de construcție, Regiunea Nord-Vest
- Figura nr. 23: Informații privind investițiile realizate prin Politica de Coeziune referitoare la situația socială la 6 iulie 2026 (RON) din Regiunea Nord-Vest
- Figura nr. 24: Informații privind investițiile realizate prin PNRR referitoare la situația socială la 6 iulie 2026 (EUR) din Regiunea Nord-Vest

Listă hărți

- Harta nr. 1: Rata creșterii procentuale a populației după domiciliu, 2012-2026, Regiunea Nord-Vest
- Harta nr. 2: Densitatea populației după domiciliu 2025, Nord-Vest
- Harta nr. 3: Repartizarea teritorială a furnizorilor de servicii sociale coroborată cu zonele marginalizate, la 10.07.2026, Regiunea Nord-Vest
- Harta nr. 4: Distribuția teritorială a serviciilor sociale, la 10.07.2026, Regiunea Nord-Vest
- Harta nr. 5: Metri pătrați pe cap de locuitor după populația domiciliată în 2024, Nord-Vest

Listă tabele

- Tabelul nr. 1: Densitatea populației rezidente și domiciliat 2025, Nord-Vest
- Tabelul nr. 2: Dimensiunile zonelor marginalizate din Regiunea Nord-Vest 2023
- Tabelul nr. 3: Distribuția zonelor marginalizate din MRJ-uri pe dimensiunile marginalizării 2023, Nord-Vest
- Tabelul nr. 4: Serviciile sociale licențiate, pe tipuri, capacitate totală și capacitate medie, la 10.07.2026, în județul Bihor
- Tabelul nr. 5: Serviciile sociale licențiate, pe tipuri, capacitate totală și capacitate medie, la 10.07.2026, în județul Bistrița-Năsăud
- Tabelul nr. 6: Serviciile sociale licențiate, pe tipuri, capacitate totală și capacitate medie, la 10.07.2026, în județul Cluj
- Tabelul nr. 7: Serviciile sociale licențiate, pe tipuri, capacitate totală și capacitate medie, la 10.07.2026, în județul Maramureș
- Tabelul nr. 8: Serviciile sociale licențiate, pe tipuri, capacitate totală și capacitate medie, la 10.07.2026, în județul Sălaj
- Tabelul nr. 9: Serviciile sociale licențiate, pe tipuri, capacitate totală și capacitate medie, la 10.07.2026, în județul Satu Mare
- Tabelul nr. 10: Numărul persoanelor cu dizabilități, pe tipuri, în anul 2025
- Tabelul nr. 11: Sume plătite pentru beneficiile de asistență socială (lei) și număr mediu lunar de beneficiari, 2022-2025
- Tabelul nr. 12: Distribuția întreprinderilor sociale pe județe în 2026, Regiunea Nord-Vest
- Tabelul nr. 13: Situația atestatelor întreprinderilor în 2026, Regiunea Nord-Vest
- Tabelul nr. 14: Totalul atestatelor după anul eliberării, situația martie 2025, Regiunea Nord-Vest
- Tabelul nr. 15: Situația atestatelor retrase în martie 2025, Regiunea Nord-Vest
- Tabelul nr. 16: Situația atestatelor înregistrate și valabile în perioada 2021-2025 în Regiunea Nord-Vest
- Tabelul nr. 17: Situația atestatelor în funcție de forma juridică a întreprinderilor sociale, martie 2025, Regiunea Nord-Vest
- Tabelul nr. 18: Situația județelor, cu restrângerea cohortelor la 2016-2022, Regiunea Nord-Vest
- Tabelul nr. 19: Situația angajaților și voluntarilor întreprinderilor sociale în 2026, Regiunea Nord-Vest
- Tabelul nr. 20: Situația veniturilor, profiturilor și pierderilor întreprinderilor sociale în iunie 2026, Regiunea Nord-Vest
- Tabelul nr. 21: Distribuția pe județe a locuințelor, pe perioade de construcție (% din totalul regional al fiecărei perioade) din regiunea Nord-Vest

Acronime

- ADI – Asociație de Dezvoltare Intercomunitară / Asociații de Dezvoltare Intercomunitară
- ADR Nord-Vest – Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest
- AJOFM – Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă
- ANPDCA / ANPDCA – Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții / Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție
- ANOFM – Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
- ASSOC – Asociația Profesională Neguvernamentală de Asistență Socială
- CAR – Casă de Ajutor Reciproc
- DDSVR – Departamentul de Dezvoltare Strategică și Valorificare Resurse
- DGASPC – Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului
- EIGE – Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați (European Institute for Gender Equality)
- EU-SILC – Statistici ale Uniunii Europene privind Venitul și Condițiile de Viață (European Union Statistics on Income and Living Conditions)
- EU-SPI – Indicele European al Progresului Social (European Social Progress Index)
- FEDR – Fondul European de Dezvoltare Regională
- FSE+ – Fondul Social European Plus
- GAL – Grup de Acțiune Locală
- GNI / VNB – Venit Național Brut (Gross National Income)
- HDI – Indicele Dezvoltării Umane (Human Development Index)
- HG – Hotărârea Guvernului
- HIV/SIDA – Virusul Imunodeficienței Umane / Sindromul Imunodeficienței Dobândite
- HoReCa – Hoteluri, Restaurante, Cafenele
- ILD – Îngrijire de Lungă Durată
- INS – Institutul Național de Statistică
- MDLPA – Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației
- MIPE – Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene
- MMFTSS / MMSS – Ministerul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale / Ministerul Muncii și Solidarității Sociale
- MRJ – Municipiu Reședință de Județ
- NUTS – Nomenclatorul Unităților Teritoriale de Statistică (Nomenclature of Territorial Units for Statistics)
- OCDE – Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică
- ODD – Obiective de Dezvoltare Durabilă
- OG – Ordonanța Guvernului
- ONG – Organizație Non-Guvernamentală
- ONU – Organizația Națiunilor Unite
- OUG – Ordonanța de Urgență a Guvernului
- PDR – Planul de Dezvoltare Regională
- PEO – Programul Educație și Ocupare
- PNRR – Planul Național de Redresare și Reziliență
- PNUD / UNDP – Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (United Nations Development Programme)
- POCU – Programul Operațional Capital Uman
- PoIDS – Programul Incluziune și Demnitate Socială
- RPL – Recensământul Populației și Locuințelor
- RUEIS – Registrul Unic al Entităților de Economie Socială
- SRL – Societate cu Răspundere Limitată
- UAT – Unitate Administrativ-Teritorială
- UE – Uniunea Europeană
- VMI – Venitul Minim de Incluziune

Context General

Analiza de tip State of the Region pentru perioada de programare 2028-2034 constituie fundamentul în configurarea traiectoriei strategice a Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest, axată pe reziliență și competitivitate prin valorificarea capitalului uman. Luând în calcul schimbările accelerate din societate, este esențială o analiză critică a fenomenelor întâmplare în aceasta. Obiectivul principal al acestei lucrări este identificarea nevoilor pe care Regiunea Nord-Vest a României le are și a dificultăților cu care se confruntă, din perspectivă demografică și socială.

De asemenea, se dorește ca prin acest document să fie fundamentate politicile de dezvoltare regională post-2027, folosind o abordare „data-driven”, urmărind să creeze o direcție strategică potrivită pentru grupurile vulnerabile din Regiune și pentru a îmbunătăți calitatea vieții pentru toate persoanele. Contextul actual reprezintă o incertitudine pentru mare parte din populație, fapt care determină necesitatea unei astfel de document. Situația demografică din prezent este una fragilă și trebuie abordată cu multă atenție pentru a oferi un viitor stabil și competitiv regiunii.

Pentru perioada de planificare 2028-2034, este crucial ca Regiunea să-și seteze obiective clare și integrate pentru îmbunătățirea contextului social și demografic.

Context european

Dinamicile demografice, mobilitatea populației și capacitatea de integrare socială reprezintă factori determinanți ai coeziunii teritoriale și ai capacității de dezvoltare a regiunilor. În acest context, abordăm această analiză dintr-o perspectivă integrată, reunind economia socială, securitatea socială și migrația cu dezvoltarea comunitară, în corelare cu cadrul european definit printr-o serie de documente legislative, ce sunt detaliate în continuare.

Această abordare vizează optimizarea impactului investițiilor ce vizează rezolvarea problemelor sociale și demografice, prin corelarea resurselor din instrumentele de politică publică regională, cu instrumentele gestionate direct de Comisia Europeană precum Orizont Europa, Programul Cetățeni, Egalitate, Drepturi și Valori sau Componenta pentru Ocuparea Forței de Muncă și Inovare Socială din cadrul Fondul Social European Plus (FSE+).

Din perspectiva drepturilor sociale fundamentale, Planul de Acțiune privind Pilonul European al Drepturilor Sociale[1] reprezintă principalul instrument de politică publică, având ca obiective principale consolidarea modelului social european și asigurarea caracterului echitabil al tranzițiilor verde și digitală. În cadrul acestuia sunt stabilite 20 de principii și drepturi esențiale ce pot fi grupate în trei teme care vizează egalitatea de șanse și de acces pe piața forței de muncă, condiții de lucru echitabile și protecție și incluziune socială. Planul stabilește trei obiective care trebuie îndeplinite până în 2030:

- cel puțin 78% din populația cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani ar trebui să aibă un loc de muncă;
- cel puțin 60% dintre toate persoanele adulte ar trebui să participe în fiecare an la activități de formare profesională;
- o reducere cu cel puțin 15 milioane a numărului persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială.

Pe lângă acestea, a fost adoptat Cadrul strategic al UE pentru egalitatea, incluziunea și participarea romilor 2020-2030[2] prin care au fost stabilite șapte obiective la nivel UE, dintre care trei orizontale (egalitatea, incluziunea, participarea) și patru sectoriale (educație, ocuparea forței de muncă, locuințe și sănătate). Acesta conturează cadrul necesar prin care statele membre au obligația de a elabora strategii naționale pentru asigurarea accesului romilor la servicii de bază incluzive. Obiectivul general pe termen lung vizează asigurarea egalității efective și eliminarea decalajului dintre populația romă și populația generală în toate domeniile sectoriale reglementate.

Din perspectiva gestionării migrației și a integrării resortisanților țărilor terțe, Comisia a elaborat Planul de acțiune privind integrarea și incluziunea pentru perioada 2021-2027[3] ce conturează o serie de recomandări pentru susținerea integrării socio-economice a migrantilor. Acesta se axează pe patru piloni care includ educația, ocuparea forței de muncă, sănătatea și locuirea. Planul identifică integrarea socioeconomică a resortisanților țărilor terțe drept condiție necesară atât pentru coeziunea socială, cât și pentru funcționarea sustenabilă a piețelor muncii și a sistemelor de protecție socială din statele membre.

[1] Plan de acțiune privind Pilonul European al drepturilor sociale (COM/2021/102 final). Disponibil la: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:52021DC0102>.

[2] O uniune a egalității: Cadru strategic al UE pentru egalitatea, incluziunea și participarea romilor (COM 2020/620 final). Disponibil la: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0620>.

[3] Planul de acțiune privind integrarea și incluziunea pentru perioada 2021-2027 (COM/2020/758 final). Disponibil la: <https://op.europa.eu/ro/publication-detail/-/publication/bb47d489-a2b1-11eb-9585-01aa75ed71a1>.

În completarea acestora a fost elaborat Noul Pact privind migrația și azilul (COM(2020) 609 final)[4], care instituie un cadru ce reglementează controlul frontierelor externe, procedurile de azil, mecanismele de returnare și măsurile de integrare, în cadrul unui sistem de solidaritate obligatorie între statele membre ale Uniunii Europene. Directiva 2000/78/CE de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă [5] are rolul de a crea un cadru general de combatere a discriminării pe motive de apartenență religioasă sau convingeri, handicap, vârstă sau orientare sexuală, în domeniul încadrării în muncă și al ocupării forței de muncă.

Referitor la egalitatea de șanse pentru persoanele cu dizabilități, a fost elaborată Strategia privind drepturile persoanelor cu dizabilități 2021-2030 (COM 2021/101 final)[6] ce stabilește cadrul strategic pentru implementarea Convenției ONU și se adresează celor aproximativ 87 de milioane de persoane cu dizabilități din Uniunea Europeană. Obiectivul strategic transversal constă în reducerea decalajului de ocupare dintre persoanele cu și fără dizabilități până în 2030 și în asigurarea participării depline a acestora în societate. Strategia reglementează direcții de acțiune în domeniile accesibilității mediului fizic și digital, vieții independente, dezinstituționalizării, educației incluzive, accesului pe piața muncii și protecției juridice.

Din perspectiva protecției copiilor și a ruperii ciclului sărăciei intergeneraționale, Recomandarea (UE) 2021/1004 a Consiliului de instituire a unei Garanții europene pentru copii[7] creează cadrul prin care statele membre au obligația de a garanta copiilor aflați în risc de sărăcie sau excluziune socială accesul efectiv și gratuit la următoarele categorii de servicii: educație și îngrijire timpurie, educație formală și activități extrașcolare, asistență medicală, alimentație adecvată și locuire corespunzătoare. Statelor membre în care rata copiilor expuși riscului de sărăcie sau de excluziune socială depășește media Uniunii Europene le revine obligația de a aloca cel puțin 5% din resursele FSE+ pentru măsuri dedicate combaterii sărăciei infantile.

Consiliul a lansat Recomandarea (2023/C 41/01) privind venitul minim adecvat care să asigure incluziunea activă[8], având ca scop combaterea sărăciei prin promovarea unui sprijin adecvat pentru asigurarea venitului persoanelor lipsite de resurse suficiente împreună cu facilitarea integrării pe piața muncii. Recomandarea stabilește necesitatea unei metodologii transparente de calcul al venitului minim, precum și eliminarea obstacolelor birocratice și a criteriilor care exclud grupurile vulnerabile, precum tinerii sau persoanele fără adăpost permanent. Din perspectiva consolidării economiei sociale, cadrul european este structurat prin două instrumente complementare: Planul de acțiune pentru economia socială (COM 2021/778 final)[9], adoptat în decembrie 2021, și Recomandarea Consiliului (UE) 2023/C 441/01 privind dezvoltarea condițiilor-cadru pentru economia socială[10], adoptată în noiembrie 2023.

[4] Comunicarea Comisiei referitoare la noul Pact privind migrația și azilul (COM/2020/609 final). Disponibil la: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/ALL/?uri=CELEX:52020DC0609>.

[5] Directiva 2000/78/CE a Consiliului din 27 noiembrie 2000 de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă. Disponibil la: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/ALL/?uri=CELEX:32000L0078>.

[6] Comunicarea Comisiei - O Uniune a egalității: Strategia privind drepturile persoanelor cu dizabilități 2021-2030 (COM 2021/101 final). Disponibil la: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/ALL/?uri=CELEX:52021DC0101>.

[7] Recomandarea (UE) 2021/1004 a Consiliului din 14 iunie 2021 de instituire a unei Garanții europene pentru copii. Disponibil la: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/ALL/?uri=CELEX:32021H1004>.

[8] Recomandarea Consiliului din 30 ianuarie 2023 privind un venit minim adecvat care să asigure incluziunea activă (2023/C 41/01). Disponibil la: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:32023H0203\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:32023H0203(01)).

[9] Comunicarea Comisiei - Construirea unei economii în serviciul cetățenilor: un plan de acțiune pentru economia socială (COM 2021/778 final). Disponibil la: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021DC0778>.

[10] Recomandarea Consiliului (UE) din 27 noiembrie 2023 privind dezvoltarea condițiilor-cadru ale economiei sociale (C/2023/C 441/01). Disponibil la: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=OJ:C_202301344.

Planul de acțiune stabilește direcțiile de politică ale UE privind dezvoltarea sectorului economiei sociale, cu accent pe creșterea vizibilității acestuia, consolidarea recunoașterii juridice a entităților specifice și îmbunătățirea accesului la finanțare al întreprinderilor sociale, în vederea valorificării potențialului acestora de integrare pe piața muncii a persoanelor aparținând grupurilor dezavantajate. Recomandarea Consiliului solicită statelor membre să adopte sau să actualizeze, până în 2029, strategii integrate pentru economia socială. Domeniile de reglementare vizate de această recomandare includ accesul entităților economiei sociale la piețele de desfacere, inclusiv prin utilizarea achizițiilor publice cu clauze sociale, accesul la instrumente de finanțare adaptate specificului sectorului, stabilirea unui cadru fiscal adecvat, implementarea de măsuri active destinate integrării profesionale a persoanelor din grupuri dezavantajate prin intermediul întreprinderilor sociale de inserție, precum și dezvoltarea competențelor antreprenoriale în rândul actorilor sectorului.

Context național

Cadrul normativ referitor la integrarea socială și mobilitatea populației în România este conturat de patru acte, completate de legislația specială pentru fiecare grup vulnerabil și de hotărâri de Guvern. În ceea ce privește cadrul economiei sociale, acesta este conturat de Legea nr. 219/2015^[11], care reglementează activitățile economice private ce servesc interesului general și pun prioritate pe individ și obiectivele sociale, iar prin intermediul acesteia se creează un cadru proactiv de integrare a persoanelor vulnerabile pe piața muncii. Legea definește și reglementează atestarea întreprinderilor sociale și certificarea întreprinderilor sociale de inserție. Atestatul de întreprindere socială se acordă de AJOFM, pe o perioadă de 5 ani, persoanelor juridice de drept privat care demonstrează scop social sau de interes general, alocarea a minimum 90% din profit scopului social și rezervei statutare, transmiterea bunurilor rămase după lichidare către altă întreprindere socială și aplicarea principiului echității salariale. Marca socială, concretizată printr-un certificat valabil 3 ani, este nivelul superior rezervat întreprinderilor sociale de inserție, entități deja atestate în care cel puțin 30% din personal aparține grupurilor vulnerabile, iar timpul de lucru cumulat al acestor angajați reprezintă cel puțin 30% din timpul total de lucru. Doar întreprinderile de inserție beneficiază de facilitățile substanțiale ale legii, respectiv subvenții de angajare, contracte rezervate în achiziții publice sau sprijin din partea autorităților locale.

Cadrul normativ pentru incluziunea socială este format din Legea nr. 292/2011 privind asistența socială^[12] completată de Legea nr. 100/2024^[13], având ca scop asigurarea coeziunii sociale, de a sprijini categoriile defavorizate și de a crește responsabilitatea furnizorilor de servicii sociale. Legea nr. 292/2011 reprezintă actul normativ de bază care reglementează cadrul general de organizare, funcționare și finanțare a sistemului național de asistență socială, acesta având rolul de a preveni, limita sau înlătura efectele situațiilor care pot genera marginalizarea sau excluziunea socială a persoanelor, familiilor sau grupurilor vulnerabile.

Totodată, cadrul legal definește două componente principale, sistemul de beneficii de asistență socială și sistemul de servicii sociale. Legea nr. 100/2024 aduce modificări și completări Legii nr. 292/2011 și a altor legi conexe, precum Legea nr. 197/2012 privind calitatea serviciilor sociale pentru a o adapta la realități și nevoi. Aceasta introduce concepte noi și proceduri menite să eficientizeze sprijinul social, precum bugetul personal al beneficiarului, diagnoza socială, pachetul minim de asistență socială, urgența socială și teleasistența socială. Cea de-a patra componentă a cadrului normativ este Legea nr. 196/2016 privind venitul minim de incluziune^[14], una dintre cele mai importante reforme sociale asumate de România în cadrul PNRR.

[11] Legea nr. 219 din 23 iulie 2015 privind economia socială

[12] Legea nr. 292 din 20 decembrie 2011 asistenței sociale

[13] Legea nr. 100/2024 din 16 aprilie 2024 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul asistenței sociale, precum și pentru completarea Legii nr. 78/2014 privind reglementarea activității de voluntariat în România și pentru modificarea Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului

[14] LEGE nr. 196 din 31 octombrie 2016 privind venitul minim de incluziune

De asemenea, Legea nr. 196/2016 condiționează acordarea ajutorului de incluziune de obligativitatea prestării lunare de activități de interes local și de participarea la programul „A doua șansă” pentru beneficiarii fără nivel de educație corespunzător. Referitor la grupurile vulnerabile, cadrul legislativ este format din Legea nr. 448/2006[15] privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități, Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului[16], Legea nr. 17/2000[17] privind asistența socială a persoanelor vârstnice și de Legea nr. 217/2003[18] pentru prevenirea și combaterea violenței domestice. Împreună, acestea alcătuiesc un cadru de drepturi pentru cele mai vulnerabile categorii, impunând autorităților locale să asigure servicii specializate, precum asistent personal profesionist, centre de zi, locuințe protejate, echipe mobile de îngrijire la domiciliu, măsuri de ocrotire pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și psihosociale.

Cadrul migrației legale și al integrării este stabilit prin OUG nr. 194/2002[19] privind regimul străinilor în România, reprezentând actul-cadru care reglementează intrarea, șederea și ieșirea străinilor pe teritoriul României, inclusiv condițiile de acordare a avizelor de angajare, instrument esențial pentru sectoarele cu deficit structural de forță de muncă. Aceasta este completată de Legea nr. 122/2006[20] care asigură conformitatea cu Sistemul European Comun de Azil și garantează accesul solicitanților de azil la servicii de bază precum cazare, asistență medicală și educație și de OG nr. 44/2004[21], care transformă șederea legală într-o integrare efectivă în comunitate prin programe individuale de până la 12 luni care includ cursuri de limba română, consiliere culturală și sprijin pentru accesul pe piața muncii, prevenind astfel marginalizarea și segregarea socială. Aceste acte sunt completate de OUG nr. 96/2024[22] ce constituie cadrul operațional pentru gestionarea aflului de refugiați ucrainieni, reglementând măsuri speciale privind cazarea, accesul la educație și integrarea pe piața muncii pentru beneficiarii protecției temporare, cu impact direct asupra Regiunii Nord-Vest, situată pe principalele rute de tranzit dinspre Ucraina.

Din perspectiva incluziunii sociale, strategia națională[23] propune reducerea cu cel puțin 7% a numărului persoanelor expuse riscului de sărăcie sau excluziune socială până în 2027, raportat la nivelul anului 2020.

Strategia vizează asigurarea unui trai decent pentru toți, investiții sociale orientate către principalele cauze ale transmiterii intergeneraționale a sărăciei, modernizarea sistemului de protecție socială și consolidarea capacității administrative pentru coordonarea măsurilor. În strânsă corelație, Strategia națională privind incluziunea socială a persoanelor fără adăpost 2022-2027[24] tratează locuirea ca soluție prioritară pentru persoanele fără adăpost.

Strategia Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2022-2027[24] stabilește cinci obiective specifice, mai precis condiții de locuire, acces la educație incluzivă, creșterea gradului de ocupare, îmbunătățirea stării de sănătate și conservarea patrimoniului cultural rom, totodată impune și implementarea la nivel local prin Planuri de Acțiune Locală, elaborate cu contribuția experților locali pentru romi și a mediatorilor școlari.

[15] Legea nr. 448 din 6 decembrie 2006 (republicată) privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap.

[16] Legea nr. 272 din 21 iunie 2004 (republicată) privind protecția și promovarea drepturilor copilului.

[17] Legea nr. 17 din 6 martie 2000 (republicată) privind asistența socială a persoanelor vârstnice, actualizată până la data de 1 ianuarie 2016.

[18] Legea nr. 217 din 22 mai 2003 (republicată) pentru prevenirea și combaterea violenței domestice.

[19] Ordonanța de Urgență nr. 194 din 12 decembrie 2002 (republicată) privind regimul străinilor în România.

[20] Legea nr. 122 din 4 mai 2006 privind azilul în România.

[21] Ordonanța nr. 44 din 29 ianuarie 2004 (actualizată) privind integrarea socială a străinilor care au dobândit o formă de protecție sau un drept de ședere în România, precum și a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și ale Spațiului Economic European.

[22] Ordonanța de Urgență nr. 96/2024 din 28 iunie 2024 privind acordarea de sprijin și asistență umanitară de către statul român cetățenilor străini sau apatrizilor aflați în situații deosebite, proveniți din zona conflictului armat din Ucraina.

[23] Strategia Națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2022-2027 (HG nr. 440/2022, Anexa nr. 1). Disponibilă la: <https://sgg.gov.ro/1/wp-content/uploads/2022/03/ANEXA-1-26.pdf>.

[24] Strategia națională privind incluziunea socială a persoanelor fără adăpost pentru perioada 2022-2027 (HG nr. 1491/2022, Anexa). Disponibil la: <https://www.mmanpis.ro/wp-content/uploads/2023/01/Strategia-nationala-privind-incluziunea-sociala-a-persoanelor-fara-adapost-2022-2027-.pdf>

[25] Strategia Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2022-2027 (HG. 560/2022). Disponibil la: <https://sgg.gov.ro/1/wp-content/uploads/2022/04/SNIR-2022-2027.pdf>.

În ceea ce privește cadrul strategic național dedicat persoanelor cu dizabilități, a fost elaborată Strategia națională privind drepturile persoanelor cu dizabilități „O Românie echitabilă” 2022-2027[26], care operaționalizează Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități pe 9 direcții de acțiune și 36 de ținte, de la accesibilitate și viață independentă la ocupare și participare politică.

Aceasta este completată de Strategia națională privind prevenirea instituționalizării persoanelor adulte cu dizabilități și accelerarea dezinstituționalizării pentru perioada 2022-2030[26], angajament asumat prin PNRR. Din perspectivă demografică, Strategia națională privind îngrijirea de lungă durată și îmbătrânire activă pentru perioada 2023-2030[28] abordează una dintre cele mai critice provocări structurale ale României, respectiv îmbătrânirea rapidă a populației. Aproximativ 3,7 milioane de persoane au vârsta de 65 de ani sau mai mult, reprezentând circa 19,2% din populație, iar proiecțiile indică o creștere a acestei ponderi la 27,7% până în 2050. Strategia urmărește consolidarea managementului serviciilor de îngrijire de lungă durată, asigurarea finanțării durabile, consolidarea forței de muncă din sectorul îngrijirii de lungă durată și promovarea participării sociale active a persoanelor vârstnice.

Strategia națională pentru protecția și promovarea drepturilor copilului „Copii protejați, România sigură” 2023-2027[29] operaționalizează Recomandarea Consiliului UE privind Garanția europeană pentru copii și cuprinde 20 de ținte. Printre acestea se numără reducerea numărului de copii afectați de sărăcie și excluziune socială până în 2027 raportat la nivelul de referință din 2019, creșterea cu 30% a numărului de copii beneficiari de servicii de prevenire a separării de familie, reducerea cu 20% a mortalității infantile față de 2019 și atingerea unor rate de cuprindere în educație timpurie de cel puțin 22% pentru grupa 0-3 ani și de cel puțin 95% pentru grupa 4-6 ani. Strategia identifică corelația directă între sărăcie, mediul de rezidență și abandonul școlar, urmărind să sprijine trecerea de la sistemul rezidențial la cel bazat pe comunitate, prin extinderea Pachetului Minim de Servicii dezvoltat inițial la nivel județean ca model pilot. Strategia națională privind promovarea egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați și prevenirea și combaterea violenței domestice pentru perioada 2022-2027[30] completează cadrul strategic prin doi piloni, respectiv egalitatea de gen și prevenirea violenței. Strategia introduce măsuri concrete precum dezvoltarea rețelei naționale de locuințe protejate pentru victimele violenței domestice și consolidarea centrelor de intervenție.

Cadrul strategic în domeniul migrației este actualizat prin Strategia națională privind imigrația pentru perioada 2026-2030[31] care stabilește șase obiective generale vizând gestionarea eficientă a fluxurilor migratorii, managementul integrat al frontierelor externe, asigurarea unui sistem echitabil de azil și integrare, pregătirea pentru situații de criză și consolidarea capacității instituționale.

Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030[32] transpune cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă ale Agendei 2030 a ONU și stabilește țintele-umbrelă pentru 2030, printre acestea fiind eradicarea sărăciei extreme pentru toți cetățenii, reducerea cu cel puțin jumătate a numărului cetățenilor care trăiesc în sărăcie relativă, consolidarea sistemului național unitar de servicii de intervenție de urgență, dezvoltarea orașelor și comunităților durabile (ODD 11) și reducerea inegalităților (ODD 10).

[26] Strategia națională privind drepturile persoanelor cu dizabilități „O Românie echitabilă” 2022-2027. Disponibil la: <https://anpd.gov.ro/web/wp-content/uploads/2022/12/Strategia-nationala-privind-drepturile-persoanelor-cu-dizabilitati-„O-Romanie-echitabila-2022-2027.pdf>.

[27] Strategia națională privind prevenirea instituționalizării persoanelor adulte cu dizabilități și accelerarea procesului de dezinstituționalizare, pentru perioada 2022-2030. Disponibil la: <https://sgg.gov.ro/1/wp-content/uploads/2022/12/ANEXA-39.pdf>.

[28] Strategia națională privind îngrijirea de lungă durată și îmbătrânire activă pentru perioada 2023-2030

[29] Strategia națională „Copii protejați, România sigură” 2023-2027 (HG 969/2023, Anexa 1). Disponibil la: <https://copii.gov.ro/1/wp-content/uploads/2023/11/Monitorul-Oficial-Partea-I-nr.-942Bis.pdf>.

[30] Strategia națională privind promovarea egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați și prevenirea și combaterea violenței domestice pentru perioada 2022-2027. Disponibil la: <https://sgg.gov.ro/1/wp-content/uploads/2022/12/ANEXA-48.pdf>.

[31] Strategia Națională privind imigrația pentru perioada 2026-2030. Disponibil la: https://webapp.mai.gov.ro/frontend/documente_transparenta/793_1773733302_Anexa%20nr.%201-%20SNI%202026-2030.pdf.

[32] Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030. Disponibil la: <https://dezvoltaredurabila.gov.ro/strategia-nationala-pentru-dezvoltarea-durabila-a-romaniei-2030-i>

Din perspectivă demografică, Strategia Națională pentru Tineret 2024-2027[33] subliniază că migrația internațională (în special în rândul tinerilor cu vârsta dominantă de 25-29 de ani) a generat depopularea unor localități, cunoscute drept bazine de emigrație, provocând o scădere a forței de muncă active și o presiune crescută pe sistemul public de pensii.

Strategia națională de dezvoltare urbană integrată 2022–2035[34] constată că, din 1992, populația rezidentă României a scăzut cu circa 3,7 milioane de persoane din cauza natalității scăzute și a emigrării. Strategia Națională a Locuirii pentru perioada 2022-2050[35] constată că, în timp ce estul țării se confruntă cu emigrație masivă, părțile de vest și Transilvania înregistrează o saturație a forței de muncă și o cerere uriașă de locuințe, fiind zone puternic industrializate, orientate spre export.

Perspectiva Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE)

Peisajul planificării demografice și al mobilității populației în Regiune este definit în mod prioritar de studiul Pregătirea pentru Schimbări Demografice în Regiunea Nord-Vest, România[36], realizat de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică în anul 2024. OCDE analizează riscul ca regiunea să intre în „capcana dezvoltării talentelor”, situația în care investițiile în educație nu se convertesc în capital uman local, întrucât absolvenții pleacă, din cauza declinului demografic de lungă durată, a îmbătrânirii populației și a migrației tinerilor calificați.

[33] Strategia Națională pentru Tineret 2024-2027

[34] Strategia națională de dezvoltare urbană integrată 2022–2035

[35] Strategia Națională a Locuirii pentru perioada 2022-2050

[36] Pregătirea pentru Schimbări Demografice în Regiunea Nord-Vest

Dinamică demografică și fenomene migratorii

Evoluția demografică

Regiunea ocupă poziția a 3-a în clasamentul regiunilor de dezvoltare după numărul populației rezidente, în 2025 însumând o populație de peste 2,5 milioane de persoane, clasate mai sus fiind Regiunile Nord-Est (3,2 milioane) și Sud-Muntenia (2,8 milioane)[37].

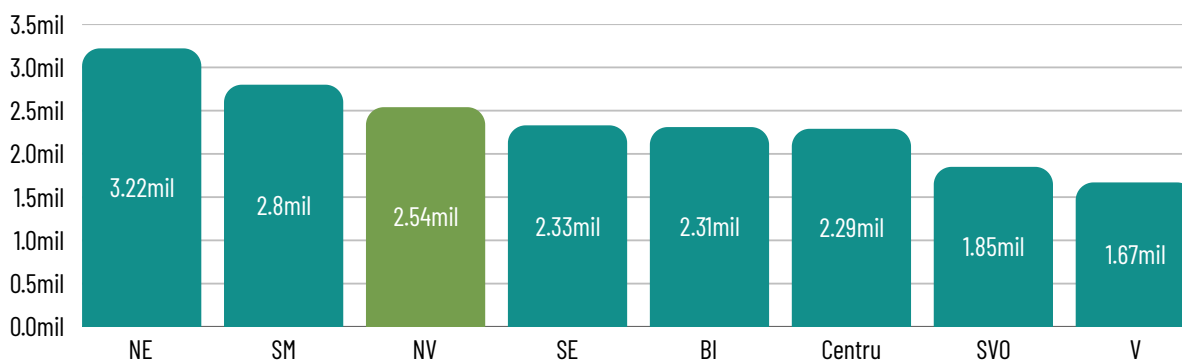

Figura nr. 1: Distribuția populației rezidente în România pe regiuni de dezvoltare

Evoluția numărului de persoane ne arată că Regiunea este în scădere la nivel demografic, din 2012 până în 2025 înregistrându-se o scădere de 2,11% din populația rezidentă[38]. Acest trend poate fi observat și la evoluția populației domiciliată în Regiune, care a scăzut în aceeași perioadă cu 1,87%[39], o tendință similară cu cea identificată la nivel național. Totuși, în aceeași perioadă, în cazul populației rezidente, la nivel național se înregistra o scădere de 5,24%, ceea ce arată că Regiunea are un ritm mai scăzut al declinului demografic decât media națională. Doar București-Ilfov a înregistrat o creștere în aceeași perioadă.

Este important de notat și faptul că, din 2022, Regiunea înregistrează o redresare ușoară la nivelul populației rezidente. În schimb, pentru populația domiciliată, trendul recent este invers, observându-se o accelerație a plecării din Regiune. Excepția este doar județul Cluj, care din 2020 până în 2026 a înregistrat o creștere de 1,34%. Acest lucru ne indică faptul că cel puțin în ultimii ani este mai convenabil sau accesibil pentru persoane să locuiască în Regiune pentru perioade scurte și medii, decât să se stabilească cu domiciliul.

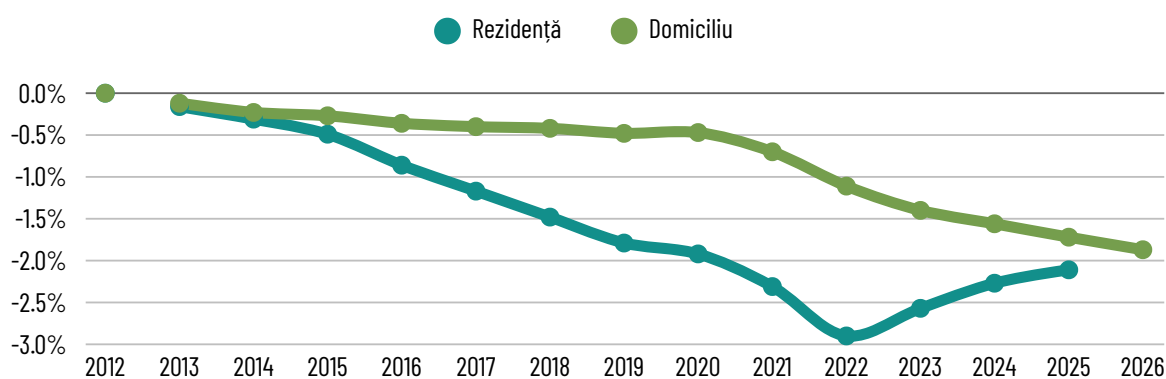

Figura nr. 2: Evoluția procentuală a populației rezidente (2012-2025) comparativ cu evoluția populației după domiciliu (2012-2026), raportate la baza fixă 2012, Regiunea Nord-Vest

[37] Analiză a datelor de pe Tempo INS - POP105A - Populația rezidentă la 1 ianuarie pe grupe de vârstă și vârste, sexe și medii de rezidență, macromedii, regiuni de dezvoltare și județe <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

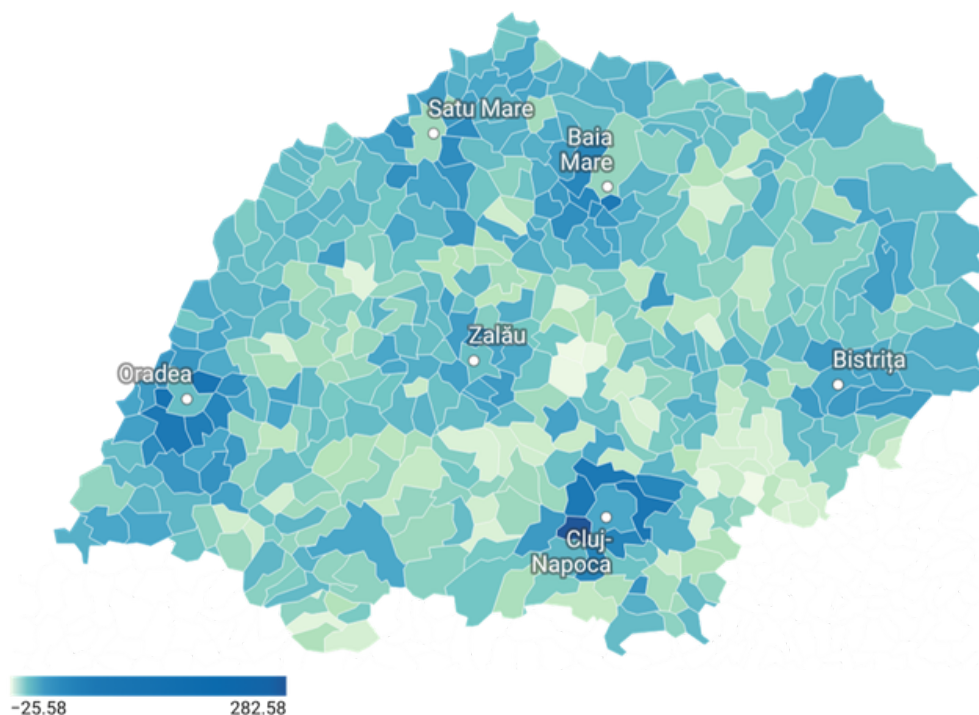
[38] Idem (Nota nr. 37)

[39] Analiză a datelor de pe Tempo INS - POP107D - POPULAȚIA DUPĂ DOMICILIUL la 1 ianuarie pe grupe de vârstă și vârste, sexe, județe și localități <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

Există o discrepanță considerabilă între populația rezidentă și populația domiciliată, cea din urmă însumând peste 2,8 milioane de persoane[40] comparativ cu aproximativ 2,5 milioane de persoane pentru cea rezidentă. Printre sursele potențiale ale acestui fenomen se numără plecarea la locul de muncă pentru perioade îndelungate și lipsa capacității financiare de a achiziționa o locuință în localitatea de reședință

La nivelul județelor, se observă un trend similar, excepția fiind județul Cluj, care înregistrează o evoluție pozitivă modestă de 0,54% pentru perioada 2012-2025, la nivelul persoanelor cu reședință în județ și 2,46% pentru perioada 1995-2026, la nivelul persoanelor cu domiciliu în județ. Totuși această creștere este foarte neuniformă la nivelul județului. Zona metropolitană a Municipiului Cluj-Napoca câștigă multă populație nouă. Aici se remarcă localitatea Florești, a cărei populație a crescut cu 397,17% din 2010 la nivel de persoane domiciliate, Apahida cu o creștere de 93,74%, Băciu și Chinteni cu creșteri de peste 70%. La celălalt pol, se remarcă localități precum Cătina cu o scădere de 26,92%, Pălatca cu o scădere de 24,32% și Râșca cu o scădere de 23,73%. De asemenea, alte 10 localități au o scădere de peste 20%, în timp ce 31 de localități au o scădere între 10% și 20% (pentru perioada 2010 - 2026).

Pentru celelalte județe se poate observa un trend negativ susținut, Maramureșul având o scădere de 5,5% pentru perioada 2012-2025, la nivelul persoanelor cu reședință în județ și o scădere de 8,33% pentru persoanele domiciliare în perioada 1995-2026, în timp ce Sălajul are o scădere de 12,37% pentru perioada 1995-2026, la nivelul persoanelor cu domiciliul în județ și o scădere de 5,47% la nivelul persoanelor cu reședință în județ pentru perioada 2012-2025. Bistrița-Năsăud reprezintă un caz special, care deși la nivel de populație rezidentă este în creștere, în perioada 2012-2022 înregistrând o creștere de 3,46%, ajungând la 4,11% în anul 2025, este în scădere la nivelul populației domiciliare, care prezintă un scor negativ de 2,78% în 2026 față de anul 1995. Evoluția pozitivă a populației rezidente pare se poate datora pandemiei sau a unor efecte asociate acesteia, deoarece creșterea a început doar în 2022, înainte de acest an înregistrându-se o evoluție negativă susținută. Astfel, datele au sens în contextul pandemic care i-a determinat pe oameni să rămână perioade mai îndelungate într-un anumit loc[41]. Totuși aceasta reprezintă o ipoteză de lucru ce trebuie validată în cercetări viitoare.

Harta nr. 1: Rata creșterii procentuale a populației după domiciliu, 2012-2026, Regiunea Nord-Vest

[40] Idem (Nota nr. 39)

[41] Idem (Notele nr. 37 și 39)

Creșterile pe care le observăm în perioada 2011 – 2026 la nivel de populație după domiciliu se întâmplă într-o proporție semnificativă în zonele metropolitane ale județelor. În această perioadă, 103 localități au înregistrat o creștere a populației, dintre care 72 de localități se află în zonă metropolitană, iar restul de 31 se află în afara zonelor metropolitane. De asemenea, creșterea substanțială o regăsim tot în zonele metropolitane. În timp ce, localitățile aflate în afara zonelor metropolitane care au crescut au avut, în medie, o creștere de 4,55%, localitățile aflate în zonele metropolitane au o creștere medie de 23,16% (17,99% dacă eliminăm valorile mari excepționale precum Florești cu o creștere de 282,58% și Sântandrei cu o creștere de 125,15%). Totuși, acest lucru nu se aplică și pentru Municipiile reședință de județ. În aceeași perioadă, în afară de Bistrița care a înregistrat o creștere de 3,34% și Cluj-Napoca care a înregistrat o creștere de 1,65%, celelalte municipii reședință de județ (MRJ) au înregistrat scăderi substanțiale. Oradea a înregistrat o scădere de 5,56%, Zalău o scădere de 6,12%, Baia Mare o scădere de 11,67% și Satu Mare o scădere de 12,92%. Aceste trenduri pot sublinia faptul că persoanele preferă să se domicilieze în afara MRJ-urilor, fie din motive legate de stilul de viață, fie din cauza creșterii prețului locuințelor din perioada respectivă., astfel oamenii preferă să plece din interiorul municipiilor în zona metropolitană.

Evoluția populației poate fi explicată prin mai mulți factori reprezentativi pentru Regiune:

1. În primul rând, migrația populației reprezintă un factor principal pentru evoluția populației din Regiune. În anul 2023, Regiunea avea o rată a migrației brute de 37,71 la mie (în baza datelor după domiciliu), lucru care înseamnă că la 1000 de locuitori s-au înregistrat aproape 38 de evenimente migratorii. Acest lucru indică un dinamism demografic ridicat. Valoarea ratei migrației nete este de 0,24 la mie, ceea ce înseamnă că Regiunea câștigă 0,24 persoane la fiecare 1000 de locuitori. Fiind valoare netă, acest lucru ne arată efectul post imigrări, astfel soldul, deși pozitiv, nu înseamnă că populația ce se află în regiune nu pleacă, ci doar că mai multe persoane intră în regiune decât pleacă. De asemenea, dinamica migratorie nu este împărțită uniform la nivelul regiunii. Se poate observa că județul Cluj are o rată a migrației nete de 4,07 la mie în 2023, în timp ce Sălajul are o rată de -2,49 la mie, ceea ce confirmă migrația drept factor relevant în dinamica populației regionale[42].
2. În al doilea rând, dinamica dintre natalitate și mortalitate determină modificări ale populației. În 2023, indicele vitalității avea o medie regională de 78,36, ceea ce înseamnă că numărul persoanelor născute reprezintă 78,36% din numărul persoanelor decedate. Astfel, populația este în trend descendent. Acest lucru este indicat și de raportul dintre copii cu vârste între 0 și 4 ani și femei de vârstă fertilă 15 – 49, care este în trend descendent în ultimii 30 de ani, plecând de la o valoare de 139,92 de copii la mia de femei în 1992 la 85,39 de copii la mia de femei în 2026, raportul fiind făcut pentru persoane domiciliat[43].

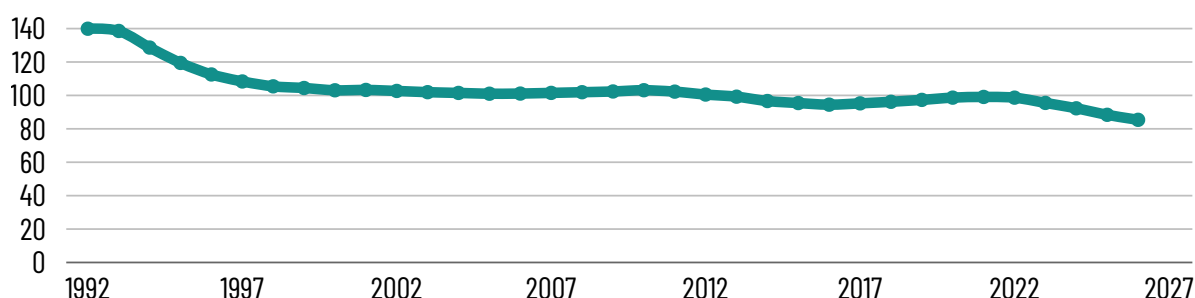

Figura nr. 3: Evoluția raportului copii – femei (număr copii raportat la 1.000 de femei) 1992-2026, Regiunea Nord-Vest

Coroborând cei doi factori menționați anterior, obținem sporul real total proporțional cu populația existentă, acesta indică faptul că în 2023 populația Regiunii Nord-Vest pierde 2,06 persoane la fiecare 1000 de locuitori.

[42] Analiză a datelor de pe Tempo INS – POP307A, POP308A Plecări și Stabiliri cu domiciliu (inclusiv migrația internațională) pe județe și localități

[43] Idem (Nota nr. 37)

Acest declin demografic este subliniat și în proiecția realizată de Eurostat, din aceasta se poate observa cum din 2019 până în 2030 Regiunea va pierde 6,06% din populație, apoi trendul continuă, ajungând în 2060 ca populația să scadă cu 20,06%, la nivel de populație rezidentă[44] iar la orizontul anului 2100 proiecția indică o scădere de circa 30% (Figura nr. 4). Totuși, dată fiind redresarea ușoară din perioada recentă, prognoza actualizată pentru perioada 2025 - 2100 arată mai optimist decât înainte.

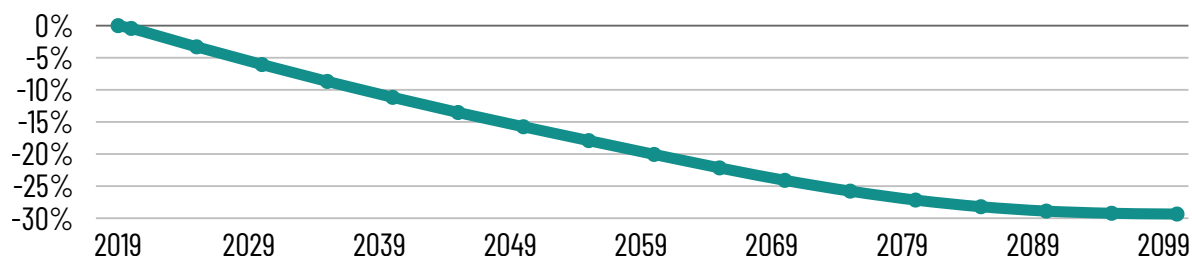

Figura nr. 4: Proiecție Eurostat populație după reședință 2019-2100 la nivelul Regiunii Nord-Vest

Totuși, dată fiind redresarea ușoară din perioada recentă, prognoza actualizată pentru perioada 2025 - 2100 [45] arată mai optimist decât înainte. Dacă prognoza pentru 2019-2100 arăta o scădere până în 2025 de 3,3%, observăm cum populația s-a menținut, ba chiar a existat o creștere modică. Acest lucru influențează pozitiv prognoza, dacă prognoza din 2019 arăta că populația se va reduce până la 1,8 milioane de persoane până în 2100, prognoza din 2025 arată că este de așteptat ca populația să se reducă doar până la 2 milioane de persoane. Este în continuare o diferență substanțială și o provocare cu care regiunea se confruntă, dar potențialul de redresare există dacă se abordează măsurile potrivite la nivel regional.

Piramida populației

Piramida populației ne arată cum cea mai numeroasă concentrare a persoanelor se află în intervalul de vârstă 35-59 de ani. Modificarea structurii pe vârste va crește cererea de servicii de sănătate, de îngrijire de lungă durată și de venituri de înlocuire, ceea ce impune adaptarea capacității sistemelor publice. De asemenea, populația cu vârste între 15 și 30 de ani a scăzut, din 1995 până în 2026, cu peste 30% în fiecare județ, în Satu Mare ajungând la o scădere de peste 40%.

Piramida nu mai respectă forma clasică a unei piramide cu bază lată, ci îmbracă o formă de ogivă sau butoi, semnalând dezechilibre structurale majore între generații și o contracție pe termen lung a populației. La nivelul raportului de gen, se observă un ușor dezechilibru în favoarea populației feminine (1,30 mln. feminin, față de 1,24 mln. masculin), decalajul devenind pronunțat abia la grupele de vârstă înaintate.

Deși la naștere și în primii ani de viață numărul băieților depășește ușor numărul fetelor, o regularitate biologică vizibilă la grupa 0-4 ani, raportul se inversează la vârstele înaintate. La fel de bună, raportul se inversează dramatic la vârstele înaintate. Acest fenomen reflectă o speranță de viață superioară în rândul femeilor. De pildă, la grupa de vârstă de 85 de ani și peste, numărul femeilor este mai mult decât dublu față de cel al bărbaților.

Analiza pe grupe de vârstă scoate în prim-plan o îngustare a bazei piramidei. Scăderea natalității din ultimii ani devine evidentă dacă privim segmentul 0-4 ani, care este mult mai redus numeric în comparație cu generațiile adulte. Această tendință de denatalitate, cuplată cu un platou relativ stabil, dar restrâns în rândul tinerilor cu vârste cuprinse între 10 și 34 de ani, prefigurează o reducere severă a generațiilor viitoare.

În contrast cu baza îngustă, nucleul dur al acestei populații este concentrat la mijlocul graficului, unde se află populația activă (Figura nr. 5).

[44] Eurostat - Population on 1st January by age, sex, type of projection and NUTS 3 region https://doi.org/10.2908/PROJ_19RP3

[45] Eurostat - Population on 1st January by age, sex, type of projection and NUTS 3 region https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/proj_19rp3__custom_22435466/default/table

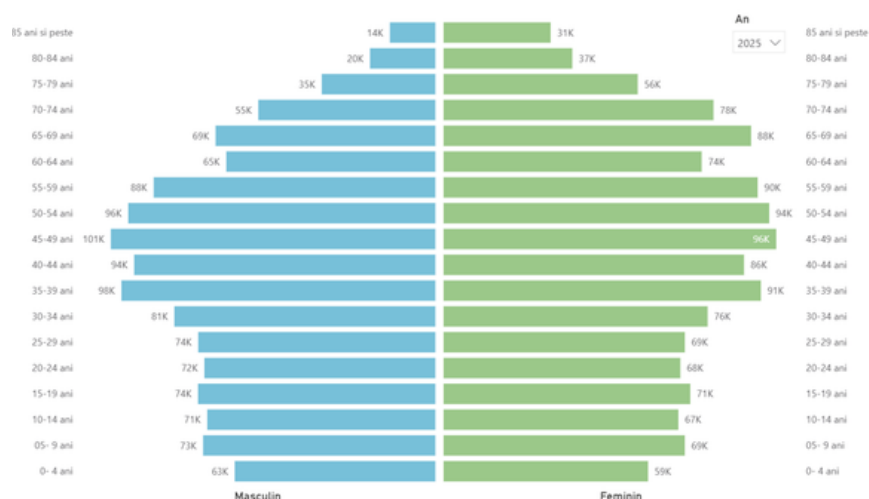

Figura nr. 5: Piramida populației după reședință 2025, Nord-Vest

Cel mai pronunțat vârf demografic se înregistrează la segmentul 45-49 de ani, care adună peste 197.000 de persoane, urmat îndeaproape de categoriile 50-54 de ani, 190.000 de persoane, și 35-39 de ani (circa 189.000). Aceste generații numeroase reprezintă în prezent pilonul central al pieței muncii și principalul motor economic. Totuși, această configurație ascunde vulnerabilități socio-economice majore pentru viitorul mediu și îndepărtat. În orizontul următorilor 10-20 de ani, aceste contingente masive de adulți vor trece în pragul pensionării. În lipsa unei baze de tineri suficient de mari care să alimenteze piața muncii și să preia ștafeta economică, presiunea asupra sistemului de pensii, a bugetului de stat și a serviciilor de sănătate va crește exponențial, obligând societatea să își redefinească strategiile de suport social și sustenabilitate economică.

Structura și repartizarea geografică a populației

Aceste riscuri se observă și în raportul de dependență total al populației cu domiciliu care subliniază că în 2026, raportul de dependență demografică totală al populației după domiciliu în Regiunea Nord-Vest era de 41,09 persoane din grupele de vârstă 0-14 și 65+ la 100 de persoane de vârstă activă (15-64 ani). Indicatorul măsoară structura pe vârste, nu dependența funcțională efectivă a persoanelor, dar poate indica forme de presiune persoane din grupele de vârstă 0-14 și 65+ la 100 de persoane de vârstă activă (15-64 ani). Indicatorul măsoară structura pe vârste, nu dependența funcțională efectivă a persoanelor, dar poate indica forme de presiune asupra sistemelor de ajutor social și sistemului de pensii. Seria pe termen lung arată o traiectorie în formă de U. După o scădere până la circa 33% la mijlocul anilor 2000, raportul a crescut constant, atingând 41,09% în 2026, nivel apropiat de cel din 1992 și cu perspectivă de creștere în continuare[46].

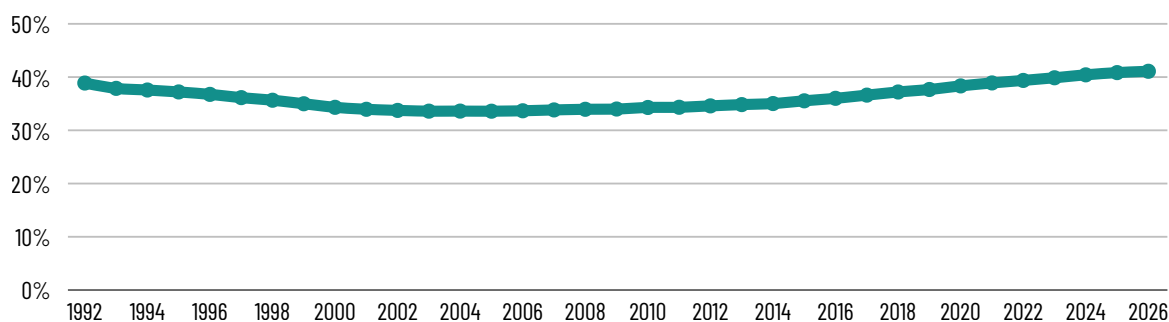

Figura nr. 6: Raportul total de dependență al populației după domiciliu 1992-2026, Nord-Vest

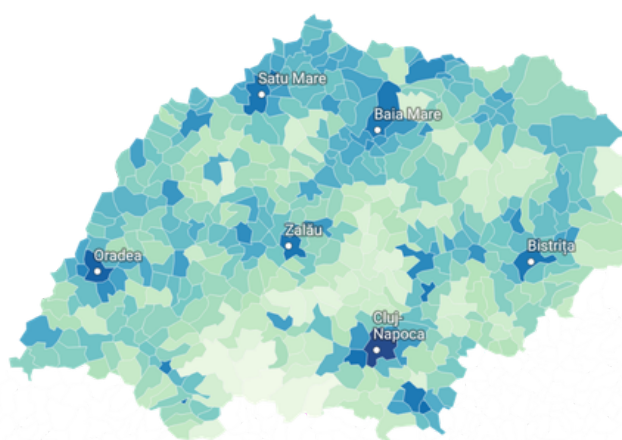
Totodată, raportul de dependență al populației vârstnice este de 26,97% în 2026, adică aproape 27 de persoane în vârstă la 100 de persoane considerate populație activă. Acest trend este în creștere, în 1993, raportul era de 16,11%. În același timp, raportul de tineri dependenți este în scădere, în 2026 valoarea este de 14,13%, în timp ce în 1993 era de 21,77%[47].

Dinamica incertă a regiunii trebuie expusă și prin prisma concentrării populației în zonele urbane. Acest lucru este evident dacă analizăm densitatea populației. În analiza acesteia, în funcție de populația rezidențială, reiese că Regiunea are o densitate a populației de 74,49 persoane/Km2 în anul 2025. Diferențele între județe sunt evidente. În timp ce Clujul înregistrează o valoare de 104,63pers./Km2, Sălajul înregistra o valoare de 54,60pers./Km2. Lucrurile arată puțin diferit dacă privim către populația domiciliată. În Regiune se înregistrează o valoare de 81,95 de persoane/Km2, în timp ce pentru județul Cluj s-a înregistrat o valoare de 111,85 și în Bistrița-Năsăud 60,26 în 2026.

5.78 1,861.29

Județ	Domiciliu	Reședință
Bihor	80,74pers./Km2	73,87pers./Km2
Bistrița-Năsăud	60,26pers./Km2	55,47pers./Km2
Cluj	111,85pers./Km2	104,63pers./Km2
Maramureș	80,53pers./Km2	71,54pers./Km2
Sălaj	61,3pers./Km2	54,6pers./Km2
Satu Mare	85,32pers./Km2	74,77pers./Km2
Regional	81,95pers./Km2	74,49pers./Km2

Tabelul nr. 1: Densitatea populației rezidente și domiciliată 2025, Nord-Vest

Harta nr. 2: Densitatea populației după domiciliu 2025, Nord-Vest

Contextul etno-cultural al acestei regiuni este caracterizat prin diversitate, unde populația de etnie română este majoritară, însumând 1.744.649 de persoane în baza recensământului realizat în anul 2021[48]. Cea mai importantă minoritate din punct de vedere numeric este cea maghiară, care numără 359.089 de persoane, urmată de comunitatea de romi, cu un total de 110.693 de persoane. De asemenea, Regiunea are o populație consistentă de ucrainieni, formată din 27.449 de rezidenți. Printre alte grupuri etnice bine reprezentate se numără slovacii, cu 5.754 de persoane, și germanii, cu 5.667 de persoane.

Există și comunități mai restrânse din punct de vedere numeric, cum sunt italienii (632 de persoane), evreii (454 de persoane), rutenii (357 de persoane), turcii (151 de persoane), rușii-lipoveni (149 de persoane) și armenii (140 de persoane). Datele privind etnia provin din autoidentificarea la RPL 2021 și sunt afectate de nedeclarare (264.039 de persoane fără informație privind etnia la nivel regional). Estimările administrative și cele bazate pe metodologii alternative indică o populație romă semnificativ mai mare decât cea autodeclarată. Pentru dimensionarea intervențiilor de incluziune se recomandă coroborarea cu datele Atlasului zonelor marginalizate și cu Planurile de Acțiune Locală pentru Incluziunea Comunităților cu Romi.

Analiza pe județe reflectă specificul local și distribuția teritorială a acestor grupuri etnice. Județul Cluj reprezintă cel mai populat județ din Regiune, având o populație rezidentă totală de 679.141 de locuitori la recensământul din 2021. Populația română din Cluj numără 488.212 persoane, fiind completată de o importantă comunitate maghiară de 78.455 de persoane și de 17.802 romi. Tot în Cluj trăiesc 567 de germani, 250 de ucrainieni, 223 de italieni și 139 de evrei, în timp ce numărul rezidenților cu informație nedisponibilă se ridică la 91.719.

[46] Idem (Nota nr. 37)

[47] Idem (Nota nr. 37)

În municipiul de reședință, Cluj-Napoca, dintr-un total de 286.598 de locuitori, se înregistrează 204.297 de români, 33.603 maghiari și 1.758 de romi, precum și mici comunități de germani (433 de persoane), evrei (106 persoane) și italieni (104 persoane). O localitate cu o evoluție demografică distinctă este Florești, care adună o populație totală de 52.735 de rezidenți, alcătuită din 37.283 de români, 4.714 maghiari și 642 de romi.

Județul Bihor urmează ca mărime a populației, având în total 551.297 de locuitori. În Bihor, românii sunt în număr de 347.148 de persoane, iar minoritatea maghiară este reprezentată 20,4% din populația județului (112.387 de persoane). Romii sunt în număr de 36.837 de persoane, iar o trăsătură caracteristică a Bihorului este prezența unei comunități compacte de slovaci, care numără 4.860 de persoane. De asemenea, se înregistrează 529 de germani, 135 de evrei și un număr de 48.428 de rezidenți pentru care etnia nu este cunoscută. În municipiul Oradea, populația totală este de 183.105 locuitori, compusă din 123.625 de români, 33.340 de maghiari, 1.343 de romi și 374 de slovaci. În alte zone ale județului se observă o concentrare masivă a minorității maghiare, cum este cazul municipiului Salonta, unde trăiesc 8.387 de maghiari dintr-un total de 15.792 de locuitori, sau al orașului Săcueni, unde maghiarii sunt majoritari cu 6.672 de persoane dintr-o populație totală de 10.720 de rezidenți, localitate în care trăiesc și 2.687 de romi. De asemenea, în localitatea rurală Șinteu se remarcă prezența majoritară a slovacilor, aceștia însumând 844 de persoane dintr-un total de 996 de locuitori.

Județul Maramureș prezintă o configurare etno-culturală diferită prin ponderea însemnată a comunității ucrainene. Populația totală a județului este de 452.475 de persoane, dintre care 342.052 sunt români. Ucrainenii ocupă locul al doilea ca importanță numerică în județ, numărând 25.690 de persoane și depășind minoritatea maghiară, care înregistrează 23.153 de cetățeni. Comunitatea de romi însumează 11.881 de persoane, germanii sunt 548, rutenii sunt 333, iar pentru 48.380 de persoane informațiile etnice lipsesc. Această specificitate este foarte vizibilă în localități rurale mari precum Poienile de sub Munte, unde din 9.291 de locuitori, 8.439 sunt ucrainenii și doar 143 sunt români, sau în comuna Ruscova, unde se înregistrează 4.550 de ucrainenii la o populație totală de 5.373 de persoane. În municipiul Baia Mare, populația totală de 108.759 de locuitori cuprinde 77.785 de români, 8.713 maghiari și 1.772 de romi.

Județul Satu Mare se distinge prin faptul că comunitățile maghiare și germane sunt numeroase. Dintr-un total de 330.668 de rezidenți, românii reprezintă 182.750 de persoane, iar maghiarii constituie peste un sfert din populație, însumând 93.491 de persoane. Comunitatea de romi numără 16.340 de cetățeni, iar germanii înregistrează 3.722 de persoane, în timp ce ucrainenii sunt 1.361, iar pentru 32.698 de locuitori datele nu sunt disponibile. În municipiul Satu Mare, populația totală este de 91.520 de persoane, dintre care 47.995 sunt români și 28.152 sunt maghiari. În municipiul Carei, minoritatea maghiară reprezintă cel mai mare grup etnic, numărând 8.714 persoane dintr-un total de 18.957 de rezidenți, comparativ cu 7.085 de români. De asemenea, comuna Foieni evidențiază o prezență germană importantă, cu 212 germani dintr-un total de 1.725 de locuitori, alături de 1.328 de maghiari.

Județul Bistrița-Năsăud prezintă un profil mult mai omogen din punct de vedere etnic, având o populație rezidentă totală de 295.988 de locuitori. Românii reprezintă marea majoritate a populației, cu 247.935 de persoane, în timp ce minoritățile au ponderi mult mai reduse, romii înregistrând 11.127 de rezidenți, iar maghiarii 11.049 de persoane. Comunitatea germană numără doar 261 de persoane, iar numărul cazurilor cu informație nedisponibilă este de 25.398. În municipiul Bistrița, populația totală de 78.877 de persoane este formată din 63.104 români, 2.898 de maghiari și 971 de romi.

Județul Sălaj înregistrează o populație rezidentă totală de 212.224 de locuitori. Comunitatea română numără 136.552 de persoane, cea maghiară însumează 40.554 de rezidenți, iar romii însumează 16.706 persoane. Slovaci sunt în număr de 760 de persoane, germanii sunt 40, iar informația lipsește pentru 17.416 rezidenți.

[48] Recensământul populației și locuințelor 2021 <https://www.recensamantromania.ro/>

În municipiul Zalău, din 52.359 de locuitori, 38.424 sunt români, 6.108 sunt maghiari și 717 sunt romi. În mediul rural din Sălaj, minoritatea maghiară devine majoritară în unele comune, cum ar fi Crasna, unde trăiesc 3.734 de maghiari dintr-un total de 6.024 de locuitori, sau în comuna Camăr, unde se înregistrează 1.403 maghiari la o populație totală de 1.618 locuitori.

Calitatea vieții

Indicatori ai calității vieții

Analiza calității vieții reprezintă un demers esențial în înțelegerea modului în care progresul unei societăți se traduce în bunăstarea reală a cetățenilor săi. Calitatea vieții trebuie privită multidimensional, integrând elemente care țin de sănătate, educație, infrastructură materială și mediul social, oferind astfel o imagine mai corectă asupra modului în care oamenii trăiesc.

În acest context, România se află într-o situație paradoxală. Pe de o parte, Indicele de Dezvoltare Umană poziționează România ca o țară foarte bine dezvoltată, înregistrând un scor de 0,845 în anul 2023 (pe o scală de la 0 la 1), în timp ce Indicele Progresului Social ne poziționează la un scor de 63,4 (unde valoarea 100 reprezintă media UE), un scor semnificativ sub media europeană, lucru care denotă că, în funcție de variabilele analizate, standardul calității vieții din România poate fi privit în multiple moduri.

Diferența dintre Indicele Dezvoltării Umane *HDI* și Indicele European al Progresului Social *EU-SPI* constă în metodologia de selecție a indicatorilor și în obiectivele fundamentale ale fiecărui instrument. În timp ce HDI reprezintă un indicator hibrid ce combină datele sociale cu performanța economică, EU-SPI este conceput pentru a evalua progresul social în mod independent de veniturile economice sau de Produsul Intern Brut.

HDI [49], dezvoltat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (UNDP/PNUD), utilizează o structură bazată pe trei dimensiuni principale reprezentând sănătatea, educația și nivelul de trai, acesta din urmă fiind măsurat prin Venitul Național Brut pe cap de locuitor. Această abordare pornește de la premisa că resursele financiare sunt o condiție necesară pentru extinderea capacităților umane. Astfel, HDI este un instrument de monitorizare globală, eficient în evidențierea corelației dintre bogăția materială a unui stat și nivelul general de educație și longevitate al populației sale.

HDI Dimensions and Indicators

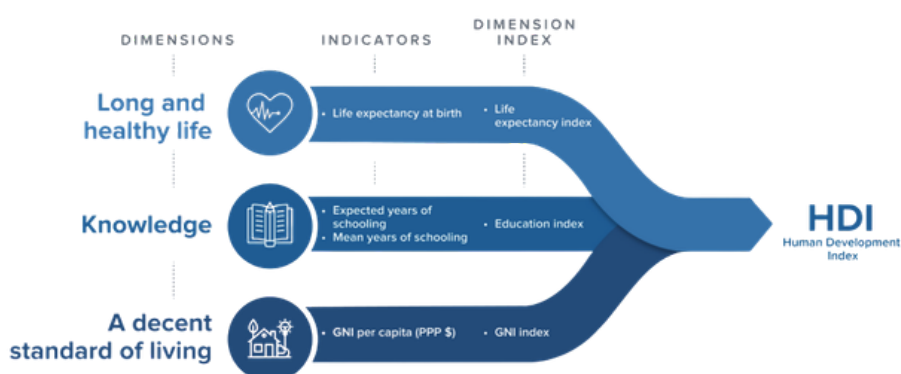

Figura nr. 7: Dimensiunile și indicatorii Indicelui de Dezvoltare Umană

În schimb, Indicele European al Progresului Social este construit special pentru contextul regiunilor Uniunii Europene și adoptă o perspectivă axată exclusiv pe indicatori de rezultat social și de mediu. EU-SPI elimină total variabila economică din calcul, integrând peste 50 de indicatori distincți organizați în trei piloni ce urmăresc nevoile umane de bază, fundamentele bunăstării și oportunitățile. Această structură permite identificarea zonelor în care progresul social nu corespunde nivelului de dezvoltare economică. De exemplu, o Regiune poate înregistra un scor HDI ridicat datorită activității industriale intense, dar poate prezenta un scor EU-SPI scăzut dacă acea activitate economică este însoțită de degradarea mediului sau de restricții în accesul la drepturi fundamentale. O altă distincție importantă vizează granularitatea datelor și utilitatea administrativă. HDI este utilizat preponderent pentru comparații la nivel de stat, oferind o medie națională care poate omite discrepanțele interne. EU-SPI este calculat la nivel regional (NUTS 2), fiind un instrument de precizie pentru politicile de coeziune ale Uniunii Europene.

[49] Human Development Index - <https://hdr.undp.org/data-center/human-development-index#/indicies/HDI>, Data retrieved from the Subnational HDI Database of the Global Data Lab, <https://globaldatalab.org/shdi/>.

În timp ce HDI măsoară potențialul de dezvoltare prin prisma resurselor disponibile, EU-SPI evaluează eficacitatea cu care o Regiune transformă resursele în beneficii sociale concrete, precum siguranța cetățenilor, incluziunea socială sau calitatea serviciilor publice. În concluzie, HDI rămâne un indicator de referință pentru stadiul general de dezvoltare, în timp ce EU-SPI oferă o evaluare tehnică și detaliată a calității mediului social și politic. Astfel, România se remarcă ca o țară cu o capacitate economică solidă, totuși, acest lucru nu se traduce suficient în bunăstarea populației. Indicele progresului social este mai cuprinzător în a vizualiza dificultățile pe care oamenii le întâmpină în viața lor de zi cu zi.

Dacă privim la nivel regional, Nord-Vest înregistrează scoruri mai bune decât media națională. Indicele de dezvoltare umană înregistrează un scor de 0,848^[50] în timp ce indicele progresului social arată o valoare de 67,9. Aceste valori arată că în Regiune se poate sesiza o dezvoltare mai uniformă între variabile. HDI are o valoare foarte similară la nivel regional față de nivel național, în timp ce EU-SPI are o valoare considerabil mai mare. Comparativ, la nivel național doar Regiunea București-Ilfov înregistrează valori mai mari, 73,4 pentru EU-SPI și 0,938 pentru HDI. Aici se vede din nou o discrepanță mare între cei doi indici, HDI arătând o dezvoltare foarte mare a regiunii, în timp ce EU-SPI arată o valoare sub media europeană.

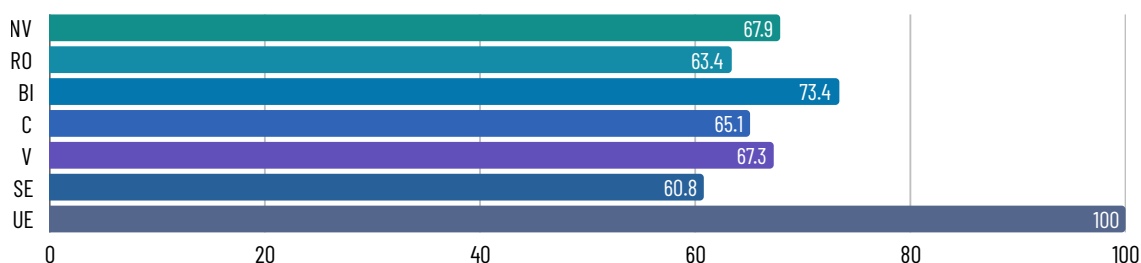

Figura nr. 8: Indicele European al Progresului Social (EU-SPI) 2023, regiuni de dezvoltare raportate la media națională și media UE

[50] European Commission (ediția 2024). EU Regional Social Progress Index 2.0. Luxembourg: Publications Office of the European Union. Disponibil la: ec.europa.eu/regional_policy.

Sărăcia, riscul de excluziune și profilul grupurilor vulnerabile

Sărăcia și marginalizarea socială

În Regiunea Nord-Vest sărăcia reprezintă un factor de risc asupra societății. Regiunea înregistrează o rată de riscului de sărăcie de 15,6% în 2025. Acest scor este mai bun decât media națională, care este identificată la 18,4% și decât media europeană, care înregistrează un scor de 16,6%. Totuși, comparativ cu perioada 2021-2024, ani în care s-au înregistrat scoruri în jurul valorii de 14%, pare că Regiunea este într-un trend ascendent. Evoluția poate fi corelată cu succesiunea de șocuri economice din ultimii ani precum pandemia COVID-19, criza energetică și efectele inflaționiste ale conflictelor din vecinătate[51]. În același timp, Raportul S80/S20 indică o valoare de 3,7, ceea ce sugerează că inegalitatea veniturilor din Regiune nu este foarte ridicată, ceea ce poate reprezenta faptul că există o clasă de mijloc consistentă[52].

Totuși aceste valori nu exprimă contextul corespunzător. Dacă privim către alți indicatori, precum rata persoanelor care nu-și permit o masă cu proteină animală sau echivalent vegetal, care înregistrează în 2025 o valoare de 25,2%, în 2021 se înregistra o valoare de 18,3%, fiind în creștere până în 2024 și 2025 când au rămas la valori de peste 25%[53] și rata persoanelor care nu pot face față unor cheltuieli neprevăzute a cărei valoare în același an este de 36,1%, din 2021 până în 2025 valorile variază între 39% și 36%[54], ne dăm seama că Regiunea se confruntă cu o vulnerabilitate foarte ridicată. Acest lucru reiese și din rata gospodăriilor cu restanțe la utilități care înregistrează în 2025 o valoare de 16%. De asemenea, aceasta este cea mai ridicată valoare înregistrată din 2021[55]. Acești indicatori conturează o imagine mai clară a situației sociale din Regiune. Chiar dacă valorile înregistrate sunt, în mare parte, sub media națională, lucrurile sunt în continuare periculoase. Abilitatea economică a oamenilor din clasa mijlocie și a persoanelor cu venituri scăzute este în continuare limitată. Acest lucru este îngrijorător în contextul în care indicatorii înregistrează valori negative în ultimii ani. Mai mult, acești indicatori au și limitări. Astfel, discrepanțele între oameni pot fi mult mai ridicate și riscurile la fel. Acest lucru se observă și din faptul că 17,4% din populația regiunii se află în deprivare materială sau socială severă. Deși valorile au scăzut comparativ cu 2016, când se înregistra o valoare de 33,3%, din 2019 până în 2025 valorile s-au menținut între 15% și 19%, în 2024 și 2025 arătând un trend ușor crescător[56].

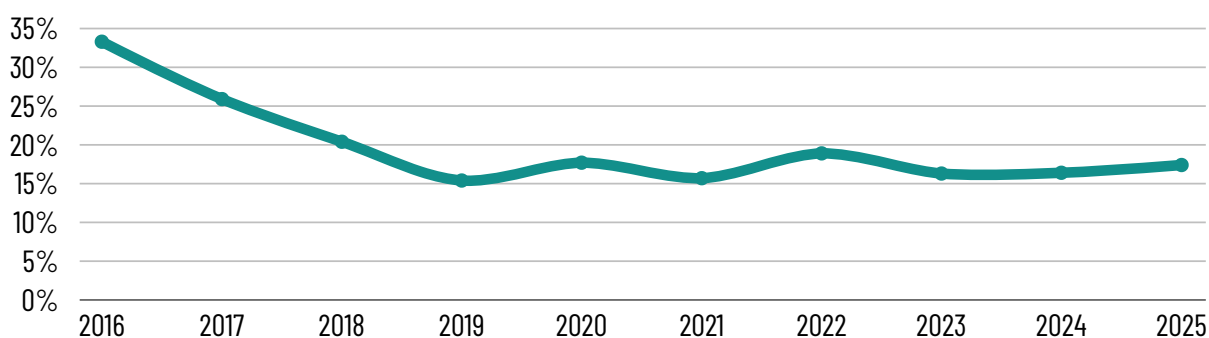

Figura nr. 9: Proportia populației care se confruntă cu deprivare materială și socială severă 2016-2025, Nord-Vest

De asemenea, indicele care încapsulează cel mai bine situația socială din Regiune, rata persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, a înregistrat în 2025 o valoare de 27,5%. Acest lucru ne spune că peste un sfert din Regiune are fie un venit mic, fie suferă de deprivare materială și socială severă, fie trăiește într-o gospodărie cu intensitate de lucru foarte scăzută[57].

[51] Eurostat - At-risk-of-poverty rate by NUTS 2 region <https://doi.org/10.2908/TGS00103>

[52] Eurostat - Income quintile share ratio S80S20 by NUTS 2 region https://doi.org/10.2908/ILC_DI11_R

[53] Eurostat - Inability to afford a meal with meat, chicken, fish (or vegetarian equivalent) every second day by NUTS 2 region https://doi.org/10.2908/ILC_MDES03_R

[54] Eurostat - Inability to face unexpected financial expenses by NUTS 2 region https://doi.org/10.2908/ILC_MDES04_R

[55] Eurostat - Arrears (mortgage or rent, utility bills or hire purchase) by NUTS 2 region https://doi.org/10.2908/ILC_MDES05_R

[56] Eurostat - Severe material and social deprivation by NUTS 2 region https://doi.org/10.2908/ILC_MDSD18

[57] Eurostat - Persons at risk of poverty or social exclusion by NUTS 2 region <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/product/page/tgs00107>

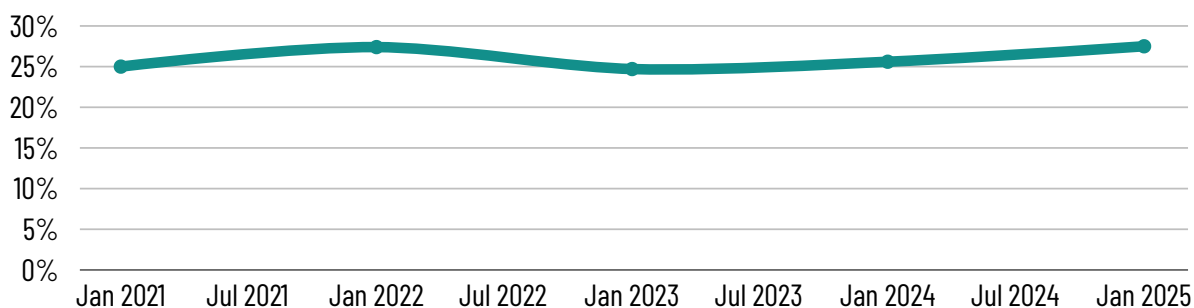

Figura nr. 10: Risc de sărăcie sau excluziune socială 2021 - 2025, Nord-Vest

În contextul în care există un declin demografic, există riscul de a se pune mai multă presiune pe persoanele active, care deja se confruntă cu dificultăți financiare. În plus, creșterea deprivării materiale poate determina continuarea trendului de brain-drain și alte forme de migrație care să scoată forța de muncă tânără din Regiune, creând mai multă precaritate. De asemenea, numărul mediu de camere per persoană se menține din 2016 în Regiune la 1[58] (rotunjit în sus). Deși există un declin demografic, valoarea se menține, ceea ce înseamnă că deși teoretic există o eliberare a spațiilor locative, acestea fie se pierd prin degradare, fie persoanele sunt nevoite să-și scadă standardul de trai, păstrând aceeași medie. Valoare de o cameră per persoană este sub media europeană, care se află la aproximativ 1,5.

Dimensiunile și intensitatea marginalizării

Dimensiuni	Nr. zone marginalizate
Acces la educație	10
Acces la servicii medicale spitalicești	85
Acces la utilități publice	75
Expunere la surse de poluare	25
Îmbătrânire demografică și locuire	10
Infrastructură și acces la servicii de transport	88
Sărăcie	114
Segregare etnică	145

Tabelul nr. 2: Dimensiunile zonelor marginalizate din Regiunea Nord-Vest 2023

*O zonă poate fi încadrată la mai multe dimensiuni; suma pe dimensiuni depășește numărul total de zone.

În contextul marginalizării sociale, Raportul zonelor marginalizate socio-economic în mediul urban și rural din România, publicat în 2023[59], conturează o imagine complexă asupra dimensiunii vulnerabilității din Regiune. În Regiunea Nord-Vest au fost identificate 183 de localități cu zone marginalizate dintre care 23 se află la nivel urban și 160 se află la nivel rural. Dimensiunile marginalizării se referă la Acces la utilități publice, Expunere la surse de poluare, Infrastructură și acces la servicii de transport, Sărăcie, Îmbătrânire demografică și locuire, Acces la servicii medicale spitalicești, Acces la educație și Segregare etnică.

Acestea au fost folosite pentru a categorisi zonele marginalizate din fiecare Regiune de dezvoltare. În Regiune au fost înregistrate 295 de zone marginalizate dintre care 145 sunt segregate etnic și 114 suferă de sărăcie, putând fi identificate și alte dimensiuni ale marginalizării dar care conțin mai puține zone marginalizate.

În acest sens există 88 de zone care sunt marginalizate din punctul de vedere al accesului la servicii și la infrastructura de transport. Atlasul zonelor marginalizate din România, publicat în 2016[60], arată faptul că, folosind date demografice din 2011, 4,4% din zonele rurale din Regiune sunt marginalizate. Din acest procent, 3,1% reprezintă comunități rome și 0,4% reprezintă comunități mixte etnic.

[58] [Ilc_lvho04n] Average number of rooms per person by NUTS 2 region. (f.a.). Preluat în 18 august 2026, din

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_lvho04n/default/table?lang=en

59] Ministerul muncii, familiei, tineretului și solidarității sociale. (2023). „Raport: Zone marginalizate socio-economic în mediul urban și rural din România”

https://mmuncii.gov.ro/wp-content/uploads/2025/10/RAPORT_HARTA_ZONELOR_MARGINALIZATE.pdf

Astfel 79,5% dintre comunitățile rurale marginalizate din Regiune sunt comunități rome sau mixte etnic. Există multe cauze structurale care au determinat discriminarea sistemică prin care comunitățile rome au trecut și trec în continuare, lucru care este foarte important de luat în calcul pentru intervenții corespunzătoare[61]. În raportul zonelor marginalizate în schimb, publicat în 2023[62], din 242 de zone rurale marginalizate, 100 sunt încadrate la dimensiunea segregare etnică, un număr ridicat în raport cu totalul. De asemenea, în raport este și subliniat faptul că la nivel rural, se regăsește o tipologie a comunităților cu pondere ridicată de romi în Regiunea Nord-Vest. Astfel există o discrepanță între cele 2 surse ce poate indica o îmbunătățire, totuși e importantă intervenția atentă în continuare. Se poate observa că, în MRJ-uri, există mai multe zone marginalizate. Tabelul nr. 3 prezintă situația zonelor marginalizate din MRJ-uri. În contextul României și similar și în Regiune, când se discută despre segregare etnică este vorba de comunitatea romă, iar lucrurile au riscul de a se înrăutăți fără intervenții pertinente și nuanțate[63].

A - Acces la educație B- Acces la servicii medicale spitalicești C- Acces la utilități publice D- Expunere la surse de poluare E- Segregare etnică

UAT și sate/zone componente	A	B	C	D	E	UAT și sate/zone componente	A	B	C	D	E	UAT și sate/zone componente	A	B	C	D	E
BAIA MARE	2		3	1	3	CLUJ-NAPOCA	3			3	3	Ostrovului	1	1	1	1	1
Craica	1		1	1	1	Str.G.Stephenson	1			1	1	Toamnei		1			
Pirita			1		1	Str.MeșterulManole	1			1	1	TurnulPompierilor					1
Remiză-Gară	1		1		1	Str.Pata-Rât	1			1	1	ZALAU	3	3			3
BISTRITA	2		1		3	ORADEA					1	Deleni	1	1			1
Sărata	1				1	CartierulEminescu					1	Parului	1	1			1
Viișoara					1	SATU MARE	2	3	1	1	3	Stogurii	1	1			1
Str.ValeaStegii	1		1		1	Horea	1	1			1						

Tabelul nr. 3: Distribuția zonelor marginalizate din MRJ-uri pe dimensiunile marginalizării 2023, Nord-Vest

Degradarea socială poate fi influențată de metode improprii de investiție și administrație, astfel, un model integrat care să abordeze problematica zonelor marginalizate este crucial. Pornind de la dimensiunile sociale identificate, este necesară abordarea acestora într-un mod în care să fie prioritizate dimensiunile în care sunt identificate cele mai multe comunități. De asemenea, este important să fie abordată problematica discrepanțelor dintre mediul rural și cel urban și evaluată intensitatea problemelor.

Pe lângă comunitățile marginalizate pot fi identificate și alte grupuri care sunt vulnerabile și care trebuie să fie analizate în contextul dezvoltării integrate. În acest sens, putem identifica persoanele vârstnice. Un raport al Ministerului muncii, familiei, tineretului și solidarității sociale din 2022, privind maparea persoanelor vârstnice cu nevoi de îngrijire de lungă durată (ILD) arată faptul că, în Macroregiunea 1 (Nord-Vest împreună cu Vest), folosind date din 2019, 27,1% din populația cu vârste cuprinse între 65 și 79 de ani și 45,2% din populația cu vârste peste 80 de ani au raportat cel puțin o nevoie de îngrijire minoră[64].

În rândul populației feminine vârstnice, ponderea persoanelor care raportează cel puțin o nevoie de îngrijire este de 37,8%, în timp ce pentru populația masculină este de 21,6%. Aceste lucruri trebuie privite în contextul declinului demografic și al deficiențelor sociale pe care le regăsim în Regiune.

[60] Unitatea de Dezvoltare Umană, Banca Mondială. (2016).

Atlasul Zonelor Rurale Marginalizate și al Dezvoltării Umane Locale din România https://mmuncii.gov.ro/wp-content/uploads/2025/10/F6_Atlas_Rural_RO_23Mar2016.pdf

[61] Lauritzen, Solvor Mjoberg, and Alexandru Mihai Zamfir. "Teaching the History of Romani Slavery: Advancing Justice and Combatting Anti-Roma Racism." *Critical Romani Studies* 9.1 (2026): 92-110

[62] (Idem) Ministerul muncii, familiei, tineretului și solidarității sociale. (2023). „Raport: Zone marginalizate socio-economic în mediul urban și rural din România” https://mmuncii.gov.ro/wp-content/uploads/2025/10/RAPORT_HARTA_ZONELOR_MARGINALIZATE.pdf

[63] Berescu, C. (2011). The rise of the new European Roma ghettos: a brief account of some empirical studies. *Urban Research & Practice*, 4(3), 344-352. <https://doi.org/10.1080/17535069.2011.616750>

[64] Ministerul muncii, familiei, tineretului și solidarității sociale.(2022). „Raport privind maparea persoanelor vârstnice estimate cu nevoi de îngrijire de lungă durată” - <https://mmuncii.gov.ro/wp-content/uploads/2025/08/Raport-mapare-persoane-varstnice.pdf>

Luând în calcul că aceste analize folosesc date din 2019, este necesară o actualizare a cunoștințelor pentru a oferi o perspectivă mai complexă. În lipsa unor date actualizate, se poate presupune că situația nu s-a ameliorat semnificativ.” Se înlocuiesc și celelalte apariții ale substantivului „lucruri”, astfel, abordarea acestui grup vulnerabil trebuie făcută atent. Privind spre dinamica migratorie din ultimii ani, în mod special în MRJ-uri, este importantă atenția acordată lucrătorilor migranți. În absența unor politici active de integrare precum orientarea lingvistică și culturală, accesul la locuire decentă, recunoașterea calificărilor, informarea privind drepturile de muncă și mecanismele de combatere a discriminării la angajare și la închiriere, lucrătorii migranți riscă concentrarea în locuire precară și segregare rezidențială[65].

Intervențiile care vizează egalitatea de gen sunt și ele necesare. România încă se confruntă cu probleme mari la nivel de egalitate de gen, în special în ceea ce privește siguranța femeilor. România înregistrează o valoare de 57 pe indicele egalității de gen în anul 2025. Această valoare este în ultimele 5 la nivelul UE și reprezintă o valoare îngrijorătoare. Media UE este de 63,4, adică la peste 6 puncte distanță de România. Dificultățile sunt mai vizibile în indicatorii specifici. România are valori peste media europeană la paritatea salarială, la participarea femeilor pe piața muncii și la domeniul cunoașterii. Dificultățile apar când e vorba de sănătate, putere și violență. Femeile din România rămân vulnerabile la nivel de siguranță și integritate, chiar dacă au o abilitate destul de bună de a se integra pe piața muncii. Este important să existe intervenții care să abordeze tema violenței de gen și să se încerce soluționarea problemelor reale pe care femeile le întâmpină[66]. De asemenea sunt valoroase informațiile la nivel regional sau chiar județean, unde momentan nu există informații suficiente.

Persoanele vârstnice reprezintă unul dintre cele mai expuse grupuri sociale, vulnerabilitatea lor fiind determinată de dependența de un venit fix, de imposibilitatea practică de a obține venituri suplimentare din muncă și de creșterea progresivă a nevoilor medicale și de asistență. Odată cu înaintarea în vârstă, riscurile de excluziune socială, deteriorarea sănătății și incidența bolilor cronice generează cheltuieli obligatorii greu de comprimat. În plus, o parte semnificativă a acestei categorii locuiește în gospodării unipersonale sau în imobile vechi cu eficiență energetică scăzută, fiind expusă riscului de sărăcie energetică și izolare. În fundamentarea documentelor strategice regionale, analiza situației pensionarilor este esențială pentru calibrarea intervențiilor de asistență socială și a serviciilor comunitare integrate.

Dinamica demografică a beneficiarilor de pensii din Regiunea Nord-Vest în intervalul 2016 - 2026 evidențiază o stabilitate accentuată a masei totale de asistați. Numărul total al pensionarilor de asigurări sociale de stat a rămas relativ constant pe întreg parcursul celor zece ani, oscilând într-un ecart restrâns, în jurul pragului de 610 mii de persoane. În anul 2016 erau înregistrați 613.620 de pensionari, iar în anul 2026 numărul acestora este de 611.502, ceea ce reprezintă o variație agregată de sub 0,4 la sută. La nivel teritorial, această constanță regională este rezultatul unui echilibru intern, micile creșteri înregistrate în județe precum Cluj și Bistrița-Năsăud fiind compensate de scăderile moderate din Bihor, Satu Mare și Sălaj, în timp ce județul Maramureș a cunoscut o evoluție preponderent statică. Din punct de vedere financiar, volumul lunar al fondurilor alocate pentru plata pensiilor la nivelul regiunii a consemnat o creștere substanțială, urcând de la aproximativ 544,7 milioane de lei în 2016 la peste 1,6 miliarde de lei în 2026. Pe fondul acestei alocări bugetare, pensia medie regională a cunoscut o dinamică nominală ascendentă, crescând de la 888 de lei în 2016 la 2.629 de lei în 2026, ceea ce reprezintă o multiplicare de aproape trei ori a valorii de plecare. Se remarcă menținerea unor diferențe județene, județul Cluj având cel mai ridicat nivel, cu o pensie medie ce depășește 2.880 de lei în 2026, în timp ce în județe precum Satu Mare și Bistrița-Năsăud media se situează în jurul a 2.380 de lei[67].

[65] Catherine Warin și Lilian Tsourdi. (2025). Vulnerability of migrants, asylum seekers and refugees: Council of Europe and European Union standards, Council of Europe Division on Migration and Refugees https://odysseus-network.eu/wp-content/uploads/2025/12/Vulnerability-of-migrants-asylum-seekers-and-refugees_final.pdf

[66] Romania | 2025 | Gender Equality Index | European Institute for Gender Equality. (f.a.). Preluat în 22 iunie 2026, din <https://eige.europa.eu/gender-equality-index/2025/country/RO>

[67] Casa Națională de Pensii Publice - Indicatori Statistici privind pilonul 1 de pensii <https://www.cnpp.ro/indicatori-statistici-pilon-1>

Această evoluție nominală pozitivă trebuie însă raportată direct la puterea de cumpărare și la indicii prețurilor de consum. Pe parcursul deceniului analizat, inflația cumulată calculată prin indicii prețurilor de consum a depășit 70 la sută, fiind accentuată de șocurile de preț din anii recenti. Mai mult, coșul de consum specific al pensionarilor este puternic rigidizat, fiind concentrat pe produse agroalimentare de bază, utilități locative, energie și tratamente medicamentoase. Prețurile acestor bunuri și servicii vitale au înregistrat scumpiri superioare mediei inflației generale, ceea ce a erodat o parte considerabilă din creșterea nominală a pensiilor. În termeni reali, majorările succesive au acționat în principal ca un mecanism de atenuare a impactului scumpirilor, fără a asigura o îmbunătățire proporțională a nivelului de trai[68].

Din perspectivă strategică, stabilitatea numerică a populației de pensionari din Regiunea Nord-Vest conferă o bună predictibilitate pentru planificarea bugetară și a serviciilor publice. Cu toate acestea, persistența vulnerabilităților structurale asociate veniturilor fixe, expunerii la inflația bunurilor de strictă necesitate și costurilor crescute de îngrijire impune ca politicile publice să depășească sfera indexărilor bănești. Este necesară corelarea măsurilor de protecție a veniturilor cu intervenții de suport direct, precum extinderea serviciilor de îngrijire la domiciliu, îmbunătățirea accesului la rețeaua medicală de proximitate, măsuri de sprijin pentru cheltuielile energetice și diminuarea disparităților de acces la servicii între marile centre urbane și comunitățile rurale sau izolate.

[68] TEMPO Online - IPC102B - Indicii prețurilor de consum - evoluția lunară față de decembrie anul precedent <http://statistici.INSSE.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

Sistemul de securitate și asistență socială

Infrastructura sistemului de asistență socială

Infrastructura sistemului de asistență socială din România este formată din 1.997 de furnizori de servicii sociale la nivel național. Poate fi observat că structura furnizorilor este dominată de sectorul privat având în vedere că 1.374 dintre furnizori sunt privați reprezentând 68,80% și doar 31,20% sunt publici însumând 623 de furnizori[69]. În total furnizorii prestează 5.691 servicii sociale ce pot fi grupate în categorii distincte după tipul de beneficiar și natura intervenției, rezultând 66 de categorii.

Analiza acoperirii cu servicii sociale la nivelul UAT-urilor din Regiune relevă o fragmentare teritorială accentuată, deoarece doar 207 din cele 446 de UAT-uri ale Regiunii dispun de cel puțin un serviciu social licențiat, iar 239 rămân complet neacoperite. În județul Bihor se identifică 52 de UAT-uri dotate cu servicii față de 49 care nu dispun de asistență în timp ce în județul Cluj raportul este de 37 la 44 în favoarea zonelor neacoperite. Vulnerabilitatea sistemului regional de protecție este evidențiată cu precădere în județele Bistrița-Năsăud, unde sunt active doar 21 de UAT-uri, față de 41 neacoperite, și Maramureș, cu 34 de UAT-uri acoperite, față de 42 fără servicii. Județul Satu Mare înregistrează un potențial echilibru cu 33 de UAT-uri cu servicii și 32 fără servicii precum și în județul Sălaj unde sunt înregistrate 30 de unități acoperite față de 31 neacoperite.

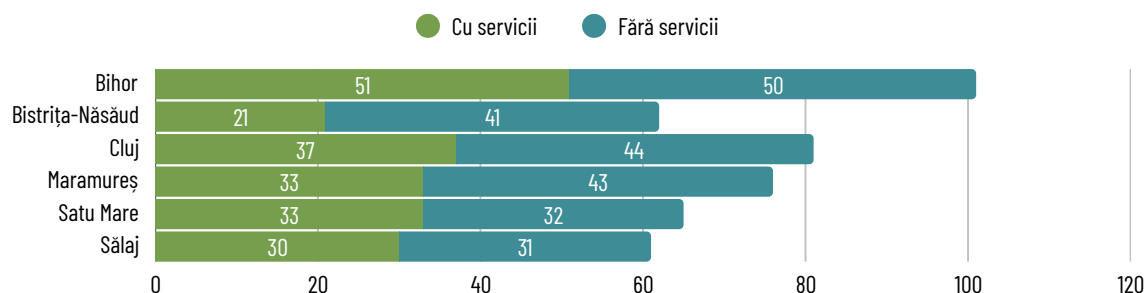

Figura nr. 11: Situația UAT-urilor în funcție de disponibilitatea serviciilor sociale, pe județe, la 10.07.2026, Regiunea Nord-Vest. Sursa: MMFTSS, Servicii sociale licențiate în baza Legii nr. 197/2012.

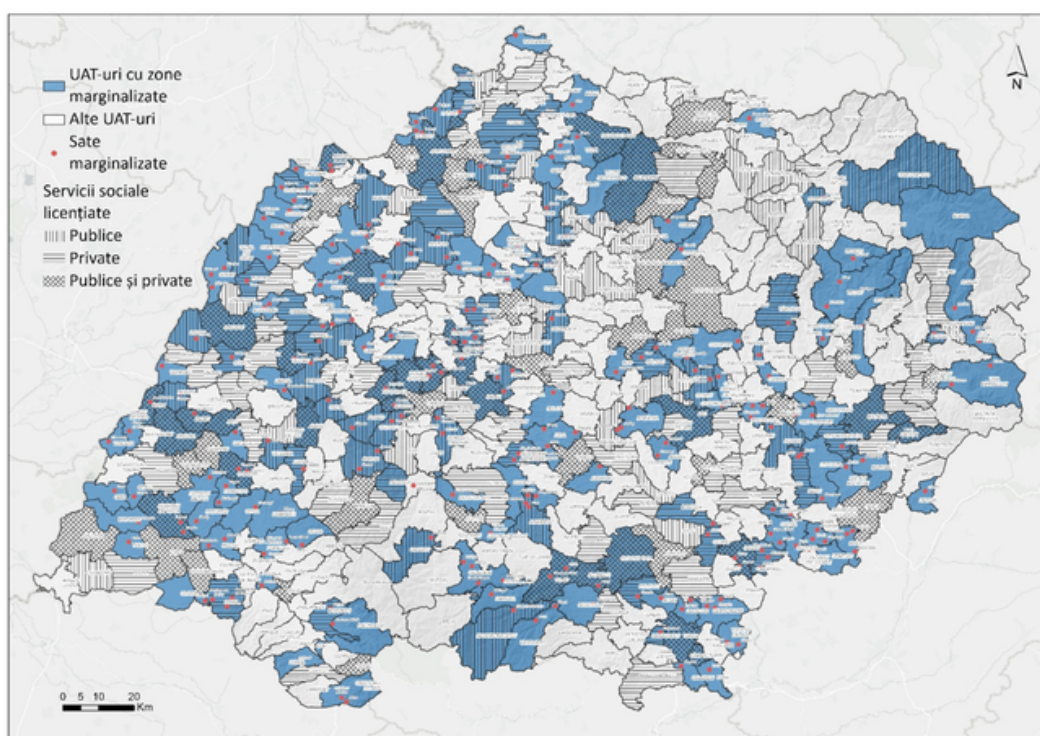
Din perspectivă regională, Nord-Vest se poziționează pe primul loc la nivel național, cu 388 de furnizori, reprezentând 19,43% din totalul național, indicând atât o capacitate instituțională consolidată, cât și o cerere ridicată de servicii sociale la nivelul celor șase județe componente. La polul opus se află Regiunea Sud-Vest Oltenia, cu doar 117 furnizori, evidențiind disparități semnificative în distribuția teritorială a infrastructurii sociale. La nivelul Regiunii Nord-Vest, raportul dintre cele două categorii de furnizori urmează tendința națională, sectorul privat fiind dominant cu 292 de furnizori (75,26%), față de 96 de furnizori publici (24,74%). În cadrul regiunii, distribuția furnizorilor este marcată de inegalități intra-regionale, spre exemplu județul Cluj concentrează 108 furnizori, plasându-se pe primul loc regional și pe locul al doilea la nivel național, după municipiul București cu 160 de furnizori. La polul opus se află județul Bistrița-Năsăud cu doar 34 de furnizori. În ceea ce privește distribuția teritorială a furnizorilor în Regiunea Nord-Vest, reprezentată în *Harta 3 se poate observa un tipar teritorial fragmentat și polarizat în proximitatea centrelor urbane și zone fără acoperirea serviciilor sociale în zonele rurale, fiecare județ având înregistrate particularități distincte.*

Județul Cluj prezintă un avantaj competitiv prin municipiul Cluj-Napoca și ZMC, unde se observă o densitate ridicată atât a furnizorilor privați, cât și a celor publici, ceea ce confirmă rolul de centru regional. Acoperirea se extinde spre nord și est de oraș, formând o zonă continuă de prezență instituțională. Polii secundari sunt structurați în jurul orașelor Baia Mare, Satu Mare și Oradea, fiecare cu particularități diferite, precum Baia Mare beneficiază de o acoperire densă în partea sa de nord-est, cu o pondere echilibrată public-privat.

[69] Ministerul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale, Direcția Generală Politici și Programe de Asistență Socială - Servicii Sociale licențiate în baza Legii nr.197/2012 din 10.07.2026. Disponibil la: https://mmuncii.gov.ro/wp-content/uploads/2026/07/10072026_Servicii-sociale-licentiate_1.pdf.

Județul Cluj prezintă un avantaj competitiv prin municipiul Cluj-Napoca și zona metropolitană, unde se observă o densitate ridicată atât a furnizorilor privați, cât și a celor publici, ceea ce confirmă rolul de centru regional. Acoperirea se extinde spre nord și est de oraș, formând o zonă continuă de prezență instituțională. Poliile secundare sunt structurate în jurul orașelor Baia Mare, Satu Mare și Oradea, fiecare cu particularități diferite, precum Baia Mare beneficiază de o acoperire densă în partea sa de nord-est, cu o pondere echilibrată public-privat. Satu Mare centralizează furnizorii în nordul județului, dar prezintă zone rurale subacoperite în partea estică, iar Oradea are o acoperire mai dispersată, cu zone rurale preponderent neacoperite. Județul Sălaj prezintă una dintre cele mai dense rețele de furnizori publici raportat la populație, fiind astfel plasat Sălajul pe primul loc regional, cu o densitate de 0,49 servicii la 1.000 de locuitori, față de 0,36 în Bihor, 0,35 în Satu Mare, 0,33 în Cluj, 0,32 în Maramureș și 0,27 în Bistrița-Năsăud.

Județul Bistrița-Năsăud apare ca zona cea mai vulnerabilă din Regiune, cu acoperire fragmentată și suprafețe rurale extinse fără furnizori vizibili. Concentrarea se face aproape exclusiv în jurul municipiului Bistrița, în timp ce zonele montane din nordul județului și ariile periferice rămân subacoperite. Diferențierea public-privat la nivel teritorial relevă două logici distincte de localizare, în ceea ce privește furnizorii publici sunt distribuiți relativ uniform, urmând rețeaua administrativă a comunelor și fiind prezenți inclusiv în localități rurale mici, în baza obligației legale a autorităților locale de a organiza servicii de asistență socială. În timp ce furnizorii privați urmăresc o logică de piață, concentrându-se în zonele urbane și metropolitane, în zone cu populație concentrată și cerere crescută, în special în jurul municipiilor Cluj, Oradea și Baia Mare. Această diferență de logică se reflectă și în volumul efectiv de servicii furnizate per entitate unde la nivel național, un furnizor public administrează în medie 5,34 servicii sociale, în timp ce un furnizor privat administrează 1,72 servicii. Cu alte cuvinte, deși sectorul privat este majoritar ca număr de entități, acestea operează portofolii reduse, în timp ce sectorul public, mai puțin numeros, gestionează volume semnificative de servicii, iar la nivel regional se menține același tipar, însă valorile sunt sub media națională, mai exact un furnizor public prestează în medie 4,91 servicii, iar unul privat 1,63.

Harta nr. 3: Repartizarea teritorială a furnizorilor de servicii sociale coroborată cu zonele marginalizate, la 10.07.2026, Regiunea Nord-Vest. Sursa: MMFTSS și Atlasul Zonelor Rurale Marginalizate, Banca Mondială.

Zonele neacoperite de serviciile sociale rămân semnificative ca suprafață și sunt distribuite în special în sudul județului Bihor, zonele montane ale Maramureșului, partea estică a județului Bistrița-Năsăud și ariile periferice ale Sălajului. Aceste teritorii reprezintă vulnerabilități de acoperire, cu impact direct asupra accesului populației vulnerabile la servicii sociale, în special pentru persoanele cu mobilitate redusă, precum vârstnici sau persoane cu dizabilități.

Referitor la serviciile sociale, la nivel național există 66 de categorii de servicii sociale conform codurilor distincte din Nomenclatorul aprobat prin HG nr. 867/2015 ce pot fi grupate după scopul lor în servicii de asistență și suport pentru nevoi de bază, de îngrijire personală, de recuperare și de inserție/reinserție socială, iar la nivel regional numărul acestora se reduce la 47 subcategorii, grupate în capitolul de față în optsprezece tipuri majore. Analiza raportului public-privat la nivelul serviciilor furnizate efectiv inversează imaginea oferită de structura furnizorilor, la nivel național, 58,50% dintre cele 5.691 servicii sociale sunt asigurate de furnizori publici și doar 41,50% de către cei privați. În Regiunea Nord-Vest, distribuția se apropie de paritate, cu 50,52% servicii private (484) și 49,58% servicii publice (476), Nord-Vest fiind, alături de Sud-Muntenia, una dintre puținele regiuni în care cele două sectoare se află aproape în echilibru. Comparativ cu Regiunile Sud-Vest Oltenia și Sud-Est unde ponderea serviciilor publice depășește 83,67%, respectiv 77,48% indicând o dependență mai accentuată de furnizarea publică, Regiunea Nord-Vest tinde să înregistreze o preponderență privată.

Configurația public-privat a serviciilor variază semnificativ între județe, Sălaj, Maramureș și Bistrița-Năsăud prezintă o pondere mai ridicată a serviciilor publice, de 62,93%, 60,74% și, respectiv, 55,17% reflectând rolul central al autorităților locale în asigurarea acoperirii sociale, cu precădere în mediul rural. La polul opus, județele Bihor, Cluj și Satu Mare sunt dominate de furnizarea privată, cu ponderi de 58,64%, 57,38% și 53,08%.

Centrele de zi sunt distribuite predominant în zonele urbane și periurbane, cu o concentrare evidentă în jurul municipiilor Cluj-Napoca, Baia Mare, Satu Mare și Zalău. Această distribuție reflectă logica funcțională a centrelor de zi, care presupun un acces zilnic al beneficiarilor și, prin urmare, depind de existența unei populații concentrate și de o infrastructură de transport adecvată. Județul Bihor înregistrează 38 de centre de zi, sub județele Cluj și Maramureș e au înregistrate 61, respectiv 60 de centre de zi, iar zonele rurale extinse din sudul Bihorului și estul Bistriței-Năsăud sunt lipsite de această tipologie aproape integral.

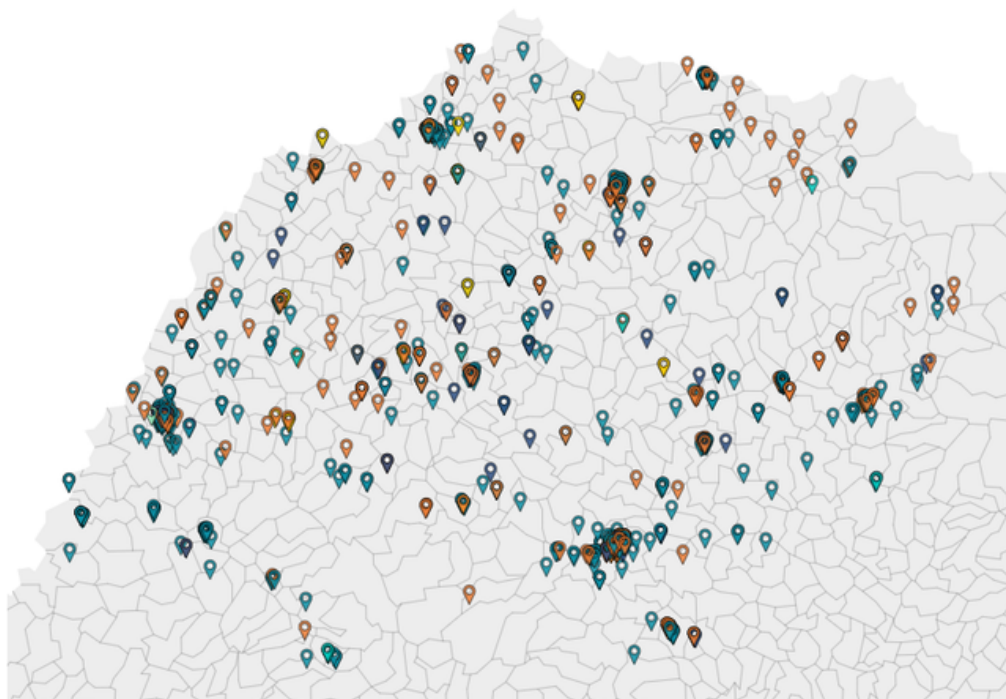
Spre deosebire de celelalte tipuri, serviciile de îngrijire la domiciliu sunt predominante în mediul rural, în special în județele Sălaj și Satu Mare, concentrarea lor în zona centrală a regiunii, în jurul Zalăului și spre nord, către Satu Mare confirmă datele cantitative care plasează Sălajul ca județ lider la îngrijirea la domiciliu în mediul rural cu 16 servicii de acest fel. Acest tipar corespunde realităților demografice ale zonelor rurale, unde populația vârstnică este numeroasă, iar instituționalizarea nu reprezintă întotdeauna o soluție viabilă sau dorită. Cantinele sociale și centrele de distribuire a hranei apar în special în zone urbane și periurbane, fiind asociate frecvent cu prezența organizațiilor confesionale și a ONG-urilor cu activitate caritabilă, iar lipsa lor în zone rurale extinse poate reprezenta o vulnerabilitate pentru combaterea sărăciei alimentare în comunitățile cu populație vulnerabilă.

Centrele rezidențiale, indiferent de beneficiarii vizați, constituie cea mai numeroasă categorie, cu 466 de unități, fiind prezente atât în mediul urban, cât și în mediul rural. Sunt prezente în toate cele șase județe, cu diferențe, de la 135 de unități în Bihor la 47 în Bistrița-Năsăud. Centrele rezidențiale pentru copii și pentru persoane vârstnice apar ca cele mai numeroase categorii, confirmând datele cantitative care indică aceste tipuri de servicii ca fiind majoritare în Regiune din categoria centrelor rezidențiale. Prezența lor în comune mici, în special în Bihor și Sălaj, sugerează un model de descentralizare a serviciilor rezidențiale, posibil legat de costurile imobiliare mai reduse și de proximitatea față de comunitățile de origine ale beneficiarilor.

Există un decalaj structural între urban și rural din perspectiva diversificării serviciilor, în special a centrelor de zi, mediul rural depinzând aproape exclusiv de centrele rezidențiale sau de îngrijire la domiciliu.

Această lipsă de opțiuni non-rezidențiale în rural conduce spre instituționalizarea beneficiarilor, chiar și atunci când nevoile lor ar putea fi gestionate prin servicii comunitare mai puțin costisitoare.

CPDH CRMS CRPCSA CRPCSA CRT CZ ID SC SF

Harta nr. 4: Distribuția teritorială a serviciilor sociale, la 10.07.2026, Regiunea Nord-Vest

La nivelul Regiunii funcționează 960 de servicii sociale licențiate, dintre care 484 aparțin sectorului privat și 476 sectorului public. Distribuția acestora pe tipuri de servicii arată că centrele rezidențiale reprezintă cea mai numeroasă categorie, cu 466 de unități, urmate de centrele de zi, cu 261 de unități, și de serviciile care compun pachetul minim de asistență socială, cu 92 de unități. Serviciile de îngrijire la domiciliu însumează 88 de unități, centrele de distribuire a hranei și cantinele sociale 38, serviciile de tip familial pentru copiii aflați în plasament 10, iar serviciile de suport 3, la care se adaugă un centru regional de cazare pentru solicitanții de azil și un serviciu de reintegrare din penitenciare. Cele 960 de servicii sociale sunt operate de 396 de furnizori, dintre care 298 sunt privați și 98 publici. Furnizorii privați reprezintă 75,25% din total, însă fiecare furnizor public administrează în medie 4,86 servicii, în timp ce un furnizor privat administrează aproximativ 1,62 servicii. La centrele rezidențiale activează 176 de furnizori, dintre care 154 privați și 22 publici, la 143 de furnizori, dintre care 85 privați și 58 publici, la serviciile din pachetul minim de asistență socială 84 de furnizori, dintre care 53 privați și 31 publici, la serviciile de îngrijire la domiciliu 69 de furnizori, dintre care 48 privați și 21 publici, iar la centrele de distribuire a hranei 34 de furnizori, dintre care 21 privați și 13 publici. Repartiția pe sectoare diferă în funcție de tipul de serviciu, spre exemplu furnizorii privați acoperă 73,86% din serviciile de îngrijire la domiciliu, 65,22% din serviciile pachetului minim de asistență socială și 63,16% din centrele de distribuire a hranei. În cazul centrelor rezidențiale, sectorul public deține o pondere de 54,94%, iar la centrele de zi de 53,64%, având în vedere obligația autorităților publice locale și județene de a asigura aceste servicii pentru categoriile aflate în sistemul de protecție specială, lucru ce indică o specializare a sectorului privat în serviciile de proximitate acordate la domiciliu și în sprijinul comunitar, în timp ce sectorul public rămâne dominant atât în serviciile instituționale, cât și în rețeaua de centre de zi.

Distribuția pe județe a centrelor rezidențiale evidențiază diferențe considerabile între județele regiunii, județul Bihor înregistrează cea mai ridicată valoare, cu 131 de unități, urmat de Cluj cu 117, Maramureș cu 71, Sălaj cu 51, Satu Mare cu 50 și Bistrița-Năsăud cu 46.

Raportul dintre județul cel mai bine dotat și cel mai slab dotat este de aproximativ 2,8 la 1, ceea ce indică o concentrare a capacității rezidențiale în județele cu populație mai numeroasă, fără ca vreun județ să rămână însă în afara acestei tipologii.

Referitor la centrele de zi, județul Cluj se află pe primul loc, cu 61 de unități, urmat îndeaproape de Maramureș cu 60, apoi de Satu Mare cu 48, Bihor cu 38, Sălaj cu 32 și Bistrița-Năsăud cu 22. Bistrița-Năsăud înregistrează valorile cele mai reduse atât la centre rezidențiale, cât și la centre de zi, ceea ce confirmă subdimensionarea generală a sistemului în acest județ.

Serviciile de îngrijire la domiciliu sunt distribuite inegal între județe, cu valori cuprinse între 7 și 23 de unități, Sălaj înregistrând 23 de unități, Cluj 17, Bihor 16, Satu Mare 14, Maramureș 11, iar Bistrița-Năsăud 7. Cele 88 de unități existente la nivel regional sunt furnizate preponderent de sectorul privat, prin 48 de organizații private, față de 21 de furnizori publici. Această situație evidențiază rolul important al organizațiilor neguvernamentale în furnizarea acestui tip de servicii. Având în vedere îmbătrânirea populației și creșterea numărului de persoane cu nevoi de îngrijire de lungă durată, capacitatea actuală de îngrijire la domiciliu rămâne insuficientă.

Centrele de distribuire a hranei și cantinele sociale sunt distribuite inegal pe teritoriul regiunii. Satu Mare are 12 unități, Bihor și Cluj câte 8, Sălaj 5, Maramureș 3, iar Bistrița-Năsăud doar 2. În contextul în care sărăcia alimentară afectează în mod special populația din mediul rural, această distribuție indică o vulnerabilitate semnificativă în acoperirea nevoilor de bază.

Categoriile destinate grupurilor vulnerabile specifice rămân subreprezentate la nivelul regiunii, în acest sens, numărul centrelor regionale de cazare pentru solicitanții de azil este relativ redus, la fel ca în cazul serviciilor destinate persoanelor cu adicții, victimelor traficului de persoane sau persoanelor fără adăpost. Serviciile de asistență și suport comunitar înregistrează 6 unități la nivel regional, dintre care 3 în Cluj, 2 în Bihor și una în Satu Mare, iar împreună cu celelalte componente ale pachetului minim de asistență socială ajung la 92 de unități, concentrate însă disproporționat în Cluj, cu 40, față de numai 3 în Satu Mare, ceea ce arată că tranziția de la serviciile instituționale la cele bazate pe comunitate se află într-o fază incipientă și profund inegală teritorial.

Capacitatea serviciilor sociale

Capacitatea totală a serviciilor sociale licențiate din Regiune însumează 30.056 de locuri, declarate pentru 945 din cele 960 de servicii[70], cu o capacitate medie de 31,81 locuri per serviciu, valoare care reflectă o medie generală moderată, însă care maschează diferențe semnificative atât între tipurile de servicii, cât și între județe, date ce au fost detaliate în Tabelele nr. 4-9.

Analiza care urmează grupează subcategoriile de servicii sociale prevăzute de nomenclatorul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 867 din 14 octombrie 2015 în 18 tipuri majore, pentru ca datele să poată fi citite și comparate între județe. Primele douăsprezece tipuri cuprind serviciile licențiate în baza Legii nr. 197/2012 iar ultimele șase pe cele exceptate de la licențiere, dar incluse în registrul ministerului.

Gruparea urmează două criterii, respectiv forma de acordare, cu găzduire sau în comunitate, și grupul de beneficiari căruia i se adresează serviciul. Fiecare tip cuprinde următoarele servicii:

1. Centre rezidențiale sunt formate din următoarele categorii: cămine pentru persoane vârstnice, centre de îngrijire și asistență și centre de abilitare și reabilitare pentru adulți cu dizabilități, case și apartamente de tip familial pentru copiii separați de părinți.
2. Servicii rezidențiale de urgență socială sunt formate din centre de tip respiro și de criză, centre maternale, centre de primire în regim de urgență pentru copii, adăposturi de noapte, centre pentru victimele violenței domestice, centre pentru persoane fără adăpost, centre multifuncționale și centre de tranzit.

[70] Ministerul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale, Direcția Generală Politici și Programe de Asistență Socială - Servicii Sociale licențiate în baza Legii nr.197/2012 din 10.07.2026. Disponibil la: https://mmuncii.gov.ro/wp-content/uploads/2026/07/10072026_Servicii-sociale-licentiate_1.pdf.

3. Locuință protejată cuprinde locuințele protejate pentru persoane vârstnice, pentru adulți cu dizabilități și pentru victimele violenței domestice.
4. Centru pentru viață independentă este corelat cu centrul destinat adulților cu dizabilități care se pregătesc pentru un trai autonom.
5. Centre de zi de îngrijire, abilitare și reabilitare grupează centrele de zi de asistență și recuperare pentru persoane vârstnice, serviciile de recuperare neuromotorie de tip ambulatoriu, centrele de zi de recuperare pentru copii cu dizabilități.
6. Centrele de zi cuprinde centrele de zi de consiliere și informare, centre pentru adulți cu dizabilități, centrele pentru copii aflați în risc de separare de părinți, pentru dezvoltarea deprinderilor de viață independentă, pentru părinți și copii, pentru gravide, pentru prevenirea violenței domestice și pentru persoane fără adăpost.
7. Centrele de zi de socializare tip club sunt corelate cu centrele de socializare și petrecere a timpului liber pentru persoane vârstnice.
8. Servicii de îngrijire la domiciliul beneficiarului include unitățile de îngrijire la domiciliu pentru persoane vârstnice, îngrijiri la domiciliu pentru adulți cu dizabilități și echipe mobile de intervenție.
9. Pachetul minim de asistență socială cuprinde serviciile de asistență comunitară, serviciile de asistență și suport comunitar și centrele de zi pentru victimele dezastrelor naturale.
10. Servicii de pregătire și distribuire a hranei, cantinele sociale și serviciile mobile de acordare a hranei.
11. Servicii de suport cuprinde ambulanța socială, asistentul personal profesionist, serviciile de supraveghere acordate de bone, linia telefonică de urgență pentru victimele violenței domestice și centrele respiro pentru familiile copiilor cu dizabilități.
12. Servicii de tip familial sunt echivalentul serviciilor pentru copilul aflat în plasament la rude, familii, persoane sau asistent maternal.
13. Asistență victime ale traficului grupează centrele de asistență și protecție și locuințe protejate pentru victimele traficului de persoane.
14. Centre de zi adicției sunt formate din centrele de prevenire, evaluare și consiliere antidrog, de integrare socială, de asistență integrată și de reducere a riscurilor asociate consumului.
15. Centre pentru persoane dependente cuprinde centrele rezidențiale de îngrijire și asistență și centrele de recuperare pentru persoane dependente.
16. Centre rezidențiale medico-sociale este echivalentul centre de îngrijire și asistență medico-socială pentru persoane vârstnice și bolnavi cronici.
17. Reintegrare în penitenciare cuprinde serviciile de educație și asistență psihosocială organizate în penitenciare.
18. Solicitanți de azil este echivalentul centrelor regionale de proceduri și cazare a solicitanților de azil.

Bihor	Nr. servicii	Capacitate totală servicii	Capacitate medie
Centre rezidențiale	89	1.935	21,74
Servicii rezidențiale de urgență socială	5	170	34,00
Locuință protejată	17	104	6,12
Centru pentru viață independentă	3	29	9,67
Centre de zi de îngrijire, abilitare și reabilitare	7	350	50,00
Centre de zi	26	763	29,35
Centre de zi de socializare tip club	4	70	17,50
Servicii de îngrijire la domiciliul beneficiarului	16	255	15,94
Pachetul minim de asistență socială	21	445	21,19
Servicii de pregătire și distribuire a hranei	8	644	80,50
Servicii de suport	2	67	33,50
Servicii de tip familial	4	58	14,50
Asistență victime ale traficului	0	0	0
Centre de zi adicții	1	200	200,00
Centre pentru persoane dependente	12	356	29,67
Centre rezidențiale medico-sociale	5	308	61,60
Reintegrare în penitenciare	0	0	0
Solicitanți de azil	0	0	0
Total județul Bihor	220	5.754	26,15

Tabelul nr. 4: Serviciile sociale licențiate, pe tipuri, capacitate totală și capacitate medie, la 10.07.2026, în județul Bihor

Bistrița-Năsăud	Nr. servicii	Capacitate totală servicii	Capacitate medie
Centre rezidențiale	35	941	26,89
Servicii rezidențiale de urgență socială	5	94	16,80
Locuință protejată	5	46	9,20
Centru pentru viață independentă	0	0	0
Centre de zi de îngrijire, abilitare și reabilitare	9	460	51,11
Centre de zi	11	188	17,09
Centre de zi de socializare tip club	2	96	48,00
Servicii de îngrijire la domiciliul beneficiarului	7	270	38,57
Pachetul minim de asistență socială	9	291	32,33
Servicii de pregătire și distribuire a hranei	2	119	59,50
Servicii de suport	0	0	0
Servicii de tip familial	1	157	157,00
Asistență victime ale traficului	0	0	0
Centre de zi adicții	0	0	0
Centre pentru persoane dependente	0	0	0
Centre rezidențiale medico-sociale	1	55	55,00
Reintegrare în penitenciare	0	0	0
Solicitanți de azil	0	0	0
Total județul Bistrița-Năsăud	87	2.707	31,11

Tabelul nr. 5: Serviciile sociale licențiate, pe tipuri, capacitate totală și capacitate medie, la 10.07.2026, în județul Bistrița-Năsăud

Județul Bihor dispune de cea mai extinsă rețea a regiunii cu un număr de 220 de servicii licențiate și 5.754 de locuri, reprezentând 19,14% din capacitatea regională. Media de 26,15 locuri per serviciu semnaleză o rețea formată din servicii, care sunt prestate din unități mici, dar numeroase. Serviciile rezidențiale de lungă durată reprezintă 45,17% din locurile județului, cea mai ridicată pondere din regiune, iar cele 40 de cămine pentru persoane vârstnice cumulează 1.208 locuri, 20,99% din capacitatea județeană. Bihorul acoperă și o parte din nevoia regională de îngrijire a bolnavilor cronici, cu 12 din cele 13 centre pentru persoane dependente și 5 din cele 8 centre rezidențiale medico-sociale ale Regiunii, la care se adaugă singurele trei centre pentru viață independentă din Nord-Vest, cu 29 de locuri. Partea cea mai slabă a rețelei rămâne îngrijirea la domiciliu, cu 255 de locuri în 16 unități, reprezentând 4,43% din capacitate și o medie de 15,94 locuri per serviciu.

Județul Bistrița-Năsăud are cea mai mică rețea a Regiunii, cu 87 de servicii și 2.707 locuri. Ponderea capacității județului raportat la cea regională ajunge la 9,01%, apropiată cu ponderea numărului de servicii, de 9,06%. Media de 31,11 locuri per serviciu este apropiată de media regională de 31,31, ceea ce semnaleză unități de dimensiuni obișnuite, într-o rețea rămasă restrânsă ca număr. Punctele forte se regăsesc la recuperarea copiilor cu dizabilități, unde 6 centre de zi cumulează 330 de locuri, și la cluburile de socializare pentru persoane vârstnice, cu o medie de 48,00 de locuri, cea mai ridicată din Nord-Vest. Serviciile rezidențiale de lungă durată reprezintă 36,79% din locurile județului, iar cele de zi 27,48%. Partea cea mai slabă a rețelei rămâne acoperirea nevoii alimentare, cu 2 cantine și 119 locuri, echivalentul a 4,40% din capacitatea județeană, față de 12,90% cât reprezintă media regională.

Cluj	Nr. servicii	Capacitate totală servicii	Capacitate medie
Centre rezidențiale	93	2838	30,52
Servicii rezidențiale de urgență socială	14	239	17,07
Locuință protejată	8	79	9,88
Centru pentru viață independentă	0	0	0
Centre de zi de îngrijire, abilitare și reabilitare	20	579	28,95
Centre de zi	37	833	22,51
Centre de zi de socializare tip club	2	47	23,50
Servicii de îngrijire la domiciliul beneficiarului	17	500	29,41
Pachetul minim de asistență socială	40	2083	52,08
Servicii de pregătire și distribuire a hranei	8	930	116,25
Servicii de suport	0	0	0
Servicii de tip familial	1	0	0
Asistență victime ale traficului	1	10	10,00
Centre de zi adicții	2	112	56,00
Centre pentru persoane dependente	1	20	20,00
Centre rezidențiale medico-sociale	0	0	0
Reintegrare în penitenciare	0	0	0
Solicitanți de azil	0	0	0
Total județul Cluj	244	8270	33,89

Tabelul nr. 6: Serviciile sociale licențiate, pe tipuri, capacitate totală și capacitate medie, la 10.07.2026, în județul Cluj

Județul Maramureș dispune de un număr de 163 de servicii licențiate și 4.723 de locuri, reprezentând 15,71% din capacitatea regională, cu o medie de 28,98 locuri per serviciu. Este județul cel mai orientat către serviciile de zi, care reprezintă 43,24% din locuri, cea mai ridicată pondere din Nord-Vest, susținute în principal de cele 21 de centre de zi pentru copii aflați în risc de separare de părinți, care cumulează 880 de locuri. Serviciile rezidențiale de lungă durată rămân la 19,56% din capacitatea județeană, cea mai redusă pondere regională. Maramureșul concentrează 232 din cele 456 de locuri regionale din locuințe protejate pentru adulți cu dizabilități și găzduiește singurul centru pentru solicitanții de azil și singurul serviciu de reintegrare din penitenciare ale Regiunii. Partea cea mai slabă a rețelei rămâne acoperirea nevoii alimentare, care se sprijină pe 3 unități cu 420 de locuri, echivalentul a 8,89% din capacitatea județeană.

Județul Cluj dispune de cea mai extinsă rețea a Regiunii, atât ca număr de servicii, cât și ca număr de locuri, respectiv 244 de servicii licențiate și 8.270 de locuri, reprezentând 27,52% din capacitatea regională, cu o medie de 33,89 locuri per serviciu, peste media Nord-Vestului de 31,31. Structura județului se sprijină pe două categorii care cumulează împreună jumătate din locuri, respectiv căminele pentru persoane vârstnice, cu 2.262 de locuri în 51 de unități, și serviciile din pachetul minim de asistență socială, cu 2.083 de locuri în 40 de unități, echivalentul a 52,54% din capacitatea județeană. Clujul dispune totodată de cele mai mari centre rezidențiale ale Regiunii, cu o medie de 30,52 locuri per unitate. Serviciile de zi reprezintă 19,00% din locurile județului, cea mai redusă pondere din Nord-Vest, iar locuințele protejate rămân la 79 de locuri în 8 unități, echivalentul a 0,96% din capacitate, într-un județ care găzduiește cea mai densă rețea de servicii destinate adulților cu dizabilități.

Maramureș	Nr. servicii	Capacitate totală servicii	Capacitate medie
Centre rezidențiale	39	904	23,18
Servicii rezidențiale de urgență socială	8	164	20,50
Locuință protejată	23	238	10,35
Centru pentru viață independentă	0	0	0,00
Centre de zi de îngrijire, abilitare și reabilitare	7	210	30,00
Centre de zi	47	1637	34,83
Centre de zi de socializare tip club	6	195	32,50
Servicii de îngrijire la domiciliul beneficiarului	11	471	42,82
Pachetul minim de asistență socială	15	279	18,60
Servicii de pregătire și distribuire a hranei	3	420	140,00
Servicii de suport	0	0	-
Servicii de tip familial	1	0	0,00
Asistență victime ale traficului	0	0	0,00
Centre de zi adicții	0	0	0,00
Centre pentru persoane dependente	0	0	0,00
Centre rezidențiale medico-sociale	1	20	20,00
Reintegrare în penitenciare	1	10	10,00
Solicitanți de azil	1	175	175,00
Total județul Maramureș	163	4723	28,98

Tabelul nr. 7: Serviciile sociale licențiate, pe tipuri, capacitate totală și capacitate medie, la 10.07.2026, în județul Maramureș

Județul Sălaj dispune de un număr de 116 servicii licențiate și 3.113 locuri, reprezentând 10,36% din capacitatea regională, cu o medie de 26,84 locuri per serviciu. Profilul județean este definit de o rețea dezvoltată de servicii sociale apropiate de beneficiar, cele 23 de unități de îngrijire la domiciliu reprezentând cel mai ridicat număr din regiunea Nord-Vest, care acoperă 11,76% din capacitatea proprie, precum și 26 de centre rezidențiale pentru copii, tot cel mai mare număr regional la această subcategorie. Aceste unități de îngrijire la domiciliu au însă o medie de 15,91 locuri, cea mai redusă din Regiune. Serviciile rezidențiale de lungă durată reprezintă 32,77% din locurile județului, iar cele de zi 30,65%, valori apropiate de media regională. Partea cea mai slabă a rețelei rămâne pachetul minim de asistență socială, cu 90 de locuri în 4 servicii, echivalentul a 2,89% din capacitatea județeană.

Sălaj	Nr. servicii	Capacitate totală servicii	Capacitate medie
Centre rezidențiale	43	990	23.02
Servicii rezidențiale de urgență socială	4	82	20.50
Locuință protejată	3	26	8.67
Centru pentru viață independentă	0	0	0.00
Centre de zi de îngrijire, abilitare și reabilitare	4	148	37.00
Centre de zi	23	647	28.13
Centre de zi de socializare tip club	4	94	23.50
Servicii de îngrijire la domiciliul beneficiarului	23	366	15.91
Pachetul minim de asistență socială	4	90	22.50
Servicii de pregătire și distribuire a hranei	5	458	91.60
Servicii de suport	0	0	0.00
Servicii de tip familial	1	117	117.00
Asistență victime ale traficului	0	0	0.00
Centre de zi adicții	1	65	65.00
Centre pentru persoane dependente	0	0	0.00
Centre rezidențiale medico-sociale	1	30	30.00
Reintegrare în penitenciare	0	0	0.00
Solicitanți de azil	0	0	0.00
Total județul Sălaj	116	3113	26.84

Tabelul nr. 8: Serviciile sociale licențiate, pe tipuri, capacitate totală și capacitate medie, la 10.07.2026, în județul Sălaj

Satu Mare	Nr. servicii	Capacitate totală servicii	Capacitate medie
Centre rezidențiale	42	1,158	27.57
Servicii rezidențiale de urgență socială	5	102	20.40
Locuință protejată	3	22	7.33
Centru pentru viață independentă	0	0	0
Centre de zi de îngrijire, abilitare și reabilitare	8	208	26.00
Centre de zi	31	1,220	39.35
Centre de zi de socializare tip club	8	271	33.88
Servicii de îngrijire la domiciliul beneficiarului	14	611	43.64
Pachetul minim de asistență socială	3	43	14.33
Servicii de pregătire și distribuire a hranei	12	1,306	108.83
Servicii de suport	1	20	20.00
Servicii de tip familial	2	448	224.00
Asistență victime ale traficului	0	0	0
Centre de zi adicții	1	80	80.00
Centre pentru persoane dependente	0	0	0
Centre rezidențiale medico-sociale	0	0	0
Reintegrare în penitenciare	0	0	0
Solicitanți de azil	0	0	0
Total județul Satu Mare	130	5,489	42.22

Tabelul nr. 9: Serviciile sociale licențiate, pe tipuri, capacitate totală și capacitate medie, la 10.07.2026, în județul Satu Mare

Județul Satu Mare dispune de un număr de 130 de servicii licențiate și 5.489 de locuri, reprezentând 18,26% din capacitatea regională, cu o medie de 42,22 locuri per serviciu, cea mai ridicată din Nord-Vest și cu o treime peste media regională de 31,31. Județul dispune de unități de dimensiuni mari, mai ales la serviciile de pregătire și distribuire a hranei, care cumulează 1.306 locuri în 12 unități și acoperă 23,79% din capacitatea proprie, cea mai ridicată pondere din Regiune, precum și la centrele de zi pentru copii aflați în risc de separare, cu 963 de locuri în 18 unități. Serviciile rezidențiale de lungă durată reprezintă 21,10% din locurile județului. Partea cea mai slabă a rețelei rămâne pachetul minim de asistență socială, care se rezumă la 43 de locuri în 3 servicii, echivalentul a 0,78% din capacitate, cea mai redusă pondere regională.

La nivelul întregii regiuni, cele 960 de servicii sociale licențiate asigură o capacitate de 30.056 de locuri, cu o medie de 31,31 locuri per unitate și o concentrare pe 48 dintre cele 76 de subcategorii prevăzute în nomenclator, sugerând un echilibru agregat între rezidențialul de lungă durată, situat la 31,82%, și serviciile de zi, aflate la 28,19%, însă variațiile teritoriale majore, de la 19,56% în Maramureș până la 45,17% în Bihor, reflectă o medie generată prin compensări județene distincte. În timp ce nevoia alimentară este susținută de 38 de unități cu o dimensiune medie de 102,03 locuri, iar centrele rezidențiale mențin o medie de 26,35 locuri, resursele alocate suportului comunitar rămân reduse, locuințele protejate și centrele destinate vieții independente cumulând 544 de locuri, respectiv 1,81% din total, alături de îngrijirea la domiciliu care atinge 8,23%, situație în care capacitatea rezidențială depășește de aproape patru ori sprijinul acordat acasă și ancorează sistemul într-o logică instituțională tradițională, opusă tranziției spre comunitate. Serviciile sociale sunt completate de faptul că cele dedicate persoanelor cu adicții funcționează exclusiv în regim de zi prin cinci centre, în timp ce reabilitarea rezidențială, comunitățile terapeutice, paliativele rezidențiale și asistența pentru victimele infracțiunilor reprezintă obiective stabilite pentru etapele următoare, iar pachetul minim de asistență socială evidențiază o asimetrie, cele 40 de servicii din Cluj comparativ cu cele 3 din Satu Mare demonstrând măsura în care prevenția locală depinde direct de prioritățile fiecărei administrații județene.

Caracterizarea beneficiarilor de servicii sociale

Analiza populației vulnerabile beneficiare de servicii sociale la nivelul Regiunii pornește de la principiul confruntării ofertei de servicii sociale licențiate cu cererea reală generată de structura demografică și de profilul socio-economic al teritoriului, fiind structurată pe patru mari categorii de beneficiari care concentrează cele mai semnificative nevoi de intervenție publică, respectiv copii și familie, persoane vârstnice, persoane cu dizabilități și persoane aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială.

Populația cu vârsta cuprinsă între 0 și 17 ani reprezintă în anul 2026 între 16,97% în județul Maramureș și 19,06% în județul Bistrița-Năsăud din totalul populației județene, configurație care plasează județele Bistrița-Năsăud cu 19,06%, Sălaj cu 19,01% și Bihor cu 18,06% peste media regională, în timp ce județele Maramureș cu 16,97%, Cluj cu 17,04% și Satu Mare cu 17,30% înregistrează ponderi mai reduse ale segmentului de vârstă 0-17 ani, fapt care reflectă atât diferențele de ritm al îmbătrânirii demografice între județe, cât și dinamica migratorie diferențiată a populației tinere. Această distribuție confirmă că județele cu profil rural mai pronunțat și cu o pondere mai ridicată a populației în zone montane sau periferice, precum Bistrița-Năsăud și Sălaj, mențin o structură demografică mai tânără, în timp ce județul Cluj, cu cel mai puternic pol urban regional și cu o rată a migrației interne pozitive dominată de adulți tineri fără copii, înregistrează cea mai redusă pondere a populației de 0-17 ani din Regiune.

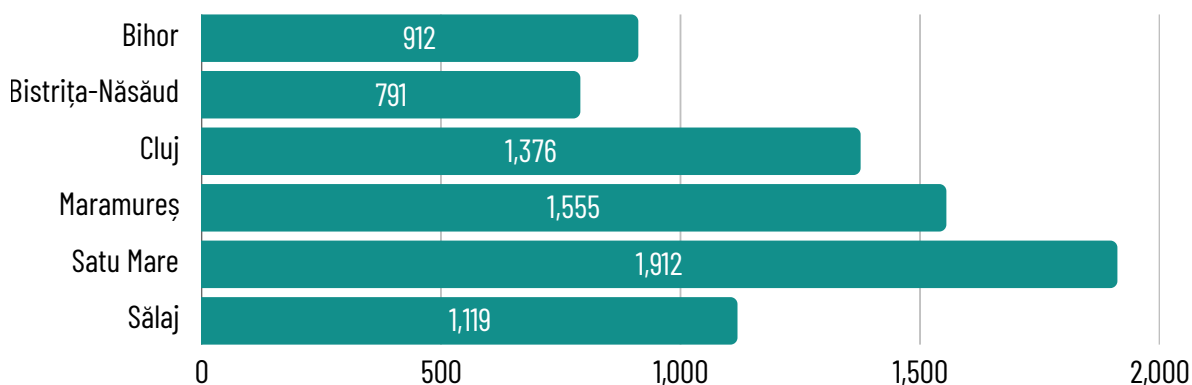

Figura nr. 12: Capacitatea serviciilor sociale destinate copiilor și familiei în anul 2026, Regiunea Nord-Vest

La nivelul Regiunii, capacitatea serviciilor sociale destinate copiilor și familiei însumează 7.665 de locuri, echivalentul a 25,50% din capacitatea licențiată a Nord-Vestului, distribuită inegal între cele șase județe. Județul Satu Mare concentrează 1.912 locuri, reprezentând 24,94% din totalul regional al segmentului, urmat de Maramureș cu 1.555 de locuri, Cluj cu 1.376, Sălaj cu 1.119, Bihor cu 912 și Bistrița-Năsăud cu 791 de locuri, valoarea cea mai scăzută la nivel regional[71]. Raportarea la capacitatea proprie a fiecărui județ modifică însă ierarhia și arată unde se așază efectiv prioritatea, întrucât Sălajul alocă acestui segment 35,95% din locurile sale, Satu Mare 34,83%, iar Maramureșul 32,92%, în timp ce Clujul rămâne la 16,64%, iar Bihorul la 15,85%, cu aproximativ nouă puncte procentuale sub media regională. Județele cu rețele mai restrânse dedică, așadar, aproximativ o treime din capacitatea lor copiilor și familiei, în vreme ce cele două județe cu cele mai extinse rețele orientează spre acest segment o șesime din locuri, ceea ce semnalează că serviciile pentru copil și familie se dezvoltă cu precădere acolo unde alternativele instituționale sunt mai puține.

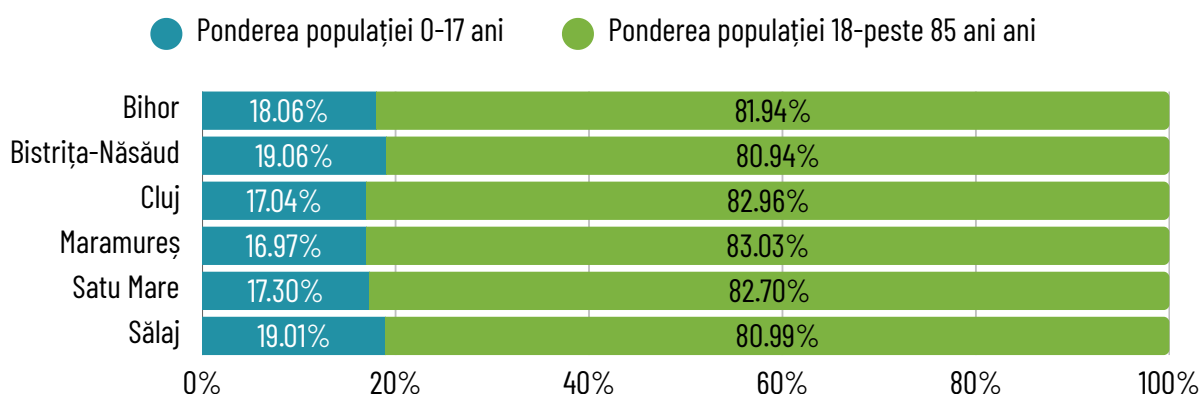

Figura nr. 13: Ponderea populației cu vârste între 0-17 ani și peste 85 de ani pe fiecare județ în anul 2026, Regiunea Nord-Vest

Datele Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adoptie[72], la 31 martie 2026, arată că în Regiunea Nord-Vest se aflau 3.997 de copii în sistemul de protecție specială, reprezentând 12,12% din totalul național de 32.977 de copii. Dintre aceștia, 2.839 beneficiau de servicii de tip familial, la asistenți maternali, la rude până la gradul al patrulea sau la alte familii și persoane, echivalentul a 71,03% din total, iar 1.158 se aflau în servicii rezidențiale publice și private. Județul Bihor înregistrează cel mai mare număr de copii în protecție specială, cu 995, urmat de Satu Mare cu 711, Cluj cu 710, Maramureș cu 698, Bistrița-Năsăud cu 456 și Sălaj cu 427. Ponderea îngrijirii de tip familial variază însă considerabil, de la 80,37% în Maramureș și 80,00% în Bihor până la 40,75% în Sălaj, singurul județ al Regiunii în care majoritatea copiilor din sistem, respectiv 253 din 427, se află în servicii rezidențiale.

La categoria copiilor cu părinți plecați la muncă în străinătate, Regiunea cumulează 5.893 de cazuri, dintre care 727 de copii cu ambii părinți plecați. Maramureșul concentrează cel mai mare număr, cu 2.070 de copii, urmat de Bistrița-Năsăud cu 1.209, Satu Mare cu 1.033, Bihor cu 722, Cluj cu 637 și Sălaj cu 222, configurație care reflectă atât intensitatea migrației pentru muncă din aceste teritorii, cât și capacitatea diferită a sistemelor județene de identificare și înregistrare a acestor situații.

Cazurile de abuz, neglijare și exploatare însumează 616 la nivel regional, Maramureșul situându-se pe primul loc, cu 184 de cazuri, urmat de Bistrița-Năsăud cu 127, Cluj cu 112, Satu Mare cu 104, Sălaj cu 56 și Bihor cu 33. Copiii care au săvârșit fapte penale formează un segment restrâns, cu 20 de cazuri în care nu răspund penal, concentrate în Sălaj și Maramureș, și 44 de cazuri în care răspund penal, dintre care 30 în Cluj.

[71] Idem (Nota nr. 68)

[72] Autorității Naționale pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adoptii, statistici. Disponibil la: <https://copii.gov.ro/1/date-statistice-copii-si-adoptii/>

În Bistrița-Năsăud și Maramureș problema ține de volum, întrucât ambele județe combină o cerere ridicată cu una dintre cele mai reduse capacități raportate la numărul copiilor vizați, ceea ce recomandă extinderea serviciilor de prevenire și de sprijin familial, precum și a rețelei de asistenți maternali. În Sălaj problema ține de compoziție, în sensul arătat mai sus, ceea ce recomandă conversia treptată a capacității existente către îngrijirea de tip familial. Bihorul și Satu Mare, asigură peste 72% din îngrijire în forme de tip familial, oferă modelul pentru ambele direcții.

Populația vârstnică de 65 de ani și peste reprezintă în anul 2026 între 16,88% în județul Satu Mare și 19,35% în județul Cluj din totalul populației județene, configurație care confirmă o etapă avansată și diferențiată a procesului de îmbătrânire demografică. Clujul are cea mai îmbătrânită populație din Regiune, urmat de Sălaj cu 18,31%, Bihor cu 18,19%, Maramureș cu 17,91%, Bistrița-Năsăud cu 17,17% și Satu Mare cu 16,88%. Populația cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani, variază între 60,51% în Sălaj și 63,63% în Satu Mare, în timp ce segmentul tinerilor de 0-19 ani înregistrează valori între 18,89% în Cluj și 21,31% în Bistrița-Năsăud. Județele cu cea mai tânără structură demografică fiind Bistrița-Năsăud și Sălaj, ambele cu ponderi de peste 21%. Raportul dintre populația vârstnică și cea în vârstă de muncă se situează la aproximativ 29 de persoane de 65 de ani și peste la 100 de persoane între 20 și 64 de ani la nivelul Regiunii, cu valori care merg de la 26,53 în Satu Mare până la 31,32 în Cluj. Numărul redus al populației în vârstă de muncă din Sălaj, de 60,51%, explică de ce o structură demografică tânără coexistă cu un raport ridicat de dependență a vârstnicilor, de 30,26.

Tendința de îmbătrânire urmează să continue, iar județul Cluj o anticipează cel mai clar, fiind singurul județ al Regiunii în care generația tânără este deja mai mică decât cea vârstnică, respectiv 18,89% față de 19,35%. În celelalte cinci județe raportul rămâne deocamdată favorabil tinerilor, însă diferența se apropie de echilibru în Maramureș, unde ponderea tinerilor o depășește pe cea a vârstnicilor cu numai 1,21 puncte procentuale, și rămâne cea mai largă în Bistrița-Năsăud, cu 4,14 puncte. Această configurație menține o presiune crescută asupra sistemelor publice de pensii, sănătate și asistență socială, cu intensități care diferă sensibil de la un județ la altul.

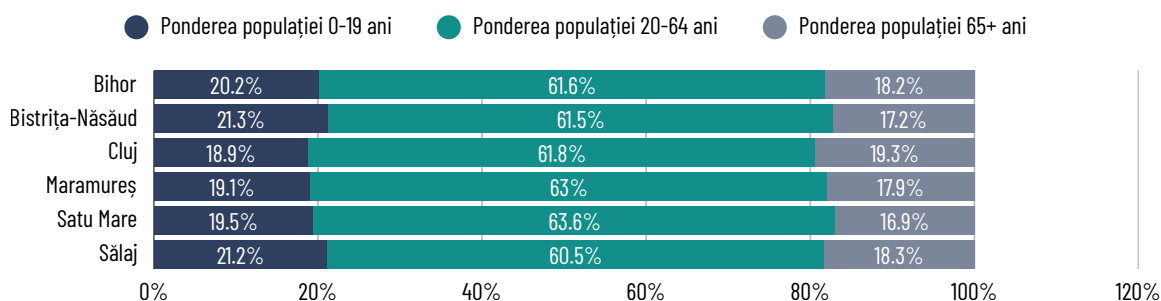

Figura nr. 14: Pondere populatiei pe grupe de varsta in anul 2026, la nivelul Regiunii Nord-Vest

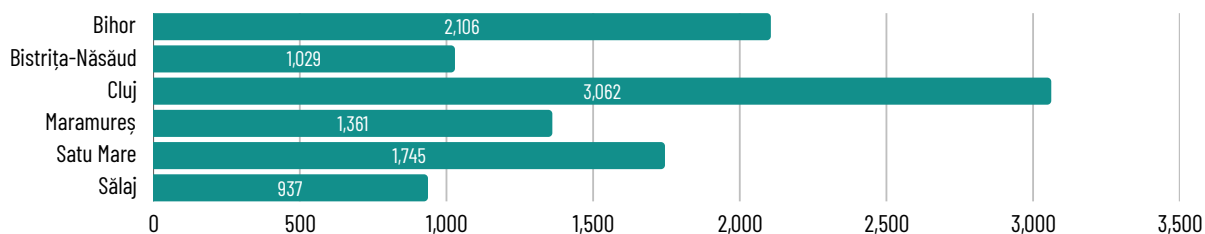

Figura nr. 15: Capacitatea serviciilor sociale licentiate dedicate persoanelor varstnice in anul 2026, Regiunea Nord-Vest

La nivelul Regiunii, capacitatea serviciilor sociale licențiate destinate persoanelor vârstnice însumează 10.240 de locuri în 290 de servicii, echivalentul a 34,07% din capacitatea licențiată a Nord-Vestului și cea mai ridicată pondere deținută de un singur grup de beneficiari. Județul Cluj concentrează 3.062 de locuri, reprezentând 29,90% din totalul regional al segmentului, urmat de Bihor cu 2.106 locuri, Satu Mare cu 1.745, Maramureș cu 1.361, Bistrița-Năsăud cu 1.029 și Sălaj cu 937 de locuri, valoarea cea mai scăzută la nivel regional.

Raportarea la capacitatea proprie a fiecărui județ arată că județul Bistrița-Năsăud alocă acestui segment 38,01% din locurile sale, Clujul 37,03% și Bihorul 36,60%, în timp ce Maramureșul rămâne la 28,82%, cea mai redusă pondere din Regiune. Capacitatea medie de 35,31 locuri per serviciu depășește media generală de 31,31 locuri, ceea ce semnalează unități de dimensiuni mai mari decât în restul sistemului.

Tipologia serviciilor destinate persoanelor vârstnice cuprinde la nivel regional șase forme de acordare. Căminele pentru persoane vârstnice reprezintă forma instituționalizată clasică de îngrijire pe termen lung pentru persoanele dependente și cumulează 5.685 de locuri, iar centrele rezidențiale de îngrijire și asistență medico-socială, destinate vârstnicilor și bolnavilor cronici, adaugă alte 413 locuri în 8 unități, cu o medie de 51,6 locuri, cea mai ridicată dintre serviciile acestui segment. Serviciile de îngrijire la domiciliul beneficiarului, prin care se asigură ajutor pentru activitățile zilnice precum igiena, hrănirea și menajul, însumează 2.457 de locuri și constituie a doua formă ca dimensiune. Urmează centrele de zi de socializare de tip club, destinate petrecerii timpului liber și prevenirii izolării sociale, cu 773 de locuri, centrele de zi de asistență și recuperare, orientate spre menținerea autonomiei funcționale și prevenirea instituționalizării, cu 540 de locuri, și centrele de zi de consiliere și informare, cu 349 de locuri în 11 unități. Locuințele protejate pentru persoane vârstnice, ca alternativă la instituționalizarea clasică și ca formă de viață semiindependentă, se rezumă la 23 de locuri în două unități, existente exclusiv în județul Cluj.

Sistemul regional se sprijină, aproape integral pe forme consacrate de îngrijire, în timp ce serviciile care completează îngrijirea de lungă durată în modelele europene rămân de înființat. Centrele de tip respiro, destinate îngrijirii temporare pentru a acorda un repaus membrilor familiei care îngrijesc o persoană vârstnică dependentă, și serviciile de ambulanță socială, care asigură transportul și suportul pentru persoanele cu mobilitate redusă sau aflate în situații sociale dificile, figurează în nomenclatorul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 867/2015 [73], însă niciunul dintre cele șase județe nu are în prezent un astfel de serviciu licențiat. Dezvoltarea lor constituie o direcție de intervenție pentru perioada 2028-2034, întrucât aceste forme de sprijin reduc presiunea asupra serviciilor instituționale clasice, contribuie la menținerea autonomiei persoanelor vârstnice și diminuează costurile globale ale sistemului de asistență socială.

La nivelul Regiunii au fost înregistrate 142.336 de persoane cu dizabilități certificate la 31 decembrie 2025, valoare care plasează Regiunea pe locul al treilea la nivel național, după Sud-Muntenia și Nord-Est, fapt ce reflectă dimensiunea demografică a teritoriului și capacitatea instituțională de certificare. Distribuția pe județe indică Cluj cu 33.976 de persoane, urmat de Bihor cu 25.185, Maramureș cu 23.122, Bistrița-Năsăud cu 22.441, Satu Mare cu 20.302 și Sălaj cu 17.310 persoane, în timp ce incidența la 1.000 de locuitori este cea mai ridicată în Sălaj, cu 73,06, și Bistrița-Năsăud, cu 69,54, față de o medie regională de 50,88 [73].

Regiune	FIZIC	SOMATIC	AUDITIV	VIZUAL	MENTAL	PSIHIC	ASOCIAT	HIV / SIDA	BOLI RARE	SURDOCECITATE	TOTAL
București-Ilfov	17,783	27,617	2,723	5,921	16,323	12,523	17,840	2,396	663	9	103,798
Centru	26,410	27,254	3,158	8,670	15,071	9,737	18,408	571	308	9	109,596
Nord-Est	37,539	27,209	3,499	16,064	30,399	18,355	14,080	1,340	471	5	148,961
Nord-Vest	35,313	29,998	2,847	13,300	23,454	16,904	19,674	389	450	7	142,336
Bihor	7,756	4,465	549	2,231	4,547	1,829	3,613	58	137	0	25,185
Bistrița-Năsăud	5,673	4,123	469	4,154	5,216	1,490	1,278	35	3	0	22,441
Cluj	10,531	8,352	771	2,243	5,353	2,211	4,310	169	36	0	33,976
Maramureș	3,574	4,159	463	1,711	2,316	5,881	4,913	80	21	4	23,122
Satu Mare	3,395	3,720	328	1,048	3,123	4,563	3,940	36	146	3	20,302
Sălaj	4,384	5,179	267	1,913	2,899	930	1,620	11	107	0	17,310
Sud-Est	25,295	20,872	2,501	8,578	14,781	14,594	21,674	1,492	434	28	110,249
Sud-Muntenia	34,189	33,020	3,677	12,049	25,120	21,073	22,749	1,404	461	18	153,760
Sud-Vest Olteni.	30,560	27,557	2,734	10,330	21,170	6,455	23,399	660	553	0	123,418
Vest	21,255	17,888	2,290	7,335	15,402	11,432	11,923	814	405	11	88,755
Total România	228,344	211,415	23,429	82,247	161,720	111,073	149,747	9,066	3,745	87	980,873

Tabelul nr. 10: Numărul persoanelor cu dizabilități, pe tipuri, în anul 2025. Sursa: ANDPDCA.

[73] HOTĂRÂRE nr. 867 din 14 octombrie 2015 pentru aprobarea Nomenclatorului serviciilor sociale, precum și a regulamentelor-cadru de organizare și funcționare a serviciilor sociale. Publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 834 din 9 noiembrie 2015

Tipologia dizabilităților evidențiază o predominanță a celor fizice, cu 35.313 persoane la nivel regional, urmat de cel somatic cu 29.998 persoane, mental cu 23.454 și asociat cu 19.674 persoane, configurație care indică necesitatea unei game diversificate de servicii, de la cele de accesibilitate și mobilitate pentru dizabilitatea fizică și somatică, până la cele de abilitare și reabilitare pentru dizabilitatea mentală, psihică și asociată. Județul Cluj concentrează cele mai mari valori la dizabilitățile fizice, somatice, mentale, auditive și HIV/SIDA, în timp ce Maramureșul conduce la dizabilitățile asociate și psihice, iar Bistrița-Năsăud la cele vizuale.

La nivel național, capacitatea totală a serviciilor sociale licențiate dedicate persoanelor adulte cu dizabilități însumează 90.585 de locuri, iar în acest clasament județele Cluj și Bihor ocupă poziții de top, cu 3.335 de locuri și respectiv 3.314 locuri, plasându-se pe locurile cinci și șase la nivel național.

Tipologia serviciilor specifice pentru adulții cu dizabilități cuprinde mai multe categorii complementare, respectiv centrul rezidențial de îngrijire și asistență pentru persoane adulte cu dizabilități, organizat ca formă de locuință cu asistență permanentă, centrul de abilitare și reabilitare pentru persoane adulte cu dizabilități, axat pe dezvoltarea abilităților de viață independentă, centrul de servicii de recuperare neuromotorie de tip ambulatoriu, care oferă terapii specifice fără internare, serviciile de asistență și suport pentru persoane adulte cu dizabilități, ce includ activități de sprijin pentru integrare comunitară, precum și centrele pentru viață independentă, destinate pregătirii beneficiarilor pentru dezinstituționalizare. Acestor categorii li se adaugă cele trei forme de asistență personală reglementate de Legea nr. 448/2006, respectiv asistența personală ca drept al persoanei cu dizabilitate gravă, asistentul personal profesionist atestat pentru îngrijirea adulților cu dizabilitate gravă sau accentuată, precum și asistentul personal angajat de primărie pentru persoana cu dizabilitate gravă.

Confruntarea cu oferta rezidențială specializată indică faptul că la nivelul Regiunii sunt asistate 2.733 de persoane cu dizabilități în cele 113 centre rezidențiale operate sau contractate de direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului, cu o capacitate de 2.205 locuri, ceea ce reprezintă 1,92% din totalul persoanelor cu certificat de handicap, restul de peste 98% dintre persoanele cu dizabilități din regiune trăiesc în comunitate, cu sprijin insuficient din partea serviciilor publice de proximitate; sarcina de îngrijire este preluată în cea mai mare parte de familie, prin muncă neremunerată prestată predominant de femei. Acest lucru nu reprezintă un deficit de instituționalizare, ci un deficit de servicii comunitare, în raport cu obiectivele de dezinstituționalizare asumate prin Strategia UE 2021-2030 și prin jalonul PNRR aferent. Distribuția pe județe arată Cluj pe primul loc cu 778 de persoane, urmat de Bihor cu 664, Maramureș cu 404, Sălaj cu 395, Satu Mare cu 298 și Bistrița-Năsăud cu 194. Structura pe medii de rezidență, disponibilă pentru 2.574 dintre acestea, evidențiază două modele distincte, întrucât Sălaj și Bihor își plasează în mediul rural 75,73% și respectiv 69,73% din persoanele asistate, în timp ce Satu Mare se situează la 9,34%, iar Cluj și Bistrița-Năsăud la circa 25%. Gradul redus de instituționalizare reflectă subdimensionarea infrastructurii rezidențiale și transferul sarcinii către familie, nu alinierea la obiectivul de dezinstituționalizare, care ar necesita servicii comunitare dezvoltate[74].

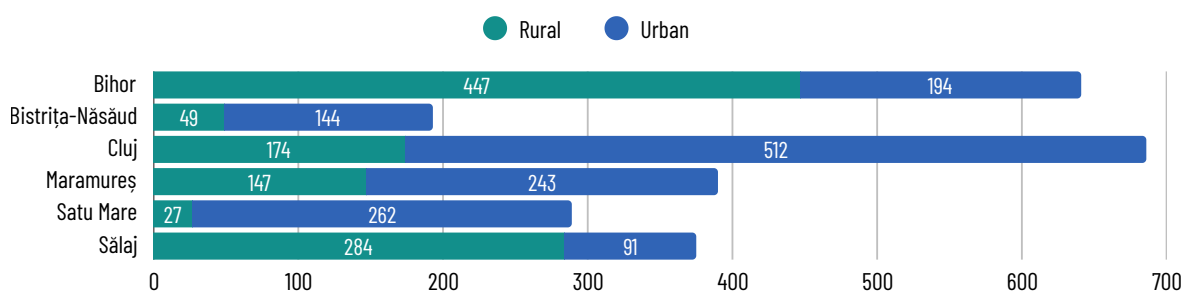

Figura nr. 16: Numărul persoanelor cu dizabilități asistate în centre DGASPC, pe medii, în 2025

[74] Idem (Nota nr. 70)

Acest decalaj între numărul mare al persoanelor cu dizabilități certificate și volumul redus al celor instituționalizate confirmă, pe de o parte, ponderea redusă a instituționalizării ca formă de asistență la nivelul Regiunii, dar evidențiază totodată o presiune semnificativă asupra familiilor și asupra serviciilor de proximitate, care trebuie să răspundă nevoilor celor 139.603 de persoane cu dizabilități care trăiesc în comunitățile lor. Capacitatea serviciilor noninstituționale specializate, deși plasează Cluj și Bihor pe locurile cinci și șase la nivel național, rămâne insuficient dezvoltată raportat la cererea reală, în special în județele Bistrița-Năsăud, Maramureș, Sălaj și Satu Mare, unde infrastructura specializată este mai redusă. Persoanele aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială reprezintă o categorie transversală care se intersectează cu toate celelalte grupuri vulnerabile, iar la nivelul Regiunii rata persoanelor aflate în acest risc a înregistrat în 2025 o valoare de 27,5%, ceea ce înseamnă că peste un sfert din populația regională se confruntă fie cu un venit redus, fie cu deprivare materială, fie cu intensitate scăzută a muncii în gospodărie. Beneficiarii Venitului Minim de Incluziune constituie principalul indicator administrativ al sărăciei extreme, însă lipsa unei infrastructuri specializate dedicate exclusiv combaterii sărăciei, dincolo de plata prestațiilor financiare, plasează aceste persoane în categoria celor deserviți preponderent prin servicii generaliste de tip pachet minim de asistență socială, cantine sociale și centre de distribuire a hranei. Capacitatea rămâne concentrată în Satu Mare, Cluj și Bihor, cu 74,3% din locurile regionale, față de 3,1% în Bistrița-Năsăud, fapt care reprezintă o vulnerabilitate în acoperirea nevoilor alimentare ale persoanelor în risc de sărăcie din zonele rurale.

Capacitatea rămâne concentrată în Satu Mare, Cluj și Bihor, cu 74,3% din locurile regionale, față de 3,1% în Bistrița-Năsăud, fapt care reprezintă o vulnerabilitate în acoperirea nevoilor alimentare ale persoanelor cu venituri insuficiente. Mai mult, raportul cu zonele marginalizate identificate la nivel regional confirmă faptul că teritoriile în care se concentrează comunitățile defavorizate, în special cele cu populație romă, nu coincid cu zonele de concentrare a serviciilor specializate, situație care adâncește decalajul de oportunități între beneficiarii potențiali și sistemele de sprijin disponibile.

În ceea ce privește continuitatea seriilor de date, începând cu data de 1 ianuarie 2024, prin Legea nr. 196/2016[73], fostul venit minim garantat și alocația pentru susținerea familiei au fost comasate în Venitul Minim de Incluziune, cele două prestații anterioare fiind înregistrate distinct doar până în anul 2023, după care apar integrate în noua prestație unificată. Această reformă, asumată prin Componenta 13 a Planului Național de Redresare și Reziliență, nu reprezintă o reducere a sprijinului social, ci o restructurare a instrumentelor de combatere a sărăciei extreme.

Analiza structurii beneficiilor de asistență socială pentru anul 2025 evidențiază trei blocuri funcționale care concentrează aproape integral efortul public de redistribuire la nivelul Regiunii. Primul și cel mai important bloc este reprezentat de sprijinul pentru copii și familie, care cumulează aproximativ 72% din totalul plăților, fiind dominat de alocația de stat pentru copii cu o pondere de 43,24%, urmată de indemnizația pentru creșterea copilului cu 25,14%, de stimulentele de inserție pentru creșterea copilului cu 2,29% și de alocația de plasament cu 0,50%, la care se adaugă bugetele personale complementare destinate familiilor care au în îngrijire copii cu dizabilități. Al doilea bloc funcțional este reprezentat de sprijinul pentru persoanele adulte cu dizabilități, care cumulează aproximativ 23% din totalul plăților și care reunește indemnizația lunară pentru persoana cu dizabilitate gravă cu 7,86%, indemnizația pentru persoana cu dizabilitate accentuată cu 5,85%, indemnizația pentru însoțitorul persoanei cu dizabilitate vizuală gravă cu 3,44%, bugetul personal complementar lunar pentru adultul cu dizabilitate gravă cu 2,96% și bugetul personal complementar pentru adultul cu dizabilitate accentuată cu 2,44%, alături de celelalte forme de sprijin destinate persoanelor cu dizabilități. Al treilea bloc, cu o pondere de aproximativ 5% din total, cuprinde beneficiile destinate combaterii sărăciei extreme și situațiilor speciale, fiind dominat de Venitul Minim de Incluziune cu o pondere de 4,76%, la care se adaugă indemnizațiile de hrană pentru persoanele diagnosticate cu HIV/SIDA sau tuberculoză.

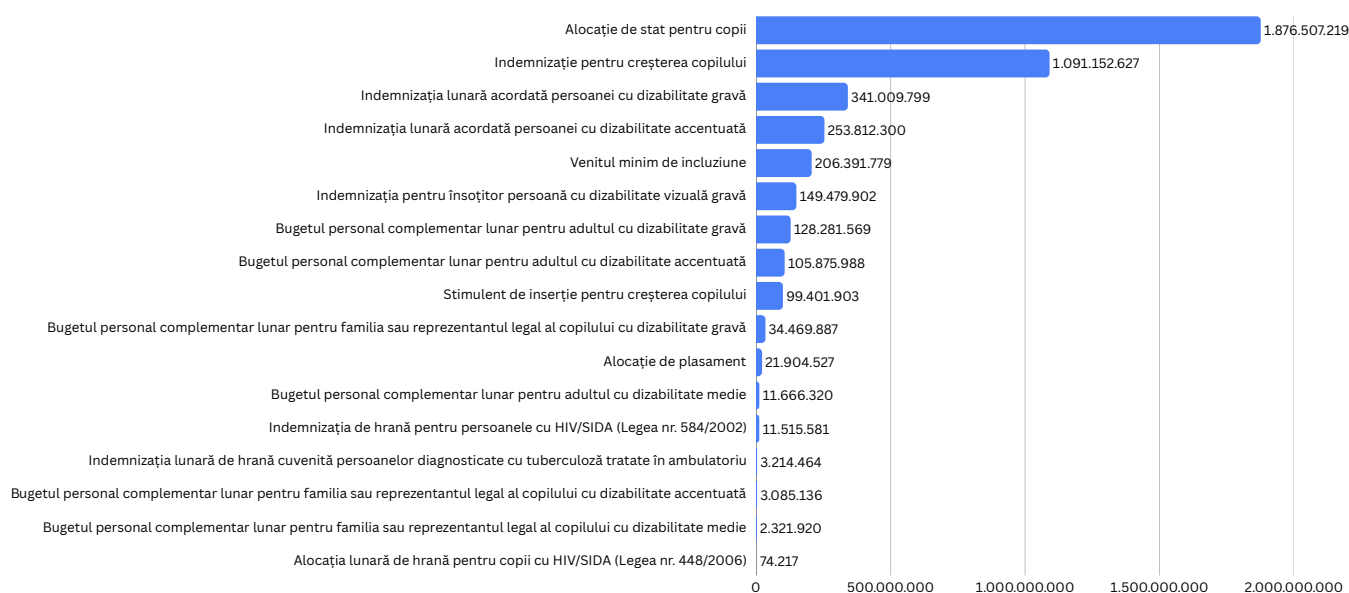

Figura nr. 17: Sumele plătite în anul 2025 pe categorii de beneficii sociale în Regiunea Nord-Vest

Această structură confirmă orientarea predominantă a sistemului de beneficii sociale către susținerea natalității și a familiilor cu copii, fapt explicabil atât prin caracterul universal al alocației de stat pentru copii, care acoperă întreaga populație de minori, cât și prin indemnizația pentru creșterea copilului, care reprezintă un transfer financiar substanțial pentru părinții aflați în concediu parental. În contrast, sprijinul pentru persoanele cu dizabilități, deși reprezintă al doilea bloc ca pondere, este distribuit între mai multe tipuri de prestații cu cuantumuri individuale mai reduse, reflectând complexitatea sistemului de protecție a persoanelor cu dizabilități, care combină indemnizații, bugete personale complementare și forme de sprijin pentru însoțitori, în timp ce ponderea redusă a beneficiilor destinate combaterii sărăciei extreme, în care Venitul Minim de Incluziune ocupă locul cinci în structura generală, indică faptul că la nivelul Regiunii instrumentele de tip venit minim joacă un rol secundar în volumul total al transferurilor sociale, fără a diminua însă importanța lor strategică pentru categoriile cele mai defavorizate.

Analiza valorii medii anuale a fiecărei prestații per beneficiar oferă o imagine relevantă asupra cuantumului efectiv al sprijinului acordat și asupra diferențelor teritoriale generate de structura economică a fiecărui județ. Alocația de stat pentru copii înregistrează o valoare medie relativ uniformă la nivelul Regiunii, de aproximativ 4.040 de lei anual per beneficiar, echivalentul a 336,81 de lei lunar, valoare consecventă în toate cele șase județe, fapt explicabil prin caracterul universal și standardizat al acestei prestații, al cărei cuantum nu depinde de venitul familiei, ci de vârsta copilului.

În contrast, indemnizația pentru creșterea copilului prezintă cele mai mari variații teritoriale dintre toate prestațiile analizate, întrucât cuantumul acesteia se calculează ca procent din veniturile salariale anterioare ale părintelui aflat în concediu de creștere a copilului. Județul Cluj înregistrează cea mai ridicată valoare medie anuală, de aproximativ 53.881 de lei per beneficiar în 2025, peste celelalte județe, fapt care reflectă nivelul mai ridicat al salariilor din aria metropolitană clujeană, în timp ce județele Bistrița-Năsăud cu aproximativ 36.780 de lei, Satu Mare cu 36.790 de lei și Maramureș cu 37.260 de lei înregistrează valorile cele mai reduse, corespunzător nivelului salarial mai scăzut din aceste teritorii. Rezultă că a doua prestație ca volum din sistem distribuie sume cu 46,51% mai mari în județul cu cele mai ridicate salarii decât în cel cu salariile cele mai scăzute, amplificând decalajul de venit în loc să îl compenseze[75].

[75] Legea nr. 196 din 31 octombrie 2016 privind venitul minim de incluziune.

Indemnizațiile lunare acordate persoanelor cu dizabilitate gravă și accentuată înregistrează valori medii relativ uniforme la nivelul Regiunii, de aproximativ 6.300 de lei anual per beneficiar pentru dizabilitate gravă și de aproximativ 4.200 de lei pentru dizabilitatea accentuată, valori standardizate la nivel național independent de teritoriu, întrucât aceste indemnizații sunt stabilite prin lege în funcție de gradul de dizabilitate, și nu de venitul beneficiarului. Venitul Minim de Incluziune înregistrează o valoare medie de aproximativ 714 lei lunar per beneficiar la nivelul Regiunii, cu o variație notabilă între județe, de la aproximativ 845 de lei în Sălaj la 628 de lei în Maramureș, diferențe care reflectă structura gospodăriilor beneficiare.

Din perspectiva volumului total al plăților pentru beneficiile de asistență socială, Regiunea ocupă o poziție de top la nivel național, situându-se pe locul al doilea după Regiunea Nord-Est, potrivit datelor pentru 2025 din Tabelul nr. 11, fapt care reflectă atât dimensiunea demografică a Regiunii, care ocupă locul al treilea ca populație rezidentă la nivel național, cât și structura sa socială, marcată de o pondere semnificativă a familiilor cu copii și a persoanelor cu dizabilități.

În privința VMI, Regiunea se poziționează pe locul șase din cele opt regiuni de dezvoltare ale României, cu o medie de 4.352 de beneficiari pe județ în 2024 și de 4.816 în 2025, valori inferioare mediei naționale de 5.747 și respectiv 6.185 de beneficiari și semnificativ sub nivelurile înregistrate în regiunile Nord-Est cu 10.196 de beneficiari și Sud-Est cu 7.648 de beneficiari în 2025, ceea ce confirmă un nivel relativ mai scăzut al incidenței sărăciei extreme la nivelul Regiunii comparativ cu majoritatea celorlalte regiuni de dezvoltare.

Un aspect relevant pentru perioada analizată este relația inversă dintre evoluția numărului de beneficiari ai Venitului Minim de Incluziune și cea a sumelor plătite, întrucât numărul mediu de beneficiari a crescut de la 4.352 în 2024 la 4.816 în 2025, în timp ce suma totală plătită a scăzut de la 222,25 milioane de lei la 206,39 milioane de lei în aceeași perioadă, dinamică ce sugerează o reducere a valorii medii a prestației per beneficiar, posibil ca efect al introducerii condiționalităților de activare și al aplicării mai stricte a criteriilor de eligibilitate.

Regiune / Județ	Suma totală plătită (lei)				Număr mediu lunar de beneficiari (fără VMI)			
	2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025
ROMÂNIA	23.707.928,700	23.440.822,860	27.321.334,548	30.244.501,822	5.607.603,58	5.673.636,45	5.427.096,09	5.463.544,15
NORD-EST	4.226.487,688	4.229.924,031	5.054.177,636	5.629.376,628	1.059.962,00	1.077.256,55	1.015.558,27	1.029.233,02
NORD-VEST	3.331.942,087	3.320.746,737	3.885.873,533	4.340.165,138	762.328,67	772.498,27	749.810,82	760.228,18
Cluj	984.866,956	984.896,840	1.117.689,761	1.251.699,715	190.978,58	194.726,18	193.252,18	197.460,50
Bihor	683.387,207	679.219,401	800.456,276	896.729,408	157.679,08	159.621,64	155.754,00	157.716,20
Maramureș	548.047,155	540.135,532	624.589,894	685.340,882	133.793,50	134.301,55	127.439,55	127.485,55
Bistrița-Năsăud	418.372,331	424.628,055	506.939,383	580.161,801	101.844,50	103.998,64	102.561,55	105.279,05
Satu Mare	381.573,808	375.139,857	451.476,608	499.355,955	99.500,33	99.786,45	94.448,27	95.371,00
Sălaj	315.694,630	316.727,052	384.721,611	426.877,377	78.532,67	80.063,82	76.355,27	76.915,88
SUD-MUNTENIA	3.342.880,248	3.287.208,868	3.845.020,949	4.216.497,663	847.946,50	852.811,82	803.099,73	798.673,05
BUCUREȘTI-ILFOV	3.452.672,480	3.384.259,633	3.713.748,448	4.108.473,179	651.526,00	665.814,00	669.068,73	673.951,37
SUD-EST	2.621.155,358	2.577.264,188	3.035.184,229	3.317.560,281	675.993,25	679.102,36	635.794,27	637.403,30
CENTRU	2.480.120,998	2.444.677,339	2.897.091,222	3.198.245,445	572.709,00	579.634,91	550.801,73	555.680,62
SUD-VEST OLTEANIA	2.226.946,041	2.201.862,576	2.607.977,884	2.878.076,981	576.555,50	581.036,73	545.571,64	547.121,22
VEST	2.025.723,800	1.994.879,488	2.282.260,647	2.556.106,507	460.582,67	465.481,82	457.390,91	461.253,40

Tabelul nr. 11: Sume plătite pentru beneficiile de asistență socială (lei) și număr mediu lunar de beneficiari, 2022-2025. Excluse Venitul Minim de Incluziune. Rândul regional însumează sumele și mediază beneficiarii.

Analiza structurii beneficiilor permite conturarea unui profil pentru fiecare județ, valorile de mai jos incluzând și Venitul Minim de Incluziune, spre deosebire de Tabelul 7. Județul Cluj se distinge ca județul cu cel mai mare volum total de beneficii de asistență socială din Regiune, cu aproximativ 4,34 miliarde de lei cumulate în perioada 2022-2025 și cu 1,25 miliarde de lei plătite în anul 2025, profilul său fiind dominat de indemnizația pentru creșterea copilului, care cumulează peste 1,54 miliarde de lei pentru întreaga perioadă și reprezintă cea mai ridicată valoare regională pentru această prestație, configurație care reflectă structura demografică a unui județ cu populație tânără, activă și cu venituri salariale ridicate.

Totodată, Cluj înregistrează cele mai mari valori regionale ale indemnizațiilor pentru persoanele cu dizabilitate gravă și accentuată, cu peste 26.500 de beneficiari ai acestor prestații în 2025, corespunzător celui mai mare număr de persoane cu dizabilități certificate din Regiune, însă înregistrează cel mai redus număr de beneficiari ai VMI din Regiune, 3.631 de persoane, fapt care confirmă nivelul mai scăzut al sărăciei extreme.

Județul Bihor prezintă un profil echilibrat, fiind al doilea județ ca volum total de beneficii, cu aproximativ 3,06 miliarde de lei cumulate și cu 896,73 milioane de lei plătite în 2025, caracterizat printr-o pondere ridicată a alocației de stat pentru copii și a indemnizației pentru creșterea copilului, dar și prin cel mai mare număr de beneficiari ai Venitului Minim de Incluziune din Regiune, cu 5.885 de persoane în 2025, volum care reflectă însă dimensiunea demografică a județului, întrucât raportată la populație rata de 9,68 la mie plasează Bihorul pe locul al cincilea din șase, sub media regională de 10,33.

Județul Maramureș, cu aproximativ 2,40 miliarde de lei cumulate și 685,34 milioane de lei plătite în 2025, se caracterizează printr-o pondere ridicată a alocației de stat pentru copii, reflectând natalitatea mai ridicată specifică zonelor cu profil tradițional rural, și printr-un volum important al VMI, cu 5.848 de beneficiari în 2025, al doilea ca valoare la nivel regional, configurație care confirmă coexistența unei structuri demografice tinere cu o incidență accentuată a sărăciei, în special în zonele montane și periferice ale județului.

Județul Satu Mare, cu aproximativ 1,71 miliarde de lei cumulate și 499,36 milioane de lei plătite în 2025, prezintă un profil similar, cu o concentrare ridicată a beneficiarilor Venitului Minim de Incluziune, cu 5.504 persoane, și o pondere semnificativă a sărăciei extreme, situându-se pe locul al treilea regional la acest indicator, deși volumul total al beneficiilor plătite îl plasează, alături de Sălaj, la baza ierarhiei regionale.

Județele Sălaj și Satu Mare înregistrează cele mai reduse volume totale de beneficii de asistență socială din Regiune, corespunzător dimensiunii lor demografice mai mici, Sălajul cumulând aproximativ 1,44 miliarde de lei și 426,88 milioane de lei în 2025, cu 4.045 de beneficiari ai Venitului Minim de Incluziune. Județul Bistrița-Năsăud, cu aproximativ 1,93 miliarde de lei cumulate, 580,16 milioane de lei în 2025 și 3.981 de beneficiari ai Venitului Minim de Incluziune, se situează peste ambele, în pofida unei populații comparabile, particularitate explicabilă prin structura sa atipică a prestațiilor pentru dizabilitate, întrucât Bistrița-Năsăud înregistrează 1.308 beneficiari ai indemnizației pentru însoțitorul persoanei cu dizabilitate vizuală gravă, valoare ridicată raportat la populația județului și explicabilă prin cel mai mare număr regional al dizabilităților vizuale (4.154 din cele 13.300 de persoane cu dizabilitate vizuală ale Regiunii, conform Tabelului 10). Județul Sălaj se distinge prin cea mai ridicată valoare medie a prestației per beneficiar la Venitul Minim de Incluziune, ceea ce sugerează că beneficiarii din acest județ provin din gospodării cu un număr mai mare de membri sau cu un nivel de venit mai scăzut, care le conferă dreptul la prestații de cuantum mai ridicat.

Privit în ansamblu, sistemul de beneficii funcționează la nivelul Regiunii în primul rând ca instrument de susținere demografică. Alocația de stat pentru copii și indemnizația pentru creșterea copilului cumulează 68,38% din totalul plăților și niciuna nu se acordă în funcție de venit, astfel încât peste două treimi din efortul public de redistribuire urmează structura de vârstă și nivelul salarial al fiecărui teritoriu, nu incidența privațiunii.

Structura pe blocuri funcționale diferențiază județele mai bine decât volumele, care reproduc în cea mai mare parte dimensiunea demografică, Clujul orientează 78,64% din plăți către familiile cu copii, ponderea cea mai ridicată din Regiune, în timp ce venitul minim și prestațiile conexe rămân la 2,65%, configurație specifică unui teritoriu cu populație tânără și piață a muncii dezvoltată. La Satu Mare și Sălaj, prestațiile pentru dizabilitate depășesc 27%, iar venitul minim ajunge la 8,64% și respectiv 8,12%, ceea ce arată o compoziție diferită a cererii de sprijin. Bistrița-Năsăud atinge 30,74% la dizabilitate, cea mai ridicată pondere regională, care explică de ce județul depășește Satu Mare la volum total în pofida unei populații mai reduse. Ratele de acoperire a venitului minim urmează același tipar, cu 10,33 la nivelul Regiunii și valori între 17,07 în Sălaj și 4,87 în Cluj.

Economie socială

Soldul întreprinderilor sociale

Regiunea concentrează 1.352 de întreprinderi sociale înregistrate în RUEIS, reprezentând 14,7% din totalul național de 9.190, iar 894 dintre acestea dețin un atestat valabil. Sectorul este tânăr, dominat de societăți comerciale atestate recent, cu un profil orientat către servicii locale și o dimensiune medie de 4-5 angajați. Veniturile cumulate raportate se ridică la 140,0 milioane lei, 18,6% din totalul național, dar rezultatele sunt fragile, pierderile agregate (17,4 mil. lei) aproape dublează profiturile (9,3 mil. lei).

Componenta de inserție a persoanelor din grupuri vulnerabile rămâne marginală, însumând 25 de mărci sociale valabile și 119 angajați din grupuri vulnerabile raportați în întreaga Regiune. Analiza folosește extrasul RUEIS publicat de ANOFM în mai 2026. În registru, statusul *VALABIL* indică un atestat sau certificat activ, iar statusurile *EXPIRAT*, *RETRAS*, *SUSPENDAT* și *ANULAT* indică ieșirea temporară sau definitivă din regim. Datele din Secțiunea D, referitoare la angajați, membri, indicatori financiari, sunt autoraportate anual de întreprinderi și se referă la anul fiscal anterior. Acestea sunt vizibil incomplete, în special pentru entitățile atestate în 2025-2026, care nu au parcurs încă primul ciclu de raportare. Așadar, se recomandă ca cifrele de ocupare și cele financiare să fie citite ca praguri minime, nu ca valori exhaustive[76].

Sectorul a cunoscut o expansiune fără precedent în ultimii doi ani. La finele anului 2023, registrul cuprindea 2.915 entități, cu numai 21 de atestate noi eliberate în cursul anului, semn al unei stagnări aparente. În 2025, tabloul suferă o schimbare radicală, finanțările dedicate antreprenoriatului social PIDS, PEO, POCU au triplat registrul în circa 17 luni, astfel încât extrasul din mai 2026 numără 9.190 de înregistrări, dintre care 6.394 valabile. Această dinamică se citește direct în datele regionale în care putem observa că 871 dintre entitățile din Nord-Vest au fost înființate în 2025, față de vârfurile anterioare din 2021 (241) și 2020 (142).

La nivel național, 95,9% din înregistrări aparțin categoriei „alte categorii de persoane juridice”, în timp ce asociațiile (348), fundațiile (15), societățile cooperative (9) și casele de ajutor reciproc rămân marginale în registru, deși formează nucleul istoric al economiei sociale românești. Analiza datelor RUEIS arată, așadar, că economia socială a regiunii nu mai este, la nivel de registru, un sector al organizațiilor de tip asociativ, ci unul dominat de start-up-uri comerciale create pe fondul apelurilor de finanțare europeană. Cu alte cuvinte, expansiunea recentă a schimbat însăși natura sectorului, făcând trecerea de la o economie socială construită în jurul misiunii asociative, la una construită în jurul oportunității de finanțare, cu implicații directe asupra sustenabilității și a misiunii de inserție, discutate în secțiunile următoare.

Maramureș și Cluj concentrează împreună 71% din întreprinderile sociale ale regiunii, în timp ce Satu Mare și Sălaj însumează, împreună, doar 127 de entități (9,4% din total). Rata atestatelor valabile variază însă invers față de volum, deoarece județele cu valuri mari de atestări recente (Maramureș, Cluj) au și cele mai multe retrageri și expirări, în timp ce Bistrița-Năsăud are 93,8% atestate valabile.

Distribuția regională și situația atestatelor

Județ	Total înregistrate	Atestate valabile	Pondere valabile	Pondere în Regiune
Maramureș	507	340	67,1%	37,5%
Cluj	451	246	54,5%	33,4%
Bihor	155	106	68,4%	11,5%
Bistrița-Năsăud	112	105	93,8%	8,3%
Satu Mare	67	49	73,1%	5,0%
Sălaj	60	48	80,0%	4,4%
TOTAL Nord-Vest	1.352	894	66,1%	100,0%

Tabelul nr. 12: Distribuția întreprinderilor sociale pe județe în 2026, Regiunea Nord-Vest

[76] Registrul unic de evidență a întreprinderilor sociale <https://www.anofm.ro/registrul-unic-de-evidenta-a-intreprinderilor-sociale/>

Au fost folosite versiuni eliberate în diferite momente în timp. Pentru datele regăsite în tabele:

Tabel 12, 13 Sursa: RUEIS (ANOFM), extras mai 2026. Tabel 14, 15, 17 Sursa: RUEIS (ANOFM), extras martie 2025. Tabel 16 Sursa: RUEIS (ANOFM), extrase noiembrie 2021, octombrie 2022, decembrie 2024 și martie 2025. Tabel 18 Sursa: RUEIS (ANOFM), extras martie 2025. Tabel 19, 20 Sursa: RUEIS (ANOFM), extras mai 2026, Secțiunea D.

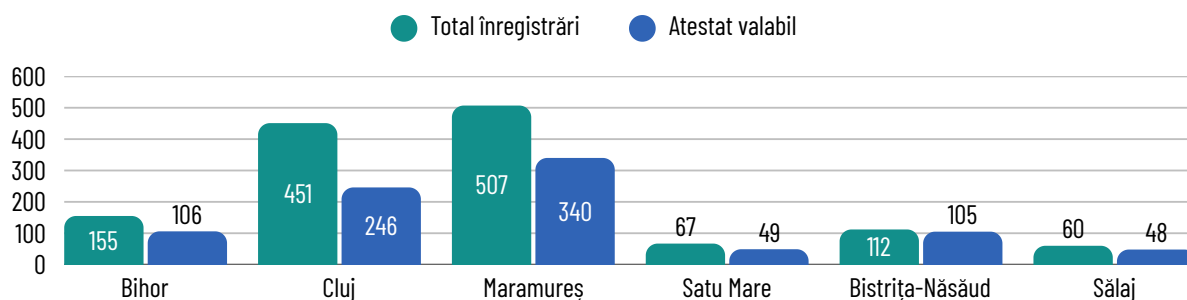

Figura nr. 18: Totalul întreprinderilor sociale pe județe vs. atestate valabile în iunie 2026, Regiunea Nord-Vest

Registrul arată că „maturitatea” aparentă este, în unele cazuri, un artefact statistic. Bistrița-Năsăud, cu 93,8% atestate valabile, pare cel mai sănătos județ, dar 93% dintre entitățile sale au fost înființate în 2025 și nu au ajuns încă la primul ciclu de raportare; doar 1,8% raportează angajați și 2,7% raportează venituri. Aceasta nu este maturitate, ci un val nou și netestat, exact tiparul care în cohortele 2020-2021 a produs o rată de ieșire din regim de peste 90%. Sălaj este cazul cel mai fragil sub toate aspectele (un singur angajat total raportat, sold net negativ), în timp ce Satu Mare este singurul dintre cele trei județe mici cu substanță reală, o treime dintre entități sunt anterioare valului 2025, aproape jumătate raportează venituri și găzduiește nucleul de întreprinderi sociale afiliate rețelei Emmaus.

Concluzia nu înclină nici spre consolidare pură, considerând că în Bistrița-Năsăud și Sălaj activitatea economică existentă este încă insuficientă pentru a fi consolidată, și nici spre înființarea mecanică de entități noi, care ar reproduce doar fenomenul atestatelor valabile fără substanță. Recomandarea care reiese din date este activarea diferențială: în Satu Mare, investiție în scalarea nucleului viabil existent; în Bistrița-Năsăud și Sălaj, prioritate pentru infrastructura de sprijin, mai exact animare locală, incubare, acompaniere, implicarea autorităților județene. În lipsa acestor elemente, orice entitate nou înființată riscă să devină doar încă un atestat valabil fără activitate. Din cele 1.352 de întreprinderi înregistrate în Regiune, 894 (66,1%) dețin un atestat valabil, ceea ce se plasează ușor sub media națională de 69,6%. Structura ieșirilor din regim este semnificativă, însumând 298 de atestate retrase (22,0%), 139 expirate (10,3%), 19 suspendate și 2 anulate. Rata ridicată a retragerilor indică faptul că o parte importantă a entităților atestate în valurile anterioare de finanțare nu au susținut obligațiile de raportare anuală sau criteriile legale după încheierea proiectelor, reprezentând un tipar ce merită urmărit și pentru valul 2025, ale cărui prime raportări obligatorii abia urmează.

Status atestat	Număr entități	Pondere
Valabil	894	66,1%
Retras	298	22,0%
Expirat	139	10,3%
Suspendat	19	1,4%
Anulat	2	0,1%

Tabelul nr. 13: Situația atestatelor întreprinderilor în 2026, Regiunea Nord-Vest

Extrasul RUEIS la nivel de înregistrare individuală permite un profil detaliat al celor 458 de entități care și-au pierdut avizul (298 retrase, 139 expirate, 2 anulate și 19 suspendate), iar acesta confirmă clar ipoteza unui fenomen legat de ciclul finanțării. Din punct de vedere temporal, ieșirile din regim se concentrează masiv în cohortele înființate în valurile POCU în care 355 dintre cele 439 de entități de-atestare (81%) au fost înființate în 2020 sau 2021. Privit invers, 98,6% dintre întreprinderile înființate în 2020 și 89,2% dintre cele din 2021 și-au pierdut deja avizul, în timp ce din valul 2025 doar 3,4% au ieșit până acum din regim.

Nu este vorba de o atriție întâmplătoare, ci de dispariția previzibilă a entităților create pentru grant, odată încheiată perioada de sustenabilitate. Din punct de vedere al formei juridice, entitățile de-atestare sunt preponderent SRL-uri („alte categorii de persoane juridice” – 383 din 458), dar rata de ieșire diferă semnificativ pe forme juridice. Astfel, 30,7% dintre SRL-urile atestate au ieșit din regim, față de 64,6% dintre asociațiile atestate.

Acesta este un semnal că nucleul asociativ istoric, deși mai stabil economic, a fost afectat disproporționat de expirările cohortelor vechi. Din punct de vedere al domeniului de activitate, entitățile de-atestare provin din exact profilul de servicii locale care domină sectorul: restaurante (19), întreținerea și repararea autovehiculelor (15), activități recreative (15), forme de învățământ (14), servicii de sănătate și stomatologie (23), cazare turistică și închiriere auto, acestea reprezentând activități de piață cu marjă redusă, dependente de sprijinul inițial. Concluzia pentru anul 2025 este că, dacă va urma tiparul cohortelor 2020-2021, o parte majoritară dintre cele 871 de entități noi din Regiune riscă să iasă din regim în următorii 2-3 ani, în absența unui sprijin de consolidare post-grant.

Un extras unic nu poate separa expirarea naturală a unui atestat de retragerea lui anticipată, deși cele două cer instrumente complet diferite. Pentru a face această distincție, prezenta secțiune folosește patru extrase RUEIS, noiembrie 2021, octombrie 2022, decembrie 2024 și martie 2025, pe cele șase județe ale Regiunii.

Atestatul are o durată nominală strictă de 5 ani, iar mediana regională a intervalului de eliberare-expirare este de 4,98 ani. Un rezultat definitoriu pentru interpretarea întregii secțiuni este faptul că 86,5% dintre entitățile din Regiune își obțin atestatul în primul an de la înființare, cu o mediană de 0,19 ani, adică circa 10 săptămâni. Întreprinderile sociale din registru nu sunt, în majoritatea lor, organizații existente care adoptă ulterior statutul social, ci entități înființate pentru a-l obține. Tabelul următor grupează cele 439 de atestate din Regiune după anul eliberării, cu situația la martie 2025.

Cohortă	Atestate	Valabile	Retrase	Expirate	Ieșite	Ajunse la termen
2016	11	2	8	1	81,80%	100%
2017	14	1	12	1	92,90%	100%
2018	7	2	3	2	71,40%	100%
2020	43	6	34	3	86,00%	46,50%
2021	328	214	110	4	33,50%	0,00%
2022	36	24	10	2	27,80%	0,00%

*Tabelul nr. 14: Totalul atestatelor după anul eliberării, situația martie 2025, Regiunea Nord-Vest

Cohortele 2016-2018 au parcurs integral ciclul de cinci ani și arată rate de ieșire de 71-93%. Cohorta 2021, cea mai numeroasă din Regiune cu 328 de atestate, pare să reziste mai bine, cu 33,5% ieșiri, însă niciun membru al ei nu ajunsese la scadență la data extrasului. Cele 33,5% reprezintă, prin urmare, exclusiv retrageri anticipate, produse înainte de termen. Comparația directă între rândul 2021 și rândurile 2016-2018 este, din acest motiv, nelegitimă.

Restrângând analiza la cele 53 de entități regionale care au ajuns efectiv la capătul celor 5 ani, 8 au obținut o prelungire, iar 45 nu. Rata de eșec este de 84,9%. Dintre cele 53, un număr de 36 (67,9%) fuseseră deja retrase înainte de data expirării, iar 9 (17,0%) au fost lăsate să expire fără demersuri de reînnoire. Cifra trebuie citită împreună cu baza pe care se sprijină, cele 53 de entități provin din cohortele mici 2016-2020 și sunt concentrate în Maramureș (22) și Cluj (20), astfel încât rezultatul este solid ca ordin de mărime, dar nu are precizia sugerată de afișarea cu o zecimală.

Interval de atestare	Retrageri	Pondere
Sub 1 an	21	11,80%
1-2 ani	17	9,60%
2-3 ani	54	30,30%
3-4 ani	69	38,80%
4-5 ani	12	6,70%
Peste 5 ani	5	2,80%

Tabelul nr. 15: Situația atestatelor retrase în martie 2025, Regiunea Nord-Vest

Distribuția celor 178 de retrageri regionale în funcție de vechimea atestatului la data retragerii arată un tipar neambiguu. Aproape 70% dintre retrageri se produc între anul 2 și anul 4, cu o mediană de 2,95 ani. O uzură naturală ar produce o distribuție relativ uniformă. Această concentrare răspunde, în schimb, încheierii perioadei de sustenabilitate contractuală a proiectelor POCU. Retragera survine, în majoritatea cazurilor, pentru neîndeplinirea obligației de raportare anuală, obligație pe care entitățile o abandonează odată ce constrângerea finanțatorului încetează.

Dintre cele 391 de entități regionale cu atestat valabil în octombrie 2022, 132 (33,8%) erau retrase în decembrie 2024. În fereastra precedentă, noiembrie 2021 - octombrie 2022, rata echivalentă fusese de numai 3,6%. Tranziția inversă practic nu există, nicio entitate retrasă nu a redevenit valabilă în niciunul dintre intervalele observate. Efectul agregat asupra registrului regional este vizibil în seria stocului de atestate valabile.

Extras RUEIS	Înregistrări	Valabile	Rata valabile
Noiembrie 2021	391	363	92,80%
Octombrie 2022	434	391	90,10%
Decembrie 2024	447	265	59,30%
Martie 2025	447	256	57,30%

Tabelul nr. 16: Situația atestatelor înregistrate și valabile în perioada 2021-2025 în Regiunea Nord-Vest

Registrul regional aproape stagnează ca număr de înregistrări după 2022, crescând cu doar 13 poziții în 2 ani și jumătate, dar pierde 135 de atestate valabile. Prăbușirea ratei de valabilitate de la 90,1% la 57,3% este consecința directă a maturizării cohortei 2020-2021.

În toată Regiunea există 8 atestate prelungite, adică 1,79% din cele 447 de înregistrări. Prelungirea adaugă median 1.827 de zile, exact 5 ani.

Distribuția lor: Cluj – 3, Maramureș – 3, Satu Mare – 2. Bihor, Sălaj și Bistrița-Năsăud nu au niciuna. Trei dintre cele opt aparțin unor asociații clujene atestate în 2017 al căror atestat a fost ulterior retras, ceea ce arată că prelungirea nu garantează supraviețuirea.

Formă juridică	Atestate	leșite	leșite %	Prelungiri	% din prelungiri
SRL / alte pers. juridice	376	160	42,6%	3	37,50%
Asociații	61	24	39,3%	5	62,50%
Fundații	2	1	50,0%	0	0,00%
Cooperative / CAR	1	0	0%	0	0,00%

*Tabelul nr. 17 - Situația atestatelor în funcție de forma juridică a întreprinderilor sociale, martie 2025, Regiunea Nord-Vest

Raportul din ultimele două coloane este cel mai relevant rezultat al secțiunii. Asociațiile reprezintă 13,9% dintre atestatele cohortelor 2016-2022 din Regiune, dar 62,5% dintre prelungiri. Raportat la numărul de entități, o asociație are de aproximativ 10 ori mai multe șanse să își reînnoiască atestatul decât un SRL, respectiv 8,2% față de 0,8%.

*Notă: tabelul acoperă cohortele 2016 la 2022, singurele cu istoric complet la data extrasului. Cele opt atestate din diferența față de totalul de 447 de înregistrări din martie 2025 provin din cohortele 2019 și 2023 la 2025, neincluse aici. În anul 2019 nu a fost eliberat niciun atestat în Regiune.

ONG-urile nu doar susțin mai multe locuri de muncă per entitate, ci și supraviețuiesc primului ciclu de atestare într-o proporție mult mai mare. Diferența pe rata brută de ieșire este însă modestă, subliniind 42,6% la SRL-uri, față de 39,3% la asociații. Aceste procente indică faptul că avantajul asociativ se manifestă la reînnoire, nu la evitarea retragerii.

Bihorul are cea mai ridicată rată de ieșire, 69,2% fiind județul cu cea mai veche structură de atestare din Regiune. Bistrița-Năsăud, cu 14,3%, nu reflectă o rezistență superioară, ci doar faptul că cele 7 entități ale sale sunt recente și netestate. Maramureșul se detașează cu 29,1%, pe o bază substanțială de 172 de atestate, deși majoritatea provin din cohorta 2021, care nu a ajuns încă la scadență.

Județ	Atestate	Valabile	Ieșite	Ieșite %	Prelungiri
Cluj	190	91	94	49,50%	3
Maramureș	172	122	50	29,10%	3
Bihor	39	11	27	69,20%	0
Satu Mare	21	12	9	42,90%	2
Sălaj	11	7	4	36,40%	0
Bistrița-Năsăud	7	6	1	14,30%	0

*Tabelul nr. 18: Situația județelor, cu restrângerea cohortelor la 2016-2022, singurele cu istoric suficient, Regiunea Nord-Vest

Contextul ocupațional

Cele 214 entități încă valabile din cohorta 2021, potrivit extrasului din martie 2025, au expirarea concentrată în 2026, cu o mediană în februarie. Dacă vor urma rata de eșec la maturitate observată pentru cohortele anterioare, aproximativ 181 dintre ele vor ieși din regim în următoarele 18 luni. Raportat la cele 256 de atestate valabile din același extras, stocul cohortelor 2016 la 2022 ar scădea sub 100. La nivelul întregii Regiuni efectul este însă mult mai mic, întrucât extrasul din mai 2026 numără deja 894 de atestate valabile, majoritatea provenite din anul 2025.

Tipologia juridică este extrem de omogenă având 1.263 de entități (93,4%) ce sunt încadrate la „alte categorii de persoane juridice”, categorie care cuprinde aproape exclusiv societăți cu răspundere limitată, ceea ce este o formă tipică a start-up-urilor sociale finanțate din fonduri europene. Prin urmare, eticheta „alte categorii” nu semnalează o diversitate de forme, ci fenomenul omogen al start-up-ului social comercial finanțat din FEN.

Sectorul asociativ clasic este minoritar având doar 85 de asociații (6,3%), 3 fundații, o singură societate cooperativă de gradul 1 și nicio casă de ajutor reciproc din Regiune nu figurează cu atestat.

Aici apare cel mai mare decalaj între numărul de entități și substanța reală. Doar circa 390 de întreprinderi din Regiune raportează angajați, cu un total de 1.710 angajați (din 17.551 la nivel național), la care se adaugă 119 angajați din grupuri vulnerabile și 129 de voluntari. Cluj și Bihor concentrează 93% din locurile de muncă raportate, în vreme ce Maramureș (liderul regional ca număr de entități) raportează doar 67 de angajați, dar cei mai mulți angajați vulnerabili din Regiune (51), asta luând în calcul că anul său de întreprinderi de inserție atestate în 2025 abia intră în ciclul de raportare.

Județ	Entități	Raportează angajați	Angajați	Angajați vulnerabili	Voluntari
Cluj	451	250	1.045	30	54
Bihor	155	116	541	5	83
Maramureș	507	13	67	51	1
Satu Mare	67	8	51	29	11
Bistrița-Năsăud	112	2	5	0	0
Sălaj	60	1	1	4	0
TOTAL Nord-Vest	1.352	390	1.710	119	129

Tabelul nr. 19: Situația angajaților și voluntarilor întreprinderilor sociale în 2026, Regiunea Nord-Vest

*Notă: diferența dintre numărul de atestate și suma coloanelor Valabile și Ieșite corespunde atestatelor aflate în statusurile intermediare, suspendat sau anulat, care nu sunt contabilizate în niciuna dintre cele două categorii.

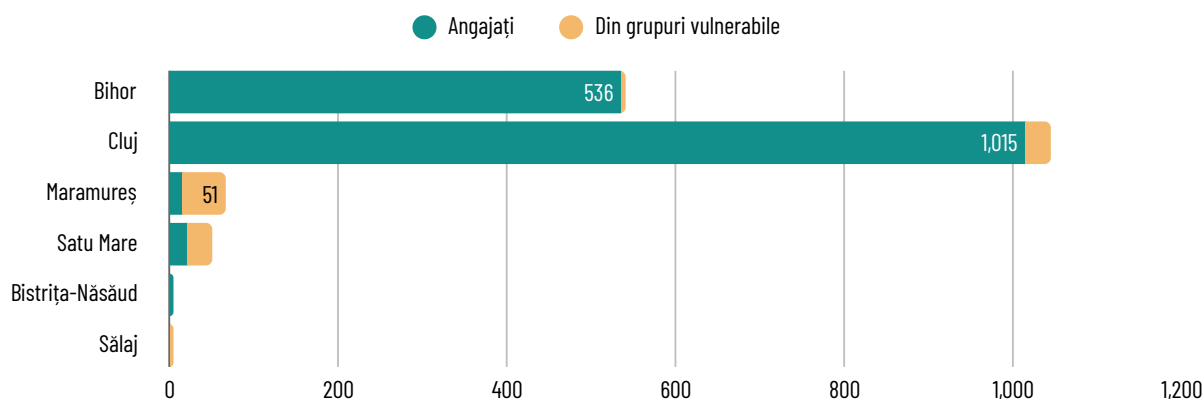

Figura nr. 19: Totalul angajaților întreprinderilor sociale pe județe vs. angajați din grupuri vulnerabile în 2026, Regiunea Nord-Vest

Un exemplu al limitelor de raportare este județul Sălaj, unde datele agregate indică un singur angajat total, dar 4 angajați din grupuri vulnerabile. Aparentul paradox provine din completarea inconsecventă a câmpurilor din Secțiunea D a registrului de către cele doar două entități raportoare astfel încât o asociație a completat câmpul „număr total de angajați”, în timp ce singura întreprindere socială de inserție din județ, deținătoare de marcă socială validă, a lăsat acest câmp necompletat, raportându-și cei 4 angajați din grupuri vulnerabile doar în câmpurile dedicate. În realitate, ocuparea din sector este de cel puțin 5 persoane, iar episodul arată că, în absența unor validări încrucișate între câmpuri, indicatorii de ocupare din RUEIS trebuie citiți ca valori minime, susceptibile de subraportare, cu atât mai mult în județele cu baze de raportare foarte înguste.

Pe categorii juridice, „alte categorii de persoane juridice” cumulează 1.475 de angajați, asociațiile 154, iar fundațiile 81. Media pe entitate raportoare este însă de doar 4-5 angajați, iar câțiva angajatori mari trag distribuția în sus precum Fundația Ruhama din Bihor (58 angajați), Fundația Civitas pentru Societatea Civilă și Asociația Solidară Emmaus Satu Mare (câte 23). Restul sectorului este format din microîntreprinderi.

Acest contrast dintre ponderea numerică și cea ocupațională este unul dintre cele mai relevante rezultate ale analizei, iar datele individuale din registru îl confirmă și îl nuanțează. Asociațiile și fundațiile reprezintă doar 88 de entități (6,5% din cele 1.352 înregistrate), dar cumulează 235 de angajați, adică 13,7% din totalul regional de 1.710, reprezentând de peste două ori mai mult decât ar sugera numărul lor. Raportat la o entitate înregistrată, ONG-urile susțin în medie 2,7 angajați, față de 1,2 la SRL-uri; iar dacă restrângem calculul la entitățile care raportează efectiv angajați, ONG-urile au în medie 6,2 angajați față de 4,2 la SRL-uri (cu aproape 50% mai mult). Cei mai mari angajatori ai regiunii sunt, fără excepție, ONG-uri consolidate (Ruhama, Civitas, Emmaus). Este important de precizat și faptul că pe componenta de inserție a persoanelor vulnerabile, raportul se inversează. Cei 119 angajați din grupuri vulnerabile provin în proporție de 75% (89 de persoane) din SRL-uri, majoritatea din valul de întreprinderi de inserție atestate în 2025 în Maramureș, și doar 25% din ONG-uri.

Venituri și profit vs pierderi

Cele 747 de entități care raportează venituri pozitive cumulează 139,99 milioane de lei (18,6% din totalul național de 754,3 milioane de lei), peste ponderea regiunii în numărul de entități, semn al unei productivități relative superioare. Media pe entitate raportoare este de circa 187.400 lei, dar mediana de doar 51.055 lei arată că jumătate dintre întreprinderile active economic operează la un nivel de subzistență. Bilanțul agregat este negativ, dintre cele 907 entități care declară un rezultat financiar, 653 raportează pierderi, cumulând 17,36 milioane de lei, față de 254 pe profit, cu 9,27 milioane de lei. Numărul entităților cu rezultat declarat depășește cele 747 care raportează venituri pozitive, ceea ce indică entități care declară pierdere fără venituri raportate.

Județ	Raportează venituri	Venituri (lei)	Venit mediu (lei)	Entități pe profit	Profit (lei)	Entități pe pierdere	Pierderi (lei)	Sold net (lei)
Cluj	287	67.618.500	235.605	92	3.257.185	248	7.777.521	-4.520.336
Maramureș	314	51.401.207	163.698	114	3.988.865	268	6.117.413	-2.128.548
Bihor	102	13.047.341	127.915	33	1.023.259	91	2.331.191	-1.307.932
Satu Mare	33	6.335.076	191.972	11	936.458	39	886.193	50.265
Bistrița-Năsăud	3	924.768	308.256	2	56.359	1	33.099	23.260
Sălaj	8	660.318	82.540	2	12.636	6	211.472	-198.836
TOTAL Nord-Vest	747	139.987.210	187.399	254	9.274.762	653	17.356.889	-8.082.127

Tabelul nr. 20: Situația veniturilor, profiturilor și pierderilor întreprinderilor sociale în iunie 2026, Regiunea Nord-Vest

Cluj are cel mai mare volum de venituri și cel mai ridicat venit mediu dintre județele cu raportare consistentă, dar și cel mai adânc sold negativ de aprox. 4,5 mil lei, reflectând numărul mare de firme tinere în pierdere. Maramureș are cea mai mare valoare brută de raportare (314 din 507 entități) și cel mai mare profit agregat de aprox. 4 mil lei, susținut de câteva firme performante, Bihor combină un sector mai mic cu un grad ridicat de maturitate, fiind susținut de ONG-uri mari, Satu Mare și Bistrița-Năsăud sunt singurele județe cu sold net pozitiv, însă pe baze foarte înguste (33, respectiv doar 3 entități raportoare, iar în cazul Bistriței-Năsăud, cifrele nu sunt reprezentative statistic). Sălaj rămâne cel mai fragil sub toate aspectele.

Printre cei mai mari actori după venituri se numără Asociația Rural Creativ (Cluj, 12,4 mil lei), Fundația Civitas pentru Societatea Civilă (Cluj, 7,9 mil lei), SC Construcții-Demolări R.I. SRL (Maramureș, 5,3 mil lei venit și cel mai mare profit din Regiune – cca. 968 mii lei), Asociația Banca pentru Alimente Maramureș (4,8 mil lei).

Asociația Cuibul cu Flori (Cluj, 4,7 mil lei), Fundația Ruhama (Bihor, 4,6 mil lei) și Asociația Solidară Emmaus (Satu Mare, 2,8 mil lei). Primele 10 entități generează aproape 40% din veniturile întregii regiuni, o concentrare care confirmă structura duală a sectorului cu un nucleu restrâns de organizații consolidate și o masă largă de microfirme recente.

Fenomenul inserției certificate rămâne marginal, dar în creștere, 25 de certificate valabile în toată Regiunea dintre cele 66 la nivel național ceea ce reprezintă 38%, astfel o supra-reprezentare consistentă. Dintre acestea 15 se află în Maramureș (majoritatea SRL-uri atestate în 2025), 4 în Cluj, 4 în Satu Mare, inclusiv rețeaua Emmaus care este cel mai matur model de inserție din Regiune, 1 în Bihor și 1 în Sălaj. Alte 43 de mărci au fost retrase (29), expirate (13) sau anulate (1) de-a lungul timpului, ceea ce arată cât de greu de susținut este pragul de 30% angajați din grupuri vulnerabile după încheierea finanțărilor.

Este importantă analiza comparativă a beneficiilor și dezavantajelor finanțării diferitelor tipuri de persoane juridice. Datele oferă un o perspectivă nuanțată dar nu tranșantă. Argumentul pentru sectorul asociativ ține de durabilitatea dovedită. Modelul de referință al inserției din Regiune, rețeaua Emmaus Satu Mare, este asociativ, iar pragul legal al mărcii sociale (minimum 30% angajați din grupuri vulnerabile, menținut și după încheierea finanțării) este exact ce entitățile construite pe grant nu reușesc să susțină, așa cum arată cele 43 de mărci ieșite deja din regim.

Argumentul contrar ține însă de prezentul imediat deoarece dintre cele 25 de mărci sociale valabile astăzi, 23 sunt SRL-uri și doar 2 asociații, iar 21 provin din anul 2025. În consecință, 75% dintre cei 119 angajați din grupuri vulnerabile ai regiunii (89 de persoane) lucrează în SRL-uri, iar Maramureșul concentrează cel mai mare număr la nivel județean (51, adică 42,9%).

Recomandarea echilibrată nu este, prin urmare, finanțarea exclusivă a ONG-urilor, ci prioritizarea consolidării și replicării modelelor asociative dovedite (tip Emmaus), inclusiv prin pârghii fără cost bugetar, precum contractele rezervate în achizițiile publice prevăzute de Legea nr. 219/2015 privind economia socială*. Această prioritarizare ar trebui dublată de o monitorizare atentă a sustenabilității valului de SRL-uri de inserție, înainte ca acesta să fie scalat pe baza unor rezultate încă netestate la prima raportare obligatorie.

Imaginea de ansamblu este a unui sector tânăr, comercial și dependent de finanțare, dominat numeric de SRL-uri atestate recent (anul 2025 fiind masiv, în special în Maramureș), cu activități de servicii locale (HoReCa, turism, educație, construcții, servicii auto), dimensiune medie de 4-5 angajați, rezultate financiare fragile și cu pierderi agregate aproape duble față de profituri. Substanța economică și ocupațională reală este concentrată în Cluj și Bihor, unde funcționează ONG-urile mari și consolidate (Civitas, Ruhama), în timp ce misiunea de inserție a persoanelor din grupuri vulnerabile rămâne apanajul unui nucleu restrâns, cu Emmaus Satu Mare ca model de referință și cu un val recent de întreprinderi de inserție în Maramureș a cărui sustenabilitate se va vedea la primele raportări.

Pentru politici publice regionale, datele sugerează consolidarea supraviețuirii valului 2025 dincolo de perioada de sustenabilitate a granturilor, luând în calcul rata istorică de retragere a atestatelor, de peste o treime, stimularea trecerii de la atestat la marca socială, acolo unde legea concentrează de fapt facilitățile și activarea județelor aproape absente de pe hartă (Sălaj și Bistrița-Năsăud) și scalarea nucleului deja viabil din Satu Mare.

Din aceste constatări se conturează și o orientare de finanțare. Datele nu susțin o alegere unică între forme juridice, ci un dozaj al instrumentelor în funcție de obiectiv. Pentru ocupare stabilă și consolidată, sectorul asociativ oferă cel mai bun randament, ONG-urile susținând în medie 6,2 angajați per entitate raportoare, față de 4,2 la SRL-uri. O componentă dedicată scalării ONG-urilor cu vechime ar produce, astfel, mai multe locuri de muncă durabile decât înființarea de microîntreprinderi noi. Pentru volumul economic și diversitatea de servicii locale, apelurile de tip start-up către SRL-uri rămân utile. Ele ar trebui însă însoțite de sprijin de sustenabilitate post-grant, nu doar de capital inițial, dat fiind că 98,6% dintre întreprinderile sociale înființate în 2020 și 89,2% dintre cele înființate în 2021 și-au pierdut deja avizul.

*Datele RUEIS sunt autoraportare și incomplete, cu baze de raportare înguste în unele județe, astfel încât cifrele trebuie citite ca praguri minime, iar, înainte de orice alocare importantă de capital, entitățile vizate necesită o verificare pe teren.

Fondul locativ

Evoluția fondului locativ

Regiunea Nord-Vest prezintă vulnerabilități structurale la nivelul fondului locativ. Deși Regiunea se dezvoltă, centrele urbane fiind din ce în ce mai populate, există în continuare semne de vulnerabilitate.

În primul rând, trebuie să analizăm datele prin prisma contextului național. România se situează printre primele state din lume după ponderea locuințelor ocupate de proprietari. Totuși, acest lucru nu exprimă independență absolută sau reziliență. La nivel național, România se poziționează în continuare pe primul loc în Uniunea Europeană la nivel de supraaglomerare în locuințe, cu un scor de 51,8% în 2025 (pentru persoanele cu credit ipotecar/împrumut) și 40,04% pentru toată populația în timp ce media europeană este de 9% (pentru persoanele cu credit ipotecar/împrumut) și 16,8% pentru întreaga populație[77]. Acest lucru determină ca scorul persoanelor care sunt înregistrate ca fiind proprietare să crească, chiar dacă nu exprimă realitatea într-un mod curpinzător. La nivelul regiunii Nord-Vest se înregistra, în 2024, o valoare de 0,7 camere pe persoană cu domiciliul în Regiune[78]. De asemenea, la nivel regional era înregistrată în 2024 și valoarea de 24,19 metri pătrați pentru fiecare persoană domiciliată în Regiune[79]. Acest lucru apare în contextul în care, în același an, 5,5% din populația regiunii alocă mai mult de 40% din venitul total disponibil pentru locuință[80]. Această valoare este semnificativă iar în anul 2025 se înregistra o valoare crescută la 6,6%. Fluctuația indică sensibilitatea unui segment de populație la condițiile economice astfel chiar și gospodăriile situate sub pragul de 40% rămân expuse riscului de sărăcire prin costul locuirii.

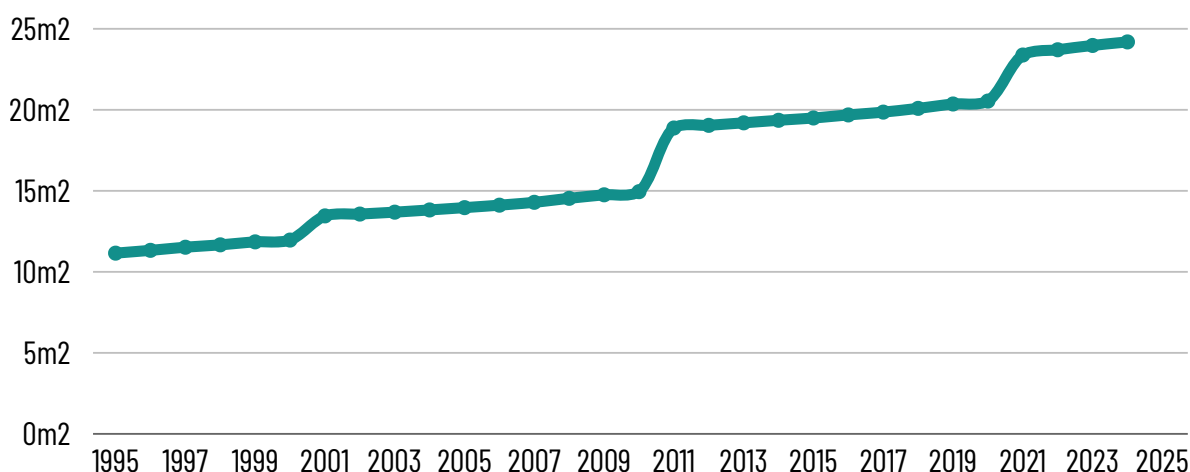

Figura nr. 20: Numărul metrilor pătrați pe cap de locuitor (populație după domiciliu) 1995-2024, Nord-Vest

Totodată, valoarea din anul 2025 este peste media națională care a fost înregistrată la 5%. Alte regiuni din România care se află într-un punct de dezvoltare mai ridicat precum Regiunea Centru și Regiunea București-Ilfov au înregistrat, de asemenea, valori ridicate precum 7,3%, respectiv 6,6%. Excepția între regiunile cu nivel de dezvoltare ridicat este Regiunea Vest, cu o valoare de 1,7%.

[77] [tessi173] Overcrowding rate by tenure status—EU-SILC survey. (f.a.). Pre luat în 15 iunie 2026, din

<https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tessi173/default/table?lang=en>

[ilc_lvho05a] Overcrowding rate by age, sex and poverty status—Total population. (f.a.). Pre luat în 17 august 2026, din

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_lvho05a/default/table?lang=undefined

[78] TEMPO Online. (f.a.). LOC102A - Camere de locuit existente la sfârșitul anului pe forme de proprietate, medii de rezidență, macror regiuni, regiuni de dezvoltare și județe. Pre luat în 15 iunie 2026, din <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

[79] TEMPO Online. (f.a.). LOC103B - Suprafața locuibilă existentă la sfârșitul anului pe forme de proprietate, județe și localități. Pre luat în 15 iunie 2026, din <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

[80] [ilc_lvho07_r] Housing cost overburden rate by NUTS 2 region. (f.a.). Pre luat în 15 iunie 2026, din https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_lvho07_r/default/table?lang=en

• Datele folosite reprezintă ultimele valori disponibile la momentul documentării

Anul construcției

Din totalul locuințelor din Regiune 43,78% sunt construite înainte de 1971, astfel o proporție foarte mare din locuințe au fost construite cu peste 50 de ani înainte de recensământul din 2021 (peste 55 de ani la momentul actual), lucru ce poate reprezenta o vulnerabilitate dacă nu se fac renovări constante și susținute. Acest procent se modifică dacă privim distribuția pe rural - urban. La nivel rural 51,19% din locuințe au fost construite înainte de 1971.

Luând în calcul că la nivel rural vorbim de o distribuție mai largă de case individuale, 91,48% din locuințele din mediul rural fiind de acest tip de clădire, reprezentând 43,69% din locuințele la nivel regional, acest lucru poate reprezenta o vulnerabilitate pentru persoanele care nu au posibilitatea de a-și reabilita locuințele. Vorbind și de supraaglomerare într-o proporție semnificativă, uzura acestor locuințe se poate accentua și mai mult într-o perioadă mai scurtă de timp. Este important să subliniem faptul că nu există date care să ne spună care este procentul de locuințe pe fiecare tip de locuință și anul construcției, prin urmare, corelarea celor două variabile rămâne la nivel de estimare. Însă, fiind un procent semnificativ de locuințe care sunt construite înainte de 1971, o proporție considerabilă din aceste locuințe se încadrează în acea categorie. La nivel urban, lucrurile arată puțin mai bine, doar 36,92% dintre locuințe au fost construite înainte de 1971. Totuși, 24,11% au fost construite în intervalul 1971-1980, lucru care arată că locuințele sunt destul de vechi și în mediul urban. Coroborat cu faptul că 61,18% sunt blocuri de apartamente, locuințe care pot suferi uzură structurală mai rapidă decât casele individuale, trebuie să fie realizate intervenții strategice pentru menținerea locuințelor într-o stare cât mai bună[81].

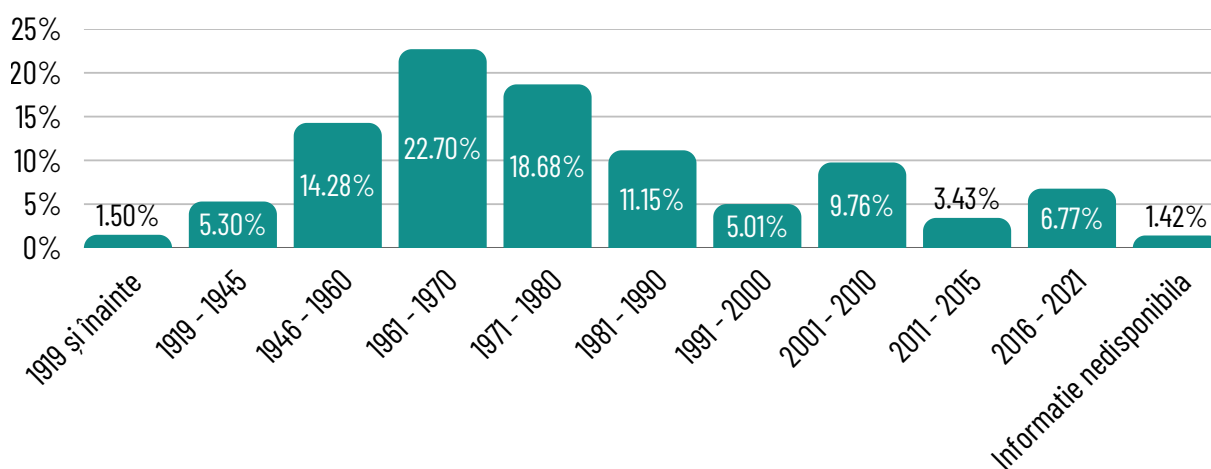

Figura nr. 21: Distribuția procentuală a locuințelor pe anul de construcție Regiunea Nord-Vest

La nivel județean, lucrurile nu arată radical diferit. Discrepanțele semnificative se văd mai degrabă după anul 2000, unde avem Bistrița-Năsăud, care a avut o creștere substanțială, reprezentând 11,46% din totalul locuințelor, în perioada 2001-2010, lucru care nu este fidel trendului regional. De asemenea, Sălajul are o proporție destul de consistentă de locuințe construite în perioada 1919-1945, cu 9,17%.

Fondul locativ regional este dominat de proprietăți private. Deși sunt înregistrate peste 1,3 milioane de locuințe în Regiune, în 2024, doar 17.051 dintre acestea sunt proprietate publică, respectiv 1,3% din fondul locativ regional[82]. Acest aspect poate exprima transferul proprietăților publice către sectorul privat, care a determinat o rată mai mare a proprietarilor de locuințe.

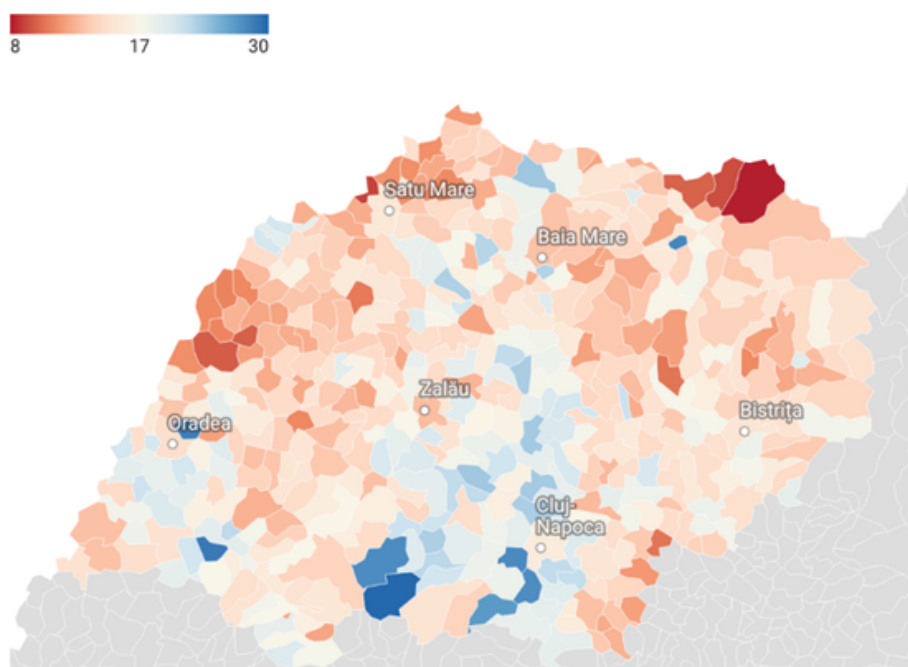
[81] RPL. (f.a.). Rezultate definitive: Locuințe și condiții de locuit - Recensământul Populației și al Locuințelor. Preluat în 15 iunie 2026, din <https://www.recensamantromania.ro/rezultate-rpl-2021/rezultate-definitive-locuinte-si-conditii-de-locuit/>

Perioada de construcție	Bihor	Bistrița-Năsăud	Cluj	Maramureș	Sălaj	Satu Mare
1919 și înainte	2,64%	1,30%	1,29%	0,69%	0,98%	1,45%
1919 - 1945	6,95%	2,92%	5,00%	3,37%	9,17%	5,06%
1946 - 1960	18,41%	16,20%	10,03%	12,37%	16,09%	15,95%
1961 - 1970	23,98%	16,89%	22,35%	24,73%	23,10%	23,50%
1971 - 1980	17,70%	14,88%	20,77%	21,43%	16,73%	16,83%
1981 - 1990	9,98%	13,28%	11,52%	12,82%	11,79%	7,86%
1991 - 2000	3,87%	8,12%	3,64%	6,35%	5,19%	5,49%
2001 - 2010	6,73%	11,46%	9,95%	8,05%	8,85%	16,41%
2011 - 2015	2,53%	3,85%	4,82%	3,17%	2,70%	2,33%
2016 - 2021	6,24%	7,06%	9,72%	5,37%	4,31%	4,16%
Informație nedisponibilă	0,97%	4,04%	0,90%	1,65%	1,09%	0,96%

Tabelul nr. 21: Distribuția pe județe a locuințelor, pe perioade de construcție (% din totalul regional al fiecărei perioade) din regiunea Nord-Vest

Locuințele publice au avantajul accesibilității, în absența acestora, piața nu se poate regla corespunzător, fiind susceptibilă la creșteri nejustificate. Modelul din Viena este un exemplu clar că sistemele de locuire socială nu trebuie să se limiteze la persoanele aflate în situații de marginalizare sau de vulnerabilitate, ci pot fi și pentru persoanele care nu au abilitatea financiară de a cumpăra o locuință. Chiar și în acel context, se poate observa cum dacă lista de așteptare crește pentru locuințele sociale, piața privată are tendința să scape de sub control și să creeze decalaje foarte mari pentru persoanele ce doresc să locuiască în Viena[83].

Fondul locativ public a scăzut din 1995 până în 2024 cu 71,31%. În centre urbane, precum Cluj-Napoca, unde populația studentască este foarte numeroasă, care este dependentă de abilitatea de a locui în oraș pentru o perioadă determinată, fondul locativ public a scăzut cu 81,59% în aceeași perioadă. Totodată, lipsa locuințelor publice reprezintă o inabilitate a sistemului public de a oferi ajutor persoanelor vulnerabile care au nevoie de locuire pe o perioadă determinată sau pe termen mediu-lung.

Harta nr. 5: Metri pătrați pe cap de locuitor după populația domiciliată în 2024, Nord-Vest

[82] TEMPO Online. (f.a.). LOC101B - Locuinte existente la sfarsitul anului pe forme de proprietate, judetesi localitati. Preluat în 16 iunie 2026, din <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

[83] Litschauer, K., & Friesenecker, M. (f.a.). Affordable housing for all? Challenging the legacy of Red Vienna. Preluat în 16 iunie 2026, din <https://www.taylorfrancis.com/reader/read-online/52869102-392b-489d-b841-56b7128d6192/chapter/pdf?context=ubx>

Din Figura nr. 22 se poate observa că Regiunea se confruntă cu o valoare mică de metrii pătrați pe cap de locuitor. Totuși, acest lucru nu transpune o informație corectă. Folosind populația după domiciliu, ratăm să vedem zonele care sunt sub populate și zonele care sunt supra populate. Totodată, este o limitare a datelor faptul că nu este monitorizată mișcarea populației studențească. Cluj-Napoca apare ca fiind moderat aglomerată, cu zonele periferice fiind chiar în spectrul pozitiv. Totuși, acest lucru este datorat construcției masive, dar nu sunt înregistrate mutări fără domiciliu în acele zone. Informațiile legate de presiunea pe centrele urbane mari nu poate fi expuse corespunzător. Este necesară o analiză care să abordeze relația dintre numărul cazărilor pentru studenți și numărul acestor, mai ales raportat la datele despre populație și reședință. Sistemele integrate de locuire trebuie să ia în considerare tinerii și nevoile acestora. În contextul unui declin demografic este necesar ca tinerii să primească susținere pentru a putea să-și creeze stabilitate.

Așezări informale

La nivelul regiunii Nord-Vest au fost identificate 63 de așezări informale, pe baza datelor din 2024 ale Observatorului Teritorial[84]. Această valoare este subestimată deoarece nu sunt identificate date pentru Bistrița-Năsăud și actualizarea nu include valorile din județul Bihor care în 2022 raporta 9 așezări informale. Totuși, în Cluj erau identificate 17, în Maramureș 5, în Sălaj 12, iar în Satu Mare 29. Este neclar dacă în cele două județe nu au mai fost identificate așezările informale. Ghidul metodologic pentru intervențiile la nivel local realizat de MDLPA explică că din totalitatea UAT-urilor la nivel național, doar jumătate au răspuns chestionarului legat de așezările informale. Astfel este probabil să existe mai multe astfel de așezări în Regiune care să nu fie identificate. În acest sens este valoros dacă se pot realiza cercetări conexe care să completeze informațiile și să le coroboreze cu atlasul zonelor marginalizate. Ghidul metodologic dezvoltă modul de intervenție și care sunt riscurile la care sunt expuși oamenii care trăiesc în aceste zone[85].

Din aceste date reiese că județul Satu Mare se află într-o situație de vulnerabilitate accentuată. Totuși, pentru abordarea sănătoasă a domeniului, trebuie evaluat gradul de risc pe care îl au respectivele așezări. Deși în fiecare dintre acestea este necesară intervenția, este importantă setarea unor criterii de priorizare. Comunitățile care trăiesc în aceste zone au parte de o experiență de viață foarte precară și este necesară o intervenție integrată care să abordeze subiectul. În mod specific, este necesar ca investițiile să fie realizate în concordanță cu nevoile sociale ale persoanelor din interiorul comunității. Este necesar ca locuitorilor acestor comunități să li se asigure acces la servicii de sprijin și la programe de incluziune, proiectate împreună cu ei. Așezările informale reflectă limitele sistemului de protecție socială și ale politicilor de locuire în a răspunde nevoilor persoanelor aflate în situații de vulnerabilitate. În acest sens, intervenția în aceste zone este crucială și trebuie prioritizată.

Provocarea așezărilor informale trebuie coroborată cu lipsa locuințelor publice. În absența unui fond de locuințe publice ajutorul pe care autoritățile îl pot oferi persoanelor aflate în astfel de situații este limitat. Mai mult, procesul de incluziune este îngreunat, deoarece condițiile de trai nu le permit adesea locuitorilor să obțină documentele necesare pentru accesarea formelor de sprijin.

[84] MDLPA - Observatorul Teritorial Accesibil la: <https://observator.mdlpa.ro/portal/apps/webappviewer/index.html?id=b42b2695fc2b498a89ea1e14581a5085>

[85] MDLPA - GHID METODOLOGIC PENTRU INTERVENȚII LA NIVEL LOCAL (2025), <https://www.mdlpa.ro/uploads/articole/attachments/681b5001e0b8d284179042.pdf>

Profilul investițional

Profilul investițional al regiunii Nord-Vest în domeniul asistenței sociale și al dezvoltării comunitare este structurat în jurul a două instrumente financiare principale, respectiv Politica de Coeziune aferentă perioadei 2021-2027 și PNRR. Analiza de mai jos acoperă exclusiv aceste două instrumente și nu include exercițiul financiar 2014-2020, în special POCU, prin care au fost finanțate în regiune intervenții din aceleași domenii. Datele analizate indică o alocare financiară cumulată de peste 1,09 miliarde RON prin fondurile de coeziune și de peste 30,6 milioane EUR prin mecanismul de redresare, sume aferente implementării a 127 de proiecte în cadrul programelor de coeziune și a 54 de proiecte în cadrul componentei de reforme sociale a PNRR.

Politica de Coeziune

În ceea ce privește Politica de Coeziune[84], structura portofoliului indică un buget total de 1.090.169.517,92 RON. Din perspectiva surselor de finanțare europene, FSE+ acoperă cea mai mare parte a alocațiilor, generând 78,72% din bugetul total, în timp ce FEDR asigură restul de 21,28%. Această structură indică o concentrare pe furnizarea de servicii sociale, formare și măsuri operaționale, care sunt specifice FSE+, susținute în plan secundar de investiții în infrastructura fizică, decontate prin FEDR. Valoarea medie a unui proiect implementat în acest cadru se situează în jurul sumei de 8.58 milioane RON, conform calculului bazat pe numărul total de 127 de contracte.

Distribuția pe tipuri de beneficiari în cadrul Politicii de Coeziune relevă o pondere financiară de 53,26% pentru sectorul privat și de 46,74% pentru sectorul public. Din punct de vedere al numărului de proiecte, entitățile publice, cum ar fi direcțiile de asistență socială și consiliile locale, gestionează 71 de proiecte. Organizațiile private, incluzând asociații, fundații și societăți comerciale cu profil de economie socială, implementează 56 de proiecte. Valoarea medie mai ridicată a proiectelor din sectorul privat determină depășirea bugetului cumulativ al sectorului public.

Din punctul de vedere al programelor operaționale, fondurile de coeziune sunt direcționate prin două instrumente. Programul Incluziune și Demnitate Socială (POIDS) gestionează 89,1% din fonduri, finanțând 163 de proiecte destinate sprijinului direct pentru persoanele vulnerabile. Al doilea instrument, Programul Educație și Ocupare, absoarbe 10,9% din buget, cuprinzând 8 proiecte axate exclusiv pe dezvoltarea antreprenoriatului social.

Analiza pe priorități de investiții detaliază direcțiile de acțiune ale acestor programe. Cea mai mare alocare revine Priorității 5, destinată reducerii disparităților dintre copiii aflați în risc de sărăcie sau excluziune socială și restul populației de vârstă similară, care reprezintă 36,36% din bugetul programelor de coeziune. Această prioritate finanțează 62 de proiecte, care includ centre multifuncționale și programe de sprijin educațional. Pe locul secund se află Prioritatea 6, privind serviciile de suport pentru persoane vârstnice, care cuprinde 27,31% din fonduri și 65 de proiecte. Intervențiile din această categorie vizează îngrijirea la domiciliu și înființarea de centre de zi pentru seniori. Prioritatea 7, dedicată sprijinului pentru persoanele cu dizabilități, reprezintă 17,24% din fondurile alocate, susținând 30 de proiecte ce privesc centre respiro și unități de recuperare neuromotorie. Prioritatea 4, axată pe antreprenoriat și economie socială, atrage 10,90% din buget pentru 8 proiecte de dezvoltare a afacerilor sociale. Prioritatea 3, privind protejarea dreptului la demnitate socială, deține 8,19% din bugetul total, finanțând 6 Proiecte.

Distribuția teritorială a proiectelor de coeziune este inegală la nivelul regiunii Nord-Vest. Județul Maramureș concentrează 38,78% din fondurile alocate, implementând 73 de proiecte. O categorie distinctă o reprezintă proiectele cu acoperire multi-județeană, care atrag 17,57% din bugetul regional, totalizând 17 contracte.

[86] Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene - Absorbție fonduri UE 2021-2027 <https://mfe.gov.ro/map2021/map.php?ds=value%2F23072026-funds.json>

Aceste inițiative sunt derulate simultan în mai multe unități administrativ-teritoriale și vizează în principal economia socială. Celelalte județe înregistrează ponderi mai reduse din fondurile de coeziune. Județul Cluj gestionează 12,01% din buget, aferent unui număr de 19 proiecte. Județul Bihor deține o pondere de 10,19% din fonduri, corespunzătoare pentru 21 de proiecte. Județul Bistrița-Năsăud implementează 15 proiecte, atrăgând 8,86% din alocarea regională. Județele Sălaj și Satu Mare dețin ponderi de 6,39%, respectiv 6,20% din buget, fiecare implementând câte 13 proiecte.

La nivelul beneficiarilor individuali din cadrul Politicii de Coeziune, se remarcă organizații și instituții care gestionează portofolii multiple de proiecte. ASSOC este beneficiar sau lider de parteneriat în 18 proiecte, printre care "Sprijin și inovare în întreprinderi sociale" și "Progres Rural prin Incluziune Socială", fiecare având o valoare de aproximativ 14,8 milioane RON. Direcția de Asistență Socială Baia Mare implementează 11 proiecte, dintre care se distinge "Centrul multifuncțional cultural sportiv Lacul Bodi Ferneziu", cu o valoare de peste 9,4 milioane RON, și "Centrul Respiro Baia Mare", evaluat la peste 13,8 milioane RON. Entitatea SIAB Development SRL coordonează proiecte de antreprenoriat social precum "SES Urban - Oameni pentru Oameni" și "Social Rural - Oportunități de Dezvoltare", cu valori individuale de peste 15,3 milioane RON. Alte organizații cu multiple proiecte sunt Asociația Centrul de Cercetare și Formare a Universității de Nord Baia Mare, Fundația Hope and Homes for Children România și instituții publice precum comunele Rodna, Recea și Diosig.

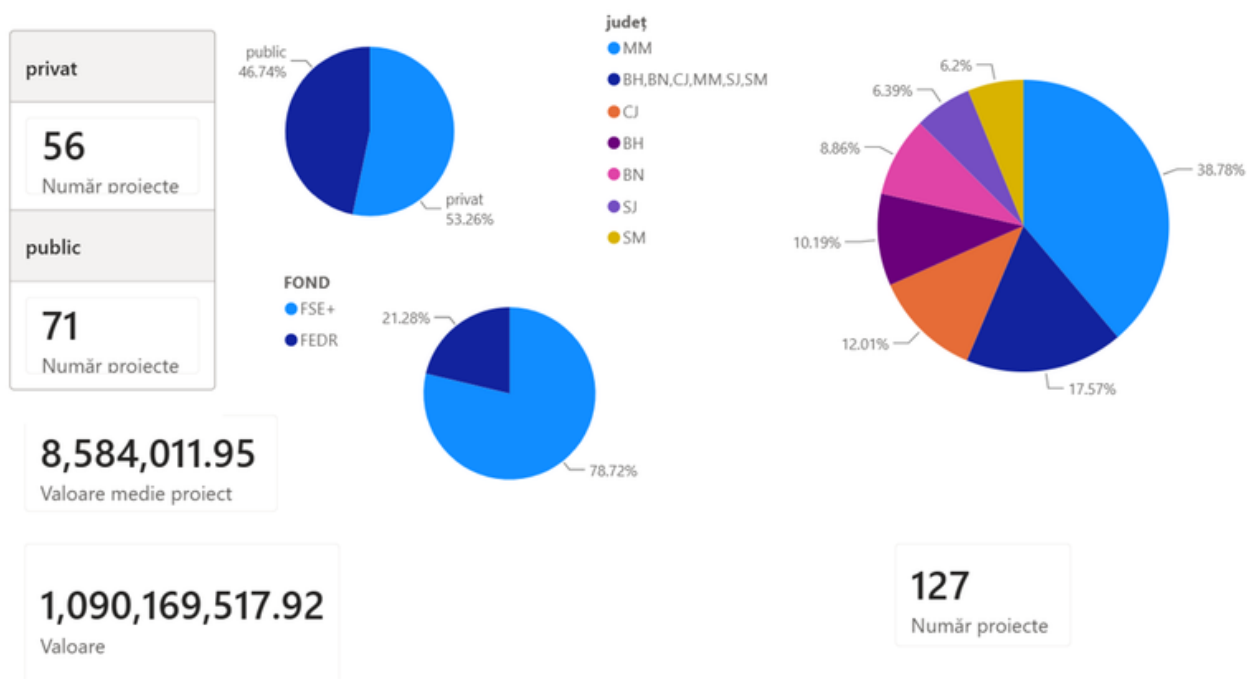

Figura nr. 23: Informații privind investițiile realizate prin Politica de Coeziune referitoare la situația socială la 6 iulie 2026 (RON) din Regiunea Nord-Vest

Planul Național de Redresare și Reziliență

În paralel cu Politica de Coeziune, PNRR finanțează 54 de proiecte prin intermediul Componentei C13. Suma totală a acestor investiții se ridică la 30.603.762,91 EUR, rezultând o valoare medie per proiect de 566.736,35 EUR. Proiectele vizează exclusiv construirea, reabilitarea și dotarea infrastructurii sociale. Stadiul de execuție tehnică variază, unele proiecte raportând un progres de 70% sau 98%. Analiza proiectelor PNRR pe baza codurilor de măsură arată că Măsura I4 absoarbe 66,46% din fondurile PNRR-C13 alocate regiunii. Această măsură vizează crearea de centre de zi de asistență și recuperare pentru persoanele vârstnice, prevăzute cu echipe mobile de îngrijire la domiciliu, totalizând 17 contracte.

Proiectele din această categorie au o valoare unitară de aproximativ 1,2 milioane EUR. Printre unitățile administrativ-teritoriale beneficiare se regăsesc comunele Sântandrei din județul Bihor, Mărișel din județul Cluj, Horoatu Crasnei din județul Sălaj, Dragomirești din județul Maramureș și Tășnad din județul Satu Mare.

Măsura I1 din cadrul PNRR reprezintă 25,92% din fondurile totale, acoperind cel mai mare număr de proiecte, respectiv 25. Această măsură finanțează înființarea de centre de zi destinate copiilor aflați în situație de risc de separare de părinți. Valoarea medie a unui proiect din această categorie este de aproximativ 328.000 EUR. Exemple de localități care implementează astfel de centre includ comuna Lăzăreni din județul Bihor, comuna Ruscova din județul Maramureș și comuna Pericei din județul Sălaj.

Măsura I2 deține o cotă de 7,62% din bugetul PNRR regional, cuprinzând 12 proiecte. Aceste investiții sunt orientate către infrastructura pentru persoanele cu dizabilități, incluzând modernizarea centrelor de servicii de recuperare neuromotorie de tip ambulatoriu. Beneficiarii principali sunt direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului, cum este cazul DGASPC Maramureș, DGASPC Cluj și DGASPC Satu Mare. Măsura I3 nu înregistrează proiecte contractate în regiunea Nord-Vest.

Distribuția fondurilor PNRR la nivel de județ reflectă, la fel ca în cazul fondurilor de coeziune, o concentrare în județul Maramureș, care atrage 37,79% din valoarea totală a investițiilor și implementează 22 de proiecte. Județul Satu Mare se află pe poziția a doua, gestionând 19,45% din buget, aferent unui număr de 8 proiecte. Județul Bistrița-Năsăud deține o pondere de 14,20% din fonduri, având 6 proiecte în derulare. Județul Bihor înregistrează 11,50% din alocarea financiară, aferentă unui număr de 8 proiecte. Județul Sălaj implementează 6 proiecte, reprezentând 11,15% din buget, iar județul Cluj gestionează 4 proiecte, atrăgând 5,93% din PNRR.

Sinteza datelor indică funcții distincte pentru cele două surse de finanțare în Regiunea Politica de Coeziune operează prin bugete individuale mai mari, concentrându-se pe resursa umană, formare și furnizarea de servicii pe termen lung, susținând funcționarea asociațiilor și întreprinderilor sociale. Planul Național de Redresare și Reziliență intervine strict în componenta de infrastructură publică, transferând fondurile direct către administrațiile publice locale pentru construirea și dotarea clădirilor cu destinație socială.

Ambele programe de finanțare abordează aceleași vulnerabilități sociale din Regiune, se observă o orientare clară a bugetelor către sprijinirea persoanelor vârstnice și a copiilor expuși riscurilor sociale, aceste două categorii cumulând cele mai mari alocări atât în programul de coeziune, prin Prioritățile 5 și 6, cât și în programul de redresare, prin Măsurile I4 și I1. Rezultatele agregate subliniază profilul investițional al regiunii Nord-Vest ca fiind dependent de fondurile europene pentru extinderea rețelelor de asistență socială, dezvoltarea infrastructurii de îngrijire comunitară și susținerea sectorului de economie socială la nivelul tuturor celor șase județe componente[85].

Această dependență ridică trei chestiuni pentru programarea 2028-2034. În primul rând, cele 54 de proiecte de infrastructură socială finanțate prin PNRR intră în operare fără o sursă identificată pentru costurile recurente de funcționare după 2026, care rămân în sarcina bugetelor locale și județene. În al doilea rând, alocările sunt puternic asimetrice teritorial: județul Maramureș concentrează 38,78% din fondurile de coeziune și 37,79% din cele PNRR, în timp ce județul Cluj atrage 5,93% din PNRR, o distribuție care urmează capacitatea istorică de absorbție, nu deficitul de acoperire documentat în capitol. În al treilea rând, concentrarea finanțărilor pentru economia socială în Maramureș coincide cu județul în care sectorul este cel mai fragil: din cele 507 entități înregistrate, doar 13 raportează angajați, cu un total de 67 de locuri de muncă. Pentru perioada următoare se recomandă criterii explicite de alocare teritorială, bazate pe deficitul de acoperire, respectiv unități administrativ-teritoriale fără servicii și capacitate la 1.000 de locuitori, și condiționarea tranșelor de finanțare de rezultate verificate.

[87] Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene - Tablou de bord PNRR <https://mfe.gov.ro/pnrr-dashboard/>

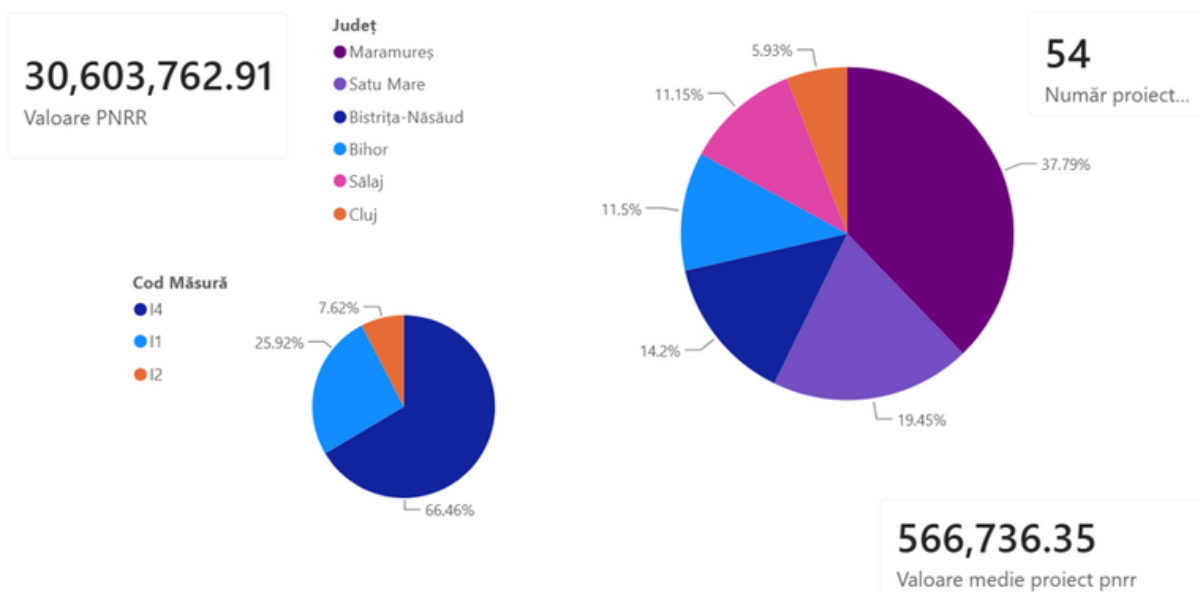

Figura nr. 24: Informații privind investițiile realizate prin PNRR referitoare la situația socială 6 iulie 2026 (EUR) din Regiunea Nord-Vest

Constatări preliminare și provocări

Constatări preliminare

1. Populația rezidentă a regiunii a înregistrat o scădere de 2,11% între anii 2012 și 2025, reprezentând un ritm de diminuare mai lent în comparație cu cel înregistrat la nivel național. Există o diferență între populația rezidentă, de aproximativ 2,5 mln. în 2025, și cea domiciliată, care depășește 2,8 mln., aspect explicat prin migrația pentru muncă și dificultatea achiziționării unei locuințe în localitatea de reședință.
2. Trendul populației domiciliare arată o inversare recentă, cu excepția județului Cluj, care a înregistrat o creștere de 1,34% din 2020 până în 2026. Această creștere demografică din județul Cluj este neuniformă, fiind concentrată în zona metropolitană, în timp ce celelalte localități prezintă scăderi. În același timp, majoritatea MRJ-urilor au raportat scăderi ale populației domiciliare între 2011 și 2026, cum ar fi o reducere de 12,92% în Satu Mare și de 11,67% în Baia Mare.
3. Din punct de vedere al vitalității demografice, indicele înregistrat la nivel regional în anul 2023 a fost de 78,36%, indicând aprox. 78 de nașcuți vii la 100 de decese. Raportul dintre copiii cu vârste de până la 4 ani și femeile de vârstă fertilă a scăzut de la 139,92 de copii la mia de femei în 1992, la 85,39 în anul 2026.
4. Structura pe grupe de vârstă indică o formă de ogivă sau butoi, cu un nucleu de populație activă concentrat în segmentul 45-49 de ani, care însumează peste 197.000 de persoane. Se observă un dezechilibru de gen la vârstele înaintate, unde numărul femeilor de peste 85 de ani. Raportul de dependență al persoanelor vârstnice a avansat de la 16,11% în anul 1993 la 26,97% în anul 2026, în timp ce raportul tinerilor dependenți s-a redus la 14,13% în aceeași perioadă.
5. Indicatorii de dezvoltare și calitate a vieții arată că Regiunea Nord-Vest a obținut un scor de 67,9 la Indicele European al Progresului Social în 2023, o valoare superioară mediei naționale, dar inferioară mediei Uniunii Europene.
6. În privința situației economice a locuitorilor, rata persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială a atins nivelul de 27,5% în anul 2025. Situația materială este ilustrată de faptul că 25,2% din populația regiunii nu și-a permis o masă cu proteine o dată la două zile, iar 36,1% nu a putut face față unor cheltuieli neprevăzute în cursul anului 2025. Rata gospodăriilor cu restanțe la plata utilităților a fost de 16% în anul 2025, atingând valoarea superioară a intervalului analizat după anul 2021.
7. Teritorial, au fost identificate 295 de zone marginalizate în anul 2023, dintre care 145 sunt afectate de segregare etnică, iar 114 de sărăcie.
8. Acoperirea cu servicii sociale în regiune arată o fragmentare teritorială, doar 207 din cele 446 de unități administrativ-teritoriale dispunând de cel puțin un serviciu social licențiat, în timp ce 239 de unități rămân neacoperite. Rețeaua regională este operată de 396 de furnizori pentru un număr de 960 de servicii sociale licențiate, sectorul privat deținând o pondere de 75,25% din totalul furnizorilor.
9. Pachetul minim de asistență socială prezintă o distribuție asimetrică, fiind concentrat în județele Cluj și Bihor, în timp ce județe precum Satu Mare dispun de doar trei astfel de servicii. Structura capacității regionale este formată preponderent din formele rezidențiale de lungă durată, care reprezintă 31,82% din totalul locurilor disponibile, în timp ce sprijinul comunitar de proximitate rămâne la un nivel scăzut, locuințele protejate și centrele pentru viață independentă însumând 1,81% din capacitate.
10. Sectorul economiei sociale este caracterizat ca fiind unul recent format și dependent de mecanismele de finanțare, fiind dominat în proporție de 93,4% de entități încadrate la *alte categorii de persoane juridice*, în principal societăți cu răspundere limitată înființate ca urmare a apelurilor de proiecte cu finanțare europeană.

11. În ceea ce privește structura juridică și capacitatea de menținere pe termen lung, organizațiile neguvernamentale, precum asociațiile și fundațiile, deși sunt minoritare numeric reprezentând doar 6,3% din totalul entităților înregistrate, susțin o parte superioară a locurilor de muncă, înregistrând o medie de 6,2 angajați per entitate raportoare comparativ cu 4,2 angajați în cazul societăților comerciale.
12. Misiunea de inserție a persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile se menține la un nivel incipient, existând doar 25 de mărci sociale valabile în întreaga regiune și un număr total de 119 angajați din categorii vulnerabile. Majoritatea acestor mărci sociale active, respectiv 23, aparțin unor societăți comerciale, iar 21 dintre ele provin din cohorte atestate recent în anul 2025, fiind concentrate geografic în special în județul Maramureș, aspect care necesită o evaluare ulterioară a capacității acestora de a menține cotele de angajare pe termen mediu.
13. Rata persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială din Regiune a înregistrat în 2025 nivelul de 27,5%, adică aproape o treime dintre locuitori au fie venituri sub pragul de sărăcie, fie se află în deprivare materială și socială severă, fie trăiesc într-o gospodărie cu intensitate foarte scăzută a muncii.
14. Deși România prezintă o rată ridicată a proprietarilor de locuințe, aceasta este însoțită de un indicator de supraaglomerare de 40,04% pentru întreaga populație în anul 2025, o valoare superioară mediei europene de 16,8%. La nivelul Regiunii Nord-Vest, acest indicator se reflectă printr-o disponibilitate de 0,7 camere pentru fiecare persoană și o suprafață de 24,19 metri pătrați alocată pe locuitor, conform datelor din anul 2024.
15. În paralel, ponderea populației regionale care a alocat mai mult de 40% din venitul disponibil pentru costurile de locuire a atins nivelul de 6,6% în anul 2025, înregistrând o creștere față de nivelul de 5,5% raportat în anul anterior și depășind media națională de 5%. Pe segmentul forme de proprietate, fondul locativ este alcătuit preponderent din locuințe private, în timp ce proprietățile publice însumează doar 17.051 de unități, reprezentând 1,3% din fondul locativ regional total de peste 1,3 milioane de locuințe.
16. În ceea ce privește anul construcției, analiza relevă faptul că fondul locativ regional este caracterizat de vechime, având în vedere că 43,78% din totalul locuințelor au fost edificate anterior anului 1971. Această caracteristică este mai accentuată în mediul rural, unde 51,19% dintre locuințe au fost construite înainte de anul 1971, iar structura acestora este dominată de case individuale, care reprezintă 91,48% din totalul unităților locative rurale. În mediul urban, procentul locuințelor construite înainte de 1971 este de 36,92%, acesta fiind completat de o pondere de 24,11% aferentă locuințelor finalizate în deceniul 1971-1980.

Constatări ale OCDE privind starea demografică a regiunii:

1. În ciuda scăderii populației pe termen lung, migrația spre exterior încetinește pe măsură ce centrele urbane înfloresc.
2. Nord-Vest riscă să se afle într-o „capcană a dezvoltării talentelor”.
3. Un cadru de guvernare multinivel fragmentat și o coordonare insuficientă limitează răspunsurile politicilor locale la schimbările demografice.

Provocări

- 1.Scăderea populației rezidente și declinul demografic reprezintă o vulnerabilitate identificată la nivelul Regiunii Nord-Vest, acest fenomen fiind însoțit de o reducere a raportului dintre copiii cu vârste de până la 4 ani și femeile aflate la vârstă fertilă. Această tendință descendentă semnalează modificări de structură care pot influența negativ capacitatea de regenerare a populației pe termen mediu și lung.
- 2.Îmbătrânirea demografică și transformarea piramidei vârstelor într-o formă de ogivă reflectă o îngustare a bazei generațiilor tinere, fenomene care anticipează o creștere a raportului de dependență al persoanelor vârstnice. Această configurație structurală este accentuată de apropierea vârstei de pensionare pentru așa-numita *generație a decretului*, situație care determină ieșirea din activitatea profesională a unui segment demografic numeros într-un interval de timp restrâns. Tranziția simultană a acestei categorii de populație dinspre statutul de contribuabili activi spre cel de beneficiari generează o presiune ridicată asupra sistemelor publice de pensii, asupra infrastructurii de sănătate și asupra resurselor alocate asistenței sociale.
- 3.Existența unei discrepanțe între populația rezidentă și cea domiciliată indică o mobilitate teritorială determinată, cel mai probabil, de plecările pe termen lung pentru un loc de muncă sau de dificultatea achiziționării unor locuințe în anumite centre urbane. Această dinamică migratorie, orientată frecvent spre zonele metropolitane sau spre exterior, contribuie la dezechilibrarea dezvoltării teritoriale și la depopularea anumitor areale izolate.
- 4.Combaterea riscului de sărăcie și excluziune socială reprezintă o provocare de natură structurală pentru administrație, în contextul în care un segment considerabil al populației, 27,5% în anul 2025, se confruntă cu venituri sub pragul de sărăcie sau cu o intensitate redusă a muncii în interiorul gospodăriei.
- 5.Diminuarea deprinderii materiale severe constituie o necesitate de intervenție și o provocare administrativă, dat fiind că o proporție semnificativă a locuitorilor întâmpină dificultăți în asigurarea nevoilor de bază, precum o alimentație adecvată sau acoperirea unor cheltuieli financiare neprevăzute, vulnerabilitate susținută și de rata de 16% a gospodăriilor cu restanțe la plata utilităților în anul 2025.
- 6.Integrarea comunităților afectate de marginalizare socială și segregare etnică se profilează ca o provocare directă de coeziune teritorială, în special în mediul rural, unde o mare parte dintre aceste grupuri sunt comunități de romi sau mixte, perpetuând inegalități de acces la servicii educaționale, medicale și de infrastructură.
- 7.Reducerea disparităților teritoriale în rețeaua de servicii sociale reprezintă un obiectiv dificil de atins, întrucât fragmentarea actuală lasă mai mult de jumătate dintre unitățile administrativ-teritoriale ale regiunii fără acoperire prin servicii licențiate, favorizând zonele metropolitane și urbane în detrimentul mediului rural și al arealele periferice.
- 8.Tranziția sistemului de asistență socială de la formele rezidențiale de lungă durată către servicii comunitare de proximitate constituie o provocare de adaptare instituțională, dezechilibrul actual limitând opțiunile precum locuințele protejate și transferând adesea responsabilitatea îngrijirii persoanelor dependente către familiile acestora.
- 9.Asigurarea sustenabilității sectorului economiei sociale ridică dificultăți pe termen mediu și lung, deoarece dependența de apelurile de finanțare determină o instabilitate a întreprinderilor, cu o rată ridicată a ieșirilor din registru după finalizarea perioadelor obligatorii de menținere a activității.
- 10.Atingerea obiectivelor de integrare pe piața muncii a categoriilor defavorizate rămâne o provocare, funcția de inserție profesională a întreprinderilor sociale menținându-se la un nivel incipient, ilustrat de numărul restrâns de mărci sociale active și de angajați proveniți din grupurile vulnerabile.

11. Menținerea fondului locativ într-o stare de siguranță și confort ridică probleme de mentenanță și de atragere a finanțărilor, având în vedere vechimea acestuia, cu o proporție mare de locuințe vechi, care necesită reabilitări greu de susținut financiar de către proprietarii vulnerabili, în special în localitățile rurale. Această situație este complicată suplimentar de existența unui fond construit părăsit, generat de depopularea așezărilor rurale și de eliberarea spațiilor locative care se pierd treptat prin degradare.
12. Dezvoltarea unui sistem integrat și echitabil pentru îngrijirea persoanelor vârstnice se conturează ca o provocare pe termen mediu și lung, determinată de accelerarea procesului de îmbătrânire demografică și de creșterea raportului de dependență a vârstnicilor.
13. Extinderea capacității de intervenție a autorităților publice în domeniul locuirii sociale constituie o provocare limitată direct de diminuarea continuă a fondului locativ public, care a ajuns la o proporție foarte redusă din total, restrângând astfel alternativele de sprijin pentru persoanele fără resurse pentru accesarea pieței imobiliare private.
14. Soluționarea situației așezărilor informale se conturează ca o provocare complexă de dezvoltare teritorială, întrucât precaritatea, insecuritatea locativă și lipsa accesului la utilități de bază îngreunează obținerea documentelor de identitate sau proprietate și limitează integrarea rezidenților în programele publice de asistență și sprijin social.

Limitări constatate

1. Cadrul normativ care reglementează economia socială, deși oferă o structură formală prin Legea numărul 219 din 2015, se confruntă cu dificultăți de aplicabilitate practică, aspect reflectat de rata ridicată a ieșirilor din registru a entităților atestate odată cu încetarea obligativității de menținere a activității prevăzute de finanțările europene. Menținerea pragului legal care impune un minim de 30% angajați din grupuri vulnerabile pentru obținerea și păstrarea mărcii sociale se dovedește a fi o sarcină greu de susținut de către întreprinderile de inserție după finalizarea perioadelor de implementare a proiectelor.
2. În domeniul locuirii, abordarea așezărilor informale se lovește de precaritatea condițiilor de trai care nu permite adesea locuitorilor să obțină documentele legale necesare, o limitare de natură juridică și birocratică ce blochează ulterior accesul acestor persoane la drepturile sociale de bază și la programele de sprijin public.
3. La nivelul capacității instituționale, se constată existența unui cadru de guvernare multinivel fragmentat și o coordonare insuficientă, elemente care restrâng eficiența politicilor locale în abordarea schimbărilor demografice. O limitare administrativă evidentă se observă în gestionarea proiectelor de infrastructură socială finanțate prin Planul Național de Redresare și Reziliență, care urmează să intre în operare fără o sursă bugetară identificată pentru acoperirea costurilor recurente de funcționare după anul 2026, responsabilitatea fiind transferată către bugetele locale și județene.
4. Procesul de colectare și monitorizare a datelor prezintă deficiențe, ilustrate de raportările incomplete din Registrul Unic al Entităților de Economie Socială, unde completarea inconsecventă a câmpurilor și lipsa unor validări încrucișate generează anomalii statistice care îngreunează formularea unor politici publice fundamentate.
5. Totodată, alocarea fondurilor europene urmează adesea capacitatea istorică de absorbție a administrațiilor județene, în loc să fie direcționată către teritoriile cu deficit de acoperire documentat, generând asimetrii financiare.
6. O altă limitare teritorială constă în faptul că arealele în care se concentrează comunitățile marginalizate nu coincid cu zonele în care sunt localizate serviciile sociale specializate, distanță care adâncește barierele de acces pentru beneficiarii potențiali. Dezvoltarea economiei sociale este polarizată geografic, substanța economică și ocupațională fiind concentrată în județele Cluj și Bihor, în timp ce județe precum Sălaj sau Bistrița-Năsăud rămân insuficient acoperite de acest sector.

Măsuri potențiale pentru abordarea provocărilor

1. Implementarea unei viziuni integrate asupra vulnerabilităților sociale din mediul rural reprezintă o măsură necesară, având în vedere că deficitul infrastructurii de profil și lipsa oportunităților economice accentuează declinul demografic, impunând dezvoltarea unor soluții alternative precum înființarea centrelor sociale multifuncționale și furnizarea serviciilor de asistență mobilă sau tele-asistență.
2. În același timp, politicile publice trebuie să se orienteze către facilitarea tranziției tinerilor spre un standard de viață optim, în vederea retenției acestora în regiune, un deziderat ce necesită un pachet de măsuri axat pe subvenționarea locuirii, garantarea accesului la servicii de asistență integrată și susținerea programelor de formare profesională corelate cu cerințele pieței muncii locale.
3. Sectorul economiei sociale necesită o susținere orientată spre obținerea unui efect comunitar pe termen lung, fiind indicată calibrarea criteriilor de finanțare în raport cu nevoile regionale și direcționarea investițiilor către consolidarea întreprinderilor sociale mature, capabile să asigure sustenabilitatea intervențiilor la nivel local.
4. O altă direcție de acțiune vizează eficientizarea dialogului cu grupurile vulnerabile, context în care se pretează stimularea mecanismelor de finanțare dedicate inițiativelor comunitare și integrarea principiilor guvernantei participative în procesele decizionale.
5. Gestionarea fenomenului sărăciei și a deprivării materiale necesită o abordare aplicată, prin implementarea unor măsuri specifice destinate combaterii insecurității alimentare și asigurării accesului la nutriție adecvată acolo unde contextul regional o impune.
6. Recomandările formulate de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică subliniază necesitatea optimizării cadrului de planificare spațială și urbană pentru a sprijini un răspuns coordonat la schimbările demografice. Această abordare trebuie însoțită de măsuri care să vizeze îmbunătățirea accesului la locuințe accesibile în zonele urbane, precum și de sprijinirea adaptării eficiente a terenurilor și clădirilor pe măsură ce populația înregistrează o scădere.
7. Din perspectiva administrativă, se recomandă creșterea treptată și asimetrică a autonomiei guvernantei subnaționale pentru a facilita răspunsuri locale mai bine adaptate la schimbările demografice și la atractivitatea teritorială, alături de consolidarea finanțelor guvernantei locale și județene pentru a sprijini un răspuns echitabil și conceput la nivel local.
8. Nu în ultimul rând, creșterea accesului la educație și a calității acesteia este necesară pentru a îmbunătăți rezultatele sociale și economice și pentru a compensa impactul economic negativ al schimbărilor demografice, acțiune care trebuie dublată de creșterea calității sistemului regional de sănătate pentru a răspunde optim nevoilor unei populații în proces de îmbătrânire.

Recomandări ale OCDE privind abordarea dificultăților demografice:

1. Optimizarea cadrului de planificare spațială și urbană pentru a sprijini un răspuns coordonat la schimbările demografice.
2. Îmbunătățirea accesului la locuințe accesibile în zonele urbane.
3. Sprijinirea adaptării eficiente a terenurilor și clădirilor pe măsură ce populația scade.
4. Îmbunătățirea planificării pe termen lung pentru a alinia investițiile la nevoile populațiilor viitoare.
5. Adaptarea structurilor teritoriale pe măsură ce populația se modifică.
6. Creșterea treptată și asimetrică a autonomiei guvernantei subnaționale pentru a facilita răspunsuri locale mai bine adaptate la schimbările demografice și la atractivitatea teritorială.
7. Consolidarea finanțelor guvernantei locale și județene pentru a sprijini un răspuns echitabil.
8. Îmbunătățirea transportului public pentru a reflecta și a modela mai bine tendințele demografice.

Bibliografie

- [1] Comisia Europeană (2021). Plan de acțiune privind Pilonul European al drepturilor sociale (COM/2021/102 final).
- [2] Comisia Europeană (2020). O uniune a egalității: Cadrul strategic al UE pentru egalitatea, incluziunea și participarea romilor 2020-2030 (COM/2020/620 final).
- [3] Comisia Europeană (2020). Planul de acțiune privind integrarea și incluziunea pentru perioada 2021-2027 (COM/2020/758 final).
- [4] Comisia Europeană (2020). Noul Pact privind migrația și azilul (COM/2020/609 final).
- [6] Comisia Europeană (2021). O Uniune a egalității: Strategia privind drepturile persoanelor cu dizabilități 2021-2030 (COM/2021/101 final).
- [7] Consiliul Uniunii Europene (2021). Recomandarea (UE) 2021/1004 a Consiliului de instituire a unei Garanții europene pentru copii.
- [8] Consiliul Uniunii Europene (2023). Recomandarea Consiliului privind un venit minim adecvat care să asigure incluziunea activă (2023/C 41/01).
- [9] Comisia Europeană (2021). Construirea unei economii în serviciul cetățenilor: un plan de acțiune pentru economia socială (COM/2021/778 final).
- [10] Consiliul Uniunii Europene (2023). Recomandarea Consiliului privind dezvoltarea condițiilor-cadru ale economiei sociale (C/2023/C 441/01).
- [23] Guvernul României (2022). Strategia Națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2022-2027 (HG nr. 440/2022).
- [24] Guvernul României (2022). Strategia națională privind incluziunea socială a persoanelor fără adăpost pentru perioada 2022-2027 (HG nr. 1491/2022).
- [25] Guvernul României (2022). Strategia Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2022-2027 (HG nr. 560/2022).
- [26] Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități (2022). Strategia națională privind drepturile persoanelor cu dizabilități „O Românie echitabilă” 2022-2027.
- [27] Guvernul României (2022). Strategia națională privind prevenirea instituționalizării persoanelor adulte cu dizabilități și accelerarea procesului de dezinstituționalizare pentru perioada 2022-2030.
- [28] Guvernul României (2023). Strategia națională privind îngrijirea de lungă durată și îmbătrânire activă pentru perioada 2023-2030.
- [29] Guvernul României (2023). Strategia națională pentru protecția și promovarea drepturilor copilului „Copii protejați, România sigură” 2023-2027 (HG nr. 969/2023).
- [30] Guvernul României (2022). Strategia națională privind promovarea egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați și prevenirea și combaterea violenței domestice pentru perioada 2022-2027.
- [31] Ministerul Afacerilor Interne (2026). Strategia Națională privind migrația pentru perioada 2026-2030.
- [32] Guvernul României - Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă. Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030.
- [33] Guvernul României (2024). Strategia Națională pentru Tineret 2024-2027.
- [34] Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației (2022). Strategia națională de dezvoltare urbană integrată 2022-2035.
- [35] Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației (2022). Strategia Națională a Locuirii pentru perioada 2022-2050

B. Cadrul Legislativ și Normativ

- [5] Consiliul Uniunii Europene (2000). Directiva 2000/78/CE de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă.
- [11] Parlamentul României (2015). Legea nr. 219 din 23 iulie 2015 privind economia socială.
- [12] Parlamentul României (2011). Legea asistenței sociale nr. 292 din 20 decembrie 2011.
- [13] Parlamentul României (2024). Legea nr. 100/2024 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul asistenței sociale, precum și pentru completarea Legii nr. 78/2014 privind reglementarea activității de voluntariat în România și pentru modificarea Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului.
- [14], [75] Parlamentul României (2016). Legea nr. 196 din 31 octombrie 2016 privind venitul minim de incluziune.
- [15] Parlamentul României (2006). Legea nr. 448 din 6 decembrie 2006 (republicată) privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap.
- [16] Parlamentul României (2004). Legea nr. 272 din 21 iunie 2004 (republicată) privind protecția și promovarea drepturilor copilului.
- [17] Parlamentul României (2000). Legea nr. 17 din 6 martie 2000 (republicată) privind asistența socială a persoanelor vârstnice.
- [18] Parlamentul României (2003). Legea nr. 217 din 22 mai 2003 (republicată) pentru prevenirea și combaterea violenței domestice.
- [19] Guvernul României (2002). Ordonanța de Urgență nr. 194 din 12 decembrie 2002 (republicată) privind regimul străinilor în România.
- [20] Parlamentul României (2006). Legea nr. 122 din 4 mai 2006 privind azilul în România.
- [21] Guvernul României (2004). Ordonanța nr. 44 din 29 ianuarie 2004 privind integrarea socială a străinilor care au dobândit o formă de protecție sau un drept de ședere în România, precum și a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și ale Spațiului Economic European.
- [22] Guvernul României (2024). Ordonanța de Urgență nr. 96/2024 privind acordarea de sprijin și asistență umanitară de către statul român cetățenilor străini sau apatrizilor proveniți din zona conflictului armat din Ucraina.
- [73] Guvernul României (2015). Hotărârea Guvernului nr. 867 din 14 octombrie 2015 pentru aprobarea Nomenclatorului serviciilor sociale, precum și a regulamentelor-cadru de organizare și funcționare a serviciilor sociale.

C. Studii, Rapoarte și Baze de Date Statistice

- [36] Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) (2024). Pregătirea pentru Schimbări Demografice în Regiunea Nord-Vest, România.
- [37], [38], [41], [43], [46], [47] Institutul Național de Statistică (INS). Baza de date TEMPO Online - Matricea POP105A (Populația rezidentă la 1 ianuarie pe grupe de vârstă, sexe, medii de rezidență, regiuni și județe).
- [39], [40], [41] Institutul Național de Statistică (INS). Baza de date TEMPO Online - Matricea POP107D (Populația după domiciliu la 1 ianuarie pe grupe de vârstă, sexe, județe și localități).
- [42] Institutul Național de Statistică (INS). Baza de date TEMPO Online - Matricile POP307A, POP308A (Plecări și stabiliri cu domiciliul).
- [44] Eurostat. Population on 1st January by age, sex, type of projection and NUTS 3 region [proj_19rp3].
- [45] Eurostat. Population on 1st January by age, sex, type of projection and NUTS 3 region [proj_19rp3_custom_22435466].
- [48] Institutul Național de Statistică (INS). Recensământul Populației și Locuințelor (RPL 2021) - Rezultate privind etnia.

- [49] Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (UNDP/PNUD) & Global Data Lab. Human Development Index (HDI) / Subnational HDI Database.
- [50] Comisia Europeană (2024). EU Regional Social Progress Index 2.0 (EU-SPI). Luxembourg: Publications Office of the European Union.
- [51] Eurostat. At-risk-of-poverty rate by NUTS 2 region [tgs00103].
- [52] Eurostat. Income quintile share ratio S80/S20 by NUTS 2 region [ilc_diti_r].
- [53] Eurostat. Inability to afford a meal with meat, chicken, fish (or vegetarian equivalent) every second day by NUTS 2 region [ilc_mdcs03_r].
- [54] Eurostat. Inability to face unexpected financial expenses by NUTS 2 region [ilc_mdcs04_r].
- [55] Eurostat. Arrears (mortgage or rent, utility bills or hire purchase) by NUTS 2 region [ilc_mdcs05_r].
- [56] Eurostat. Severe material and social deprivation by NUTS 2 region [ilc_mdcs18].
- [57] Eurostat. Persons at risk of poverty or social exclusion by NUTS 2 region [tgs00107].
- [58] Eurostat. Average number of rooms per person by NUTS 2 region [ilc_lvho04n].
- [59], [62] Ministerul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale (2023). Raport: Zone marginalizate socio-economic în mediul urban și rural din România.
- [60] Banca Mondială - Unitatea de Dezvoltare Umană (2016). Atlasul Zonelor Rurale Marginalizate și al Dezvoltării Umane Locale din România.
- [61] Lauritzen, S. M., & Zamfir, A. M. (2026). Teaching the History of Romani Slavery: Advancing Justice and Combatting Anti-Roma Racism. *Critical Romani Studies*, 9(1), 92-110.
- [63] Berescu, C. (2011). The rise of the new European Roma ghettos: a brief account of some empirical studies. *Urban Research & Practice*, 4(3), 344-352.
- [64] Ministerul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale (2022). Raport privind maparea persoanelor vârstnice estimate cu nevoi de îngrijire de lungă durată (ILD).
- [65] Warin, C., & Tsourdi, L. (2025). Vulnerability of migrants, asylum seekers and refugees: Council of Europe and European Union standards, Council of Europe Division on Migration and Refugees.
- [66] Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați (EIGE) (2025). Gender Equality Index - Romania.
- [67] Casa Națională de Pensii Publice (CNPP) (2026). Indicatori statistici privind Pilonul I de pensii.
- [68] Institutul Național de Statistică (INS). Baza de date TEMPO Online - Matricea IPC102B (Indicii prețurilor de consum - evoluția lunară față de decembrie anul precedent).
- [69], [70], [71] Ministerul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale (MMFTSS) - Direcția Generală Politici și Programe de Asistență Socială (2026). Servicii sociale licențiate în baza Legii nr. 197/2012 la data de 10.07.2026.
- [72] Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție (ANPDCA) (2026). Date statistice copii și adopții la 31 martie 2026.
- [74] Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții (ANDPDCA) (2025). Numărul persoanelor cu dizabilități, pe tipuri, la 31 decembrie 2025.
- [76] Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM). Registrul Unic al Entităților de Economie Socială (RUEIS), extrase noiembrie 2021, octombrie 2022, decembrie 2024, martie 2025 și mai 2026.
- [77] Eurostat. Overcrowding rate by tenure status (EU-SILC) [tessi173] & Overcrowding rate by age, sex and poverty status [ilc_lvho05a].
- [78] Institutul Național de Statistică (INS). Baza de date TEMPO Online - Matricea LOC102A (Camere de locuit existente la sfârșitul anului pe forme de proprietate, medii de rezidență, regiuni și județe).

- [79] Institutul Național de Statistică (INS). Baza de date TEMPO Online - Matricea LOC103B (Suprafața locuibilă existentă la sfârșitul anului pe forme de proprietate, județe și localități).
- [80] Eurostat. Housing cost overburden rate by NUTS 2 region [ilc_lvho07_r].
- [81] Institutul Național de Statistică (INS). Recensământul Populației și Locuințelor (RPL 2021) - Rezultate definitive: Locuințe și condiții de locuit.
- [82] Institutul Național de Statistică (INS). Baza de date TEMPO Online - Matricea LOC101B (Locuințe existente la sfârșitul anului pe forme de proprietate, județe și localități).
- [83] Litschauer, K., & Friesenecker, M. Affordable housing for all? Challenging the legacy of Red Vienna.
- [84] Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației (MDLPA) (2024). Observatorul Teritorial.
- [85] Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației (MDLPA) (2025). Ghid metodologic pentru intervenții la nivel local.
- [86] Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene (MIPE) (2026). Absorbție fonduri UE 2021-2027.
- [87] Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene (MIPE) (2026). Tablou de bord PNRR.

00-40-264-431550

www.nord-vest.ro

Donath Street 53a, Cluj-Napoca, Cluj

planificare.strategica@nord-vest.ro

Membră a:

Autoritate de management pentru:

Organism intermediar pentru:

Program Sănătate

